

Luca Jesucristo ye quetire oja'que ni'i

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

Ãrĩ ni cãta ãpẽrã Jesucristo ye quetire oja'cãrã wa'teropure judío masũ nitigu nicu niwĩ. Cũ Pablo me'rãcjũ waro nígũ, cũ me'rã tojota da'rayapaticã'cu niwĩ. Cũ Jesucristo ãjõpeonũ'cã'quema de'ro nicã, no'opũ ãjõpeogũ ãjõpeonũ'cãpĩ. Masĩno'ña marĩ'i. Añurõ weeri masũ, tojo nicã ocoyeri masũ nicu niwĩ. Cũ Siria di'tapũ nirĩ macã Antioquíapũ bajuacu niwĩ.

A'ti pūrĩ nipe'tirãpũreta Jesú yũ'ruogũ a'ticu niwĩ nisere ojano'caro niwũ. Israe curuacjãrã se'sarore yũ'ruogũ a'ticu niwĩ, ni ojano'ña marĩcaro niwũ.

Ãpẽrã Jesucristo ye quetire oja'cãrã nemorõ Jesú cũ catiri umũcore, cũ weeseti'quere ojayũ'rũnũ'cãcũ niwĩ. Tere ojase duporo queoro ojasĩ'rĩgũ, a'tiro weecu niwĩ. ãpẽrã Jesú ye quetire werecã ĩ'abesetojagupũ, tojo nicã nipe'tise Jesú weeseti'quere besenu'cõpe'otojagupũ ojacu niwĩ.

A'ti pũrĩrẽ Teófilo wãmetigu, judío masũ nitigure ojacu niwĩ.

Luca ¿de'ro weegũ a'ti pũrĩrẽ ojapari? nise ni'i

¹ Pãjãrã masã ũsã wa'teropũ wa'a'quere Jesú ye quetire ojasĩ'rĩcãrã niwã.

2 Æsārē bu'e'caronojōta ojacārā niwā. Jesú ne waro weenu'cā'quere ĩ'a'cārā, cū ye quetire weretamu'cārā wereturiacārā niwā. Tereta āpērā ojacārā niwā.

3-4 Yū'ū quē'rā ne waro nu'cā'que me'rā nipe'tise Jesú ye quetire ĩ'abesepe'ocā'a. Tojo weetojagupū, yū'ū a'tere queoro ojame'rīcā'sī'rīsa'a. A'tiro weecā, añusī'rī nígū, wiogū Teófilo, mu'urē oja'a. Mu'urē āpērā bu'e'que diacjūta ni'i nidutigū ojaguti.

Õ'acūrē wereco'tegū ũ'mūsecjū Juā wāmeyeri masū cū bajuatjere wereyu'que ni'i

5 A'te me'rā mu'urē werenu'cāgūti. Herode Judea di'ta wiogū nícaterore ni'cū pa'i Zacaríā wāmetigū nicū niwī. Cū Abías wāmetigū ya curuacjū pa'i nicū niwī. Cū nūmo Isabe wāmetico niwō. Co quē'rā dūporocjūpū pa'i Aarō pārāmeo nituriago nico niwō.

6 Na puarāpūta Õ'acū ĩ'orōpūre añurā nicārā niwā. Õ'acū duti'quere, tojo nicā Moisé duti'quere queoro weecārā niwā. Tojo weerā masā narē “Ña'arā nima”, nímāsītīcārā niwā.

7 Isabe pō'rā bocamasītico niwō. Tojo weerā na pō'rāmarīcārā niwā. Tojo nicā na puarāpūta bu'cūrā waro nicārā niwā.

8 Ni'cā nūmū Zacaríā ya curuacjārārē Õ'acū ĩ'orōpū Õ'acū wi'ipū da'rase nicaro niwā.

9 Na pa'ia weewūaronojōpūma níbocaca be'ro Zacaríare Õ'acū Nibutiari Tucū tiro ũ'mūtise ũjūamorōduti'rā sōrōcārā niwā.

10 Cū ũ'mūtise ũjūapeori cura nipe'tirā masā sopenū ñubuerā weecārā niwā.

11 Cũ tojo weeri cura ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecjũ cũ ñjũamorõpeoro diacjũ pe'e bajuacu niwĩ.

12 Cũrẽ ĩ'agũ, Zacaría de'ro wéemasĩticu niwĩ. Ucayurucacu niwĩ.

13 Cũ tojo weecã ĩ'agũ, Õ'acũrẽ wereco'tegu cũrẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure uiticãña. Õ'acũ mu'u ñubuesere tu'oami. Mu'u nũmo Isabe ni'cũ põ'rãtigosamo. Cũrẽ Juã wãmeyeya.

14 Mu'u cũ me'rã pũrõ e'catigusa'a. Āpẽrã quẽ'rã cũ bajuacã, pãjãrã e'catirãsama.

15 Mu'u macũ Õ'acũ ĩ'orõpũre mejõ nigũ mejẽta nigũsami. Ne vinorẽ, si'bio'quere si'rĩsome. Cũ bajuase dũporo Espĩritu Santure cuoyuruatogusami.

16 Pãjãrã Israe curuacjãrã Õ'acũ na wiogũre ãjõpeodu'u'cãrãrẽ ãjõpeocã weegusami tja.

17 Cũ marĩ wiogũ dũporo weremu'tãsi jagusami. Dũporocjũpu Õ'acũ ye cjasere weremu'tãrĩ masũ Elíamarĩcã Espĩritu Santu tutuasere cuoyurucacu niwĩ. Cũ weronojõ cũ quẽ'rã cuoyurugusami. A'tiro weegusami. Pacusũmarẽ na põ'rã me'rã cumuca marĩrõ nisetĩcã weegusami. Tojo nicã yu'rũnũ'cãrĩ masãrẽ wiorã dutisere yu'ticã weegusami. A'tiro wee masãrẽ marĩ wiogũre ñe'edutigu bu'eyugusami, nicu niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu.

18 Cũ tojo nicã, Zacaría sãrĩtiña'cu niwĩ:

—¿De'ro wee yu'u a'tere “Diacjũta ni'i” nímasĩbosau? Yu'u bucũ waro ni'i. Yu'u nũmo quẽ'rã bucũ waro nimo, nicu niwĩ.

19 Õ'acũrẽ wereco'tegu cãrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'raco'tegu Gabrie wãmeti'i. Yu'u Õ'acũ ï'orõpũ ni'i. Cũ mũ'u me'rã ucũdutigu, a'te queti añusere weredutigũ o'oámi.

20 Ni'cãrõacãrẽ mũ'u ějõpeoti'que bu'iri ucũmasĩtigũ tojagúsa'a. Téé mũ'u macũ bajuatiro põtëorõ ne cã'rõ ucũsome. Õ'acũ cũ ɰaro põtëorõ tojo wa'arosa'a, nicũ niwĩ.

21 Cũ tojo weeri cura sope pu'tocjãrã pe'e co'terã weecãrã niwã. Na Zacaríã bajuticã, cũ yoogocã ï'arã, “¿De'ro wa'apariba cãrẽ?” nicãrã niwã.

22 Zacaríã na tiropũ wijaatagu, ucũmasĩticũ niwĩ. “Topũta Õ'acũ apeyenojõ cãrẽ ï'oapĩ”, nicãrã niwã. Cũ ucũmasĩtitĩgũ ucũrõnojo o'ogũ, omocãrĩ me'rã narẽ weequeocũ niwĩ.

23 Cũ Õ'acũ wi'ipũ da'rãse nũmũrĩ pe'tíca be'ro cã ya wi'ipũ dajatojaacũ niwĩ.

24 Be'ro, cũ nũmo Isabe nijĩpaco tojaco niwõ. Ni'cãmocũse mujĩpũrĩ co ne wijatico niwõ.

25 Co a'tiro wãcũco niwõ: “Õ'acũ yu'u põ'rãmarĩgõ ní'core weetamuami. Masã tojowaro ï'acõ'adutitigu yu'ũre añurõ weemi”, nico niwõ.

Maríare Õ'acũrẽ wereco'tegu u'mũsecjũ Jesú bajuatjere wereyu'que ni'i

26 Seis mujĩpũrĩ Isabe nijĩpaco nirõ yu'rũcaro niwũ. Ticũse mujĩpũrĩ be'ro Õ'acũ cãrẽ wereco'tegu Gabriere a'tiro weecũ niwĩ. Galilea di'ta nirĩ macã Nazarepũ o'ócũ niwĩ tja.

27 Cãrẽ ni'cõ numio Mariãre, ne apĩ umu me'rã niña'ti'core quetiweredutigũ o'ócu niwĩ. Co ni'cũ Davi pãrãmi nituriagu José wãmetigu me'rã omocã du'tegotigo weeco niwõ.

28 Õ'acũrẽ wereco'tegu co nirõpu sãjãa, añudutigũ a'tiro nicu niwĩ:

—María, mu'urẽ añudutise miiti'i. Õ'acũ mu'urẽ añurõ wéegu pajaña'mi. Cũ marĩ wiogu mu'u me'rã nimi. Nipe'tirã numia yu'rũoro mu'urẽ añurõ weeyu'rũnu'cãgũsami, nicu niwĩ.

29 Cũ tojo nicã tu'ogo, tu'omarĩa wa'aco niwõ.

—¿De'ro weegu yu'ure tojo añudutiti? nico niwõ.

30 Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu a'tiro nicu niwĩ:

—María, yu'ure uiticã'ña. Õ'acũ i'orõpũre mu'u añuse bocaru. Mu'u me'rã e'catisami.

31 Ni'cãrõacãrẽ mu'u nijĩpaco tojagósa'a. Ni'cũ põ'rãtigosa'a. Cãrẽ Jesú wãme õ'oña.

32 Cũ mejõ nigũ mejẽta nigũsami. “Õ'acũ u'musecjũ macũ nimi”, nino'gũsami. Cũ ñecũ Davire wee'caronojõ Õ'acũ wiogu sõrõgũsami.

33 Tojo weegu Israe curuacjãrãrẽ dutinu'cũcũsami. Cũ dutise ne pe'tisome. Wiogu ninu'cũcũsami, nicu niwĩ.

34 Cũ tojo nicã tu'ogo, María Õ'acũrẽ wereco'tegure sãrĩtiña'co niwõ:

—¿De'ro wee a'te tojo wa'abosari? Yu'u ne ni'cũ umu me'rã niwe'e, nico niwõ.

35 Õ'acũrẽ wereco'tegu core yu'ticu niwĩ:

—Espíritu Santu mu'upũre dijatagusami. Õ'acũ u'musecjũ cũ tutuase mu'upũre o'mecurua weronojõ dijati, tuubi'arosa'a. Tojo

weegu mɯ'u macũ Õ'acũ yagu añugũ waro tojagúsami. Cũ “Õ'acũ macũ nimi”, nino'gūsami.

³⁶ Mɯ'u basuco Isabe quẽ'rã bucuo waro nimigõ, ni'cũ macũ wuagosamo. Co na “Põ'rã marĩmo” nino'co co nijipaco nirõ seis mujipũrĩ yu'rutoja'a.

³⁷ Õ'acũrẽ nipe'tise weeta basio'o, nicu niwĩ.

³⁸ Cũ tojo nicã tu'ogo, María yu'tico niwõ:

—Yu'u Õ'acũrẽ da'rawãñaco'tego ni'i. Õ'acũ mɯ'u ní'caronojõta yu'ure weeato, nico niwõ.

Co tojo nitu'ajaca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu wa'a wa'acu niwĩ.

María Isabere ĩ'agõ wa'a'que ni'i

³⁹ Õ'acũrẽ wereco'tegu wéréca be'ro María yoogoro marĩrõ a'tiro weeco niwõ. Te numurĩta co basuco Isabere opa bu'pa nirĩ macã Judea di'tapu ĩ'agõ wa'aco niwõ.

⁴⁰ Topu ejago, Zacaríya ya wi'ipu sãjãaco niwõ. Sãjãagõ, Isabere añudutico niwõ.

⁴¹ Co añuduticãta, Isabe macũ paa po'peapu sãñagũ a'meña'cu niwĩ. Isabe Espĩritu Santure cuoyu'ruago tojaco niwõ.

⁴² Tojo weego co upatu tutuaro me'rã ucũco niwõ:

—Nipe'tirã numia yu'ruoro Õ'acũ mɯ'urẽ añurõ weeyu'rũnu'cãmi. Mɯ'u macũ quẽ'rãrẽ añurõ weemi.

⁴³ Mɯ'u yu'u wiogu paco yu'ure ĩ'agõ a'ticã, añubutiaro wa'a'a.

⁴⁴ Mɯ'u añudutisere tu'ocãta, yu'u macũ paa po'peapu sãñagũ e'catise me'rã a'meña'mi.

45 Õ'acũ marĩ wiogũ mũ'urẽ “Tojo weeguti” ní'que queoro wa'arosa'a. Mũ'u cũ tojo ní'quere tũ'o ějõpeo'co e'cati'i, nico niwõ Isabe.

46 Be'ro María a'tiro nico niwõ:
Yũ'u ejeripõ'rãpũ Õ'acũ yũ'u wiogũre e'catise o'o'o.

47 Õ'acũ yũ'ure yũ'rũogũ me'rã e'cati'i.

48 Yũ'u mejõ nigõrẽ Õ'acũ a'tiro weecũ niami.
Cũrẽ da'rawã ñaco'tegore wãcũcũ niami.
A'tiro nicã me'rã nipe'tirã yũ'ure “Õ'acũ añurõ weeami core”, nirãsama.

49 Õ'acũ tutuayũ'rũagũ yũ'ure añubutiasẽ waro weeami.

Cũ añuyũ'rũagũ, ña'ase moogũ nimi.

50 Nipe'tirã cũrẽ wiopesase me'rã tũ'oña'rãrẽ pajaña'nu'cũcũsami.

51 Cũ tutuaro me'rã peje añuse weemi.

Ãpẽrã yũ'rũoro ni'i ni tũ'oña'rãrẽ docaque'acã weemi.

52 Wiorã nimi'cãrãrẽ mejõ nirã tojacã weemi.

Mejõ nirã pe'ere wiorã weronojõ morõmi.

53 Ʋjaboarãrẽ peje waro añuse o'omi.

Peje cũomi'cãrãrẽ ne ñe'enojõ marĩrã tojacã weemi.

54 Israe curuacjãrã cũrẽ da'raco'terãrẽ weeta-mumi.

Ne cã'rõ narẽ pajaña'ticã weetimi.

55 Cũ marĩ ñecũsumũarẽ “Tojo weeguti” ní'caronojõta weemi.

Abrahãrẽ, tojo nicã cũ pãrãmerã nituriarãrẽ pajaña'nu'cũcũsami, nico niwõ María.

56 María Isabe tiropũ i'tia mujĩpũ tojánico niwõ. Be'ro co ya wi'ipũ dajatojaco niwõ.

Juã masãrẽ wãmeyeri masã baju'que ni'i

⁵⁷ Be'ro Isabe co macũrẽ wuariteronojõ ejacaro niwã. Titare co macũ bajuacu niwĩ.

⁵⁸ Cũ bajuáca be'ro co acawererã, ãpẽrã co ya wi'i pu'to nirã core e'catitaturã wa'acãrã niwã. Õ'acũ core añubutiasse weecã ĩ'arã, tojo weecãrã niwã.

⁵⁹ Ni'cã semana cũ bajuáca be'ro Moisé duti'caronojõta weecãrã niwã. Cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'adutirã wa'acãrã niwã. Masã cũrẽ cũ pacu wãme weronojõ Zacaría wãmeyesĩ'rĩcãrã nimiwã.

⁶⁰ Na tojo weesĩ'rĩmicã, cũ paco narẽ nico niwõ:

—Niwe'e. Cũ Juã wãmetigusami, nico niwõ.

⁶¹ Masã pe'e “¿De'ro weegu? Mu'u acawererã Juã wãmetirã marĩma”, nicãrã niwã.

⁶² Be'ro Zacaría “¿Mu'u de'ro wãme õ'osĩ'rĩsari?” nĩrã, weequese me'rã sãrĩtiña'cãrã niwã.

⁶³ Na tojo nicã, ni'cã pjĩ sãrĩcu niwĩ. Ti pjĩpu cũ “Juã wãmetigusami”, ni ojacu niwĩ. Nipe'tirã cũ tojo weesere ĩ'arã, ucupe'tia wa'acãrã niwã.

⁶⁴ Cũ ojãca be'ro maata Zacaría apaturi ucũnu'cãcu niwĩ tja. Tojo nicã Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ.

⁶⁵ Zacaría tojo weese me'rã nipe'tirã cũ pu'to nirã ucupe'tia wa'acãrã niwã. Nipe'tirã to u'muase bu'papu nirã Judeacjãrã tojo wa'a'quere werestewã'cãcãrã niwã.

⁶⁶ Nipe'tirã na tojo wereturiasere masĩrã, pũrõ wãcũcãrã niwã. Cũ Õ'acũ tutuaro me'rã bajuacã ĩ'arã, a'merĩ sãrĩtiña'mujãcãrã niwã:

—¿Cũ wĩ'magũ bꞑꞑũ ějãgũ, de'ro nigũnojõ nigũsari? nicãrã niwã.

Zacaría Õ'acũrẽ basapeo'que ni'i

67 Wĩ'magũ pacꞑ Zacaría Espíritu Santure cꞑoyũ'rꞑacꞑ niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ ucũdutisere a'tiro ucũꞑ niwĩ:

68 Marĩ wioꞑ Õ'acũ Israe curuacjãrã wioꞑure añurõ ucũrã.

Marĩ tiro, cũ yarã tiropꞑ a'timi.

Marĩrẽ weetamugũ, añurõ yũ'rꞑcã weegꞑsami.

69 Cũ marĩrẽ yũ'rꞑoacꞑꞑ tutuayũ'rꞑagure o'ógꞑsami.

Cũrẽ Davi pãrãmerã nituriarã wa'teropꞑ nigũrẽ o'ógꞑsami.

Davi Õ'acũrẽ da'rawã ñaco'tegu nicꞑ niwĩ.

70 A'tere ne waropꞑta cũ ye queti weremũ'tãrĩ masã ña'ase moorã me'rã Õ'acũ “Tojo weegũti”, nicꞑ niwĩ.

71 Nipe'tirã marĩrẽ waparãtirãrẽ, marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ yũ'rũweticã weegꞑsami.

72 Tojo nicã marĩ ñecũsumuarẽ “Musãrẽ pajãña'gũti.

Yũ'u “Tojo weegũti” ní'que añusere ne acobojo-some”, nicꞑ niwĩ.

73 A'tere Õ'acũ cũ basuta marĩ ñecũ Abrahãrẽ “Tojo weegũti”, nicꞑ niwĩ.

74 Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ yũ'rꞑcã weegꞑsami.

Tojo nicã uiro marĩrõ marĩrẽ cũ dutiro weecã weegꞑsami.

75 Nipe'tiro marĩ catiro põtëorõ añurã, cũ yarã cũ ɸaro weecã weegꞑsami, nicꞑ niwĩ Zacaría.

76 Mũ'u, yũ'u macũacã, marĩ wiogu a'tiatji ma'arẽ apoyumũ'tãgũ nigũsa'a.

Tojo weegu "Õ'acũ u'mũsecjũ ye quetire weremũ'tãrĩ masũ nimi", nino'gũsa'a.

77 Mũ'u Õ'acũ yarãrẽ a'tiro nigũsa'a:

"Mũsã ña'arõ wee'quere acobojose sêrĩcã, mũsãrẽ acobojogusami.

A'tiro wéegu, mũsã pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ yũ'ruogusami", nigũsa'a.

78 Õ'acũ marĩ wiogu marĩrẽ ma'i pajaña'tjĩagũ, cũ macũ marĩrẽ yũ'ruoacjũre o'ógusami.

79 Cũ na'itĩ'arõpũ nirãrẽ sĩ'orõ weronojõ marĩ cũrẽ masĩtirã, pecame'epũ wa'abo'cãrãrẽ cũrẽ masĩcã weegusami.

Tojo wee marĩ ña'arõ wee'quere acobojogu, marĩrẽ cũ me'rã añurõ nisetĩcã weegusami, nicũ niwĩ Zacarĩa.

80 Wĩ'magũ bucuu, siape me'rã Õ'acũrẽ nemorõ ãjõpeowã'cãcũ niwĩ. Yucũ marĩrõ, masã marĩrõpũ nibajaque'aticũ niwĩ. Téé Israe curuacjãrãrẽ bu'enũ'cãcateropũ topũ nituocũ niwĩ.

2

Jesú cũ bajua'que ni'i

(Mt 1.18-25)

¹ Jesú cũ bajuase duporo nipe'tirã romano masã wiogu Augusto wãmetigu nipe'tirã masãrẽ ba'paqueogutigũ, na wãmerẽ ojaõ'oduticũ niwĩ.

² Cirenio, Siria di'ta wiogu nícatero ne waro ojaõ'ose nũ'cãcaro niwũ.

3 Nipe'tirārē na ñecũsumua bajua'que macārĩpũ ojaõ'ogũ wa'aduticũ niwĩ.

4 Tojo weegũ José Nazare Galilea di'ta nirĩ macãpũ ní'cũ wijawã'cãcũ niwĩ. Belẽ Judea di'ta nirĩ macãpũ wa'acũ niwĩ. Topũ cũ ñecũ Davi bajuacũ niwĩ. Cũ Davi pãrãmi niyugũ, topũ ojaõ'odutigũ wa'acũ niwĩ.

5 Cũ, cũ omocã dũ'teacjo María me'rã Belẽpũ ojaõ'odutigũ wa'acũ niwĩ. Co wĩ'magũ cõogo nico niwõ.

6 Na Belẽpũ nirĩ cura María co wĩ'magũ ñe'erĩtero ejacaro niwũ.

7 Topũre na cãrĩrĩ wi'i bocaticãrã niwã. Tojo weerã ecarã na cãrĩrĩ wi'ipũ wa'acãrã niwã. Topũ co ne waro wĩ'magũ wũaco niwõ. Cũrẽ su'ti caseri me'rã oma, ecarã na ba'ari co'ropũ cũuco niwõ.

Õ'acũrẽ wereco'terã Ʃ'mũsecjãrã oveja co'terãrẽ Jesú bajuasere were'que ni'i

8 Belẽ sumutopũ oveja co'terã nicãrã niwã. Na, na yarã ovejare co'terã, cãpũpũ nibo'reamũjãcãrã niwã.

9 Wãcũña marĩrõ narẽ ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ Ʃ'mũsecjũ bajuacũ niwĩ. Õ'acũ cũ asistese na tiropũ añurõ bo'reyuse'sa wa'acaro niwũ. Tojo wa'acã ĩ'arã, Ʃcũayũ'rũacãrã niwã.

10 Õ'acũrẽ wereco'tegũ narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yũ'ure uiticã'ña. Mũsãrẽ añuse quetire miitigũ wee'e. Te quetire tũ'orã, nipe'tirã e'catirãsama.

11 Ni'cãcã ñami Davi ya macã Belẽpũ musãrẽ yu'rũoacjũ bajuami. Cũ Õ'acũ bese'cũ Cristo marĩ wioꝝũ nimi.

12 Cũ wĩ'magũrẽ su'ti caseri me'rã oma'cure bocaejarãsa'a. Wa'icũrã nirĩ wi'ipũ cũñagũrẽ ĩ'arãsa'a. Musã a'tere ĩ'arã, “Diacjũta wereapĩ”, nirãsa'a, nicũ niwĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ.

13 Cũ tojo nĩca be'roacã cũ tiropũ pãjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã bajuanemocãrã niwã. Na Õ'acũrẽ eĩjõpeorã, a'tiro e'cati basapeocãrã niwã:

14 Õ'acũ u'mũsecjũrẽ e'catipeorã.

Nipe'tirã cũrẽ “Añubutiami”, ni basapeoato.

A'ti di'ta pe'ere cũ añurõ weeno'cãrã ejerisãjãse cũoato, nicãrã niwã.

15 Be'ro Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsepũ mujãca be'ro oveja co'terã na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Te'a quero Belẽpũ. Tojo wa'a'quere, Õ'acũ marĩrẽ wereduti'quere ĩ'arã marĩ, nicãrã niwã.

16 Tojo weerã sojaro me'rã macãpũ pi'acãrã niwã. Topũ pi'atarã, María, Joseré bocaejacãrã niwã. Wĩ'magũ quẽ'rãrẽ ecarã ba'ari co'ropũ cũñagũrẽ ĩ'acãrã niwã.

17 Cũrẽ ĩ'aca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ wĩ'magũ ye quetire narẽ ní'quere werestecãrã niwã.

18 Nipe'tirã na weresere tu'orã, tu'o ucũamũjãcãrã niwã.

19 María pe'e oveja co'terã tojo nisere co se'saro wãcũ tu'oña'cã'co niwõ. Uputu tere wãcũnrũco niwõ.

20 Oveja co'terã Õ'acũrẽ wereco'tegu narẽ ní'caronojõta queoro wa'acã ï'arã, Õ'acũrẽ "Añuyurũami", ni e'catitojaacãrã niwã.

Jesure na Õ'acũ wi'ipũ mia'que ni'i

21 Ni'cã semana Jesú bajuáca be'ro na weewũaronojõ weecãrã niwã. Jesure cũ õ'rẽcju yapa caserore yejecõ'acãrã niwã. Titareta cũrẽ Jesú wãme õ'ocãrã niwã. Ti wãmerẽta Õ'acũrẽ wereco'tegu María co nijipaco nise dũporo õ'oduticũ niwĩ. Tojo weerã tojo wãmeyecãrã niwã.

22 Wĩ'magũ co wũáca be'ro ticuse numũrĩ yurũca be'ro na weewũaronojõpũma weecãrã niwã. Moisé dutise a'tiro nicaro niwũ. Numia wĩ'magũ wũáca be'ro ticuse numũrĩ be'ro apaturĩ na ní'caronojõta tojato tja níro tojo duticaro niwũ. Titare wĩ'magũrẽ Jerusalẽpũ miacãrã niwã. Topũ Õ'acũ wi'ipũ miisãjãa, Õ'acũrẽ "Mũ'ũ yagu nimi", ni ï'orã wa'acãrã niwã.

23 Õ'acũ dutise tojo niyucã, tere tojo weecãrã niwã. A'tiro nicaro niwũ: "Nipe'tirã bajuamũ'tãrã umua Õ'acũ yarã sãjãcã weeno'rãsama", niwũ.

24 Be'ro María, tojo nicã José Õ'acũ duti'caronojõta weecãrã niwã tja. A'tiro nicaro niwũ: "Õ'acũrẽ ëjõpeorã, pũarẽrã buja weronojõ bajurãrẽ o'oya. Na marĩcã buja pũarã o'oya", nicaro niwũ.

25 Titare ni'cũ Jerusalẽcjũ Simeó wãmetigu nicũ niwĩ. Cũ añugũ waro Õ'acũrẽ ëjõpeoyurũgu nicũ niwĩ. Israe curuacjãrãrẽ

yu'rɔoacjɔre yucuegu weecu niwī. Espíritu Santu Simeó me'rã ninu'cũcu niwī.

²⁶ Espíritu Santu cãrẽ a'tiro wereyutojacu niwī:

—Cristo Õ'acũ bese'care ĩ'atimigũ, mu'u wẽrĩsome, nicu niwī.

²⁷ Õ'acũ wi'ipɔ Jesure miáca numurẽ Espíritu Santu Simeórẽ ti wi'ipɔ wa'aduticu niwī. Be'ro Jesure cũ pacusumua Moisé duti'caronojõta wéerã, Õ'acũ wi'ipɔ miacãrã niwã.

²⁸ Wĩ'magũrẽ ĩ'agũ, Simeó miiwɔacu niwī. Miiwɔa, Õ'acũrẽ e'catipeogu, a'tiro nicu niwī:

²⁹ Wiogu, mu'u "A'tiro weeguti" ní'quere queoro weepɔ.

Tojo weegu ni'cãrõacãrẽ yu'u mu'urẽ da'raco'tegu e'catise me'rã wẽrĩmasĩi.

³⁰ Masãrẽ yu'rɔoacjɔre ĩ'atoja'a.

³¹ Mu'u nipe'tirã masã ĩ'orõpɔ cũrẽ masĩdutigu tojo weewɔ.

³² Cũta judío masã nitirãrẽ mu'urẽ ějõpeodutigu sĩ'ogũ weronojõ weegɔsami.

Tojo nicã nipe'tirã mu'u yarã Israe curuacjãrã "Õ'acũ añurõ weemi", nino'rãsama, nicu niwī Simeó.

³³ Simeó wĩ'magũrẽ tojo nicã tu'orã, José, tojo nicã Jesú paco tu'omarĩa wa'acãrã niwã.

³⁴ Be'ro Simeó narẽ "Õ'acũ mäsãrẽ añurõ weeato", nicu niwī. María, Jesú pacore a'tiro nicu niwī:

—Õ'acũ ã'rĩ wĩ'magũrẽ a'tiro weedutigu beseapĩ. Cũrẽ ɔatirã Israe curuacjãrã cõ'adijono'rãsama. Cũrẽ ɔarã pe'e

morõpeono'rāsama. Cũ Õ'acũ ye cjasere ï'omu'tāgũ nigũsami. Pājārā cūrē teerāsama.

³⁵ Tojo weese me'rā nipe'tirā wācũsere bajuy-oropũ masĩno'rōsa'a. Mu'u pe'ere te di'pjĩ me'rā ñosērō weronojō pūrĩse tu'oña'gōsa'a, nicu niwĩ Maríare.

³⁶ Apego Õ'acũ wi'ipũre Õ'acũ ye queti weremu'tārĩ masō nico niwō. Co Ana wāmetico niwō. Fanuel macō Aser curuacjō nico niwō. Bucuo waro nico niwō. Ne waropũre nu'mio waro omocā dũ'teco niwō. Co omocā dũ'teca be'ro siete cũ'marĩ co marāpũ me'rā nico niwō. Ticuse cũ'marĩ be'ro co marāpũ wērĩa wa'acu niwĩ.

³⁷ Jesure na Õ'acũ wi'ipũ miacaterore co wapewio ochenta y cuatro cũ'marĩ cuoco niwō. Co Õ'acũ wi'ipũre ne wijatico niwō. Topũ Õ'acūrē ějõpeogo, ñamirĩ, umucori be'ti, ñubuenu'cũcã'co niwō.

³⁸ Simeó Maríare, Joseré ucūrĩ cura Ana na tiropũ wa'aco niwō. Jesure ĩ'agō, Õ'acūrē e'catise o'oco niwō. Be'ro nipe'tirā Jerusalēcjārā masārē yu'rũoacjũre co'terārē Jesú ye cjasere wereco niwō.

María, José, Jesú na ya macã Nazarepũ daja-tojaa'que ni'i

³⁹ Nipe'tise Õ'acũ duti'quere weetu'ajaca be'ro María, José, Jesú na ya macã Nazare, Galilea di'tapũ dajatojaacārā niwã.

⁴⁰ Wĩ'magũ siape me'rā bucua, nemorō tu-tuagu, masĩnemogũ wa'acu niwĩ. Õ'acũ cūrē añurō weecu niwĩ.

Jesú Ō'acũ wi'ipũ wiorã me'rã ucũ'que ni'i

41 Jesú pacusumua nipe'tise cũ'marĩ Pascua bosenumũ nicã Jerusalẽpũ bosenumũrĩ wa'awuacãrã niwã.

42 Tojo weerã Jesú doce cũ'marĩ cũocã, na weewharonojõpũma wa'acãrã niwã tja. Jesú titare ne waro bosenumũ wa'agũ weecũ niwĩ.

43 Bosenumũ yu'rúca be'ro José, María na ya macãpũ dajatojaacãrã niwã. Titare Jesú pe'e cũ paco María, José masĩrõ marĩrõ Jerusalẽpũ tojacã'cũ niwĩ.

44 Na Jesure “Āpẽrã marĩ me'rãcjãrã me'rã wa'ayusami”, nicãrã nimiwã. Tojo weerã na wãcũque'tiro marĩrõ ni'cã numũ ma'apũre wa'acãrã niwã. Be'ropũ na acawererã, na ĩ'amasĩrã wa'tero cũrẽ a'macãrã nimiwã.

45 Ne bocaticãrã niwã. Tojo weerã cũrẽ a'marã, Jerusalẽpũ majãmitojacãrã niwã.

46 I'tia numũ na Jerusalẽpũ wijãca be'ro Ō'acũ wi'ipũ cũrẽ bocacãrã niwã. Cũ Moisé oja'quere bu'eri masã wa'teropũ dujicũ niwĩ. Na ucũsere tũ'o, cũ quẽ'rã narẽ sẽrĩtiña'mũjãcũ niwĩ.

47 Nipe'tirã cũ masĩsere ĩ'arã, cũ yu'time'rĩsere tũ'orã, ĩ'amarĩamũjãcãrã niwã.

48 Cũ Ō'acũ wi'ipũ dujicã ĩ'arã, cũ pacusumua ĩ'amarĩacãrã niwã. Cũ paco cũrẽ nico niwõ:

—Macũ ¿de'ro weegũ ũsãrẽ tojo weeati? Mũ'u pacũ, yu'u uputu mũ'urẽ a'mapũ. Uputu wãcũque'tiapũ, nico niwõ.

49 Co tojo nicã tũ'ogũ, Jesú nicũ niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure a'mati? ¿Musã yu'u pacu ye cjasere weerua'a nisere masĩtiati? nicu niwĩ.

⁵⁰ Cũ pacusumua Jesú tojo nisere tu'omasĩticãrã niwã.

⁵¹ Be'ro na me'rã Nazarepu dajatojaacu niwĩ. Cũ toduporopu wee'caronojõta na dutisere añurõ yu'tinu'cũcu niwĩ. Cũ paco nipe'tise Jerusalépu tojo wa'a'quere wãcũnrũco niwõ.

⁵² Jesú siape me'rã bucua, masĩnemowã'cãcu niwĩ. Õ'acũ cãrẽ “Añugũ nimi”, ni i'acu niwĩ. Masã quẽ'rã nipe'tirã cãrẽ añurõ wãcũcãrã niwã.

3

*Juã masãrẽ wãmeyeri masã bu'e'que ni'i
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)*

¹ Quince cũ'marĩ Tiberio wãmetigu nipe'tirã romano masã wiogu nirĩ cura a'ticrã cũ docacjãrã wiorã nicãrã niwã. Poncio Pilato Judea di'ta wiogu nicu niwĩ. Herode Galilea di'ta wiogu nicu niwĩ. Herode acabiji Felipe Iturea, Traconite wãmetise di'ta wiogu nicu niwĩ. Lisantias wãmetigu Abilinia di'ta wiogu nicu niwĩ.

² Anás, tojo nicã Caifá pa'ia wiorã nicãrã niwã. Tita na wiorã nirĩ cura Õ'acũ Zacaríã macũ Juãrẽ masã marĩrõ, yucu marĩrõpu ucũcu niwĩ.

³ Be'ro Juã nipe'tiro dia Jordã wãmetiri maa wa'teropu yu'rũwã'cãcu niwĩ. Masãrẽ a'tiro bu'ecu niwĩ:

—Musã ña'arõ weeseti'quere bujaweti ducayu, wãmeyeno'ña. Tojo weerã musã ña'arõ wee'quere acobocono'rãsa'a, nicu niwĩ.

4 Dɔporocjũpũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã Isaía oja'caronojõta Juã queoro weeseticũ niwĩ. A'tiro ojayuno'caro niwũ:

Ni'cũ yucũ marĩrõ, masã marĩrõpũ a'tiro car-icũnu'cũbajaque'atigusami:

“Marĩ wiogũ a'tiatji ma'arẽ apoyuya.

Diacjũca ma'a añurĩ ma'a quẽ'rãrõ weronojõ weeyuya.”

(Marĩ wiogũ a'tiati dɔporo mʉsã nisetisere apoyuya, mʉsã wãcũsere dɔcayuya nígũ, tojo nicũ niwĩ.)

5 Nipe'tise di'ta tũ'rũri yaa, ni'cãrõwijino'rõsa'a. Nipe'tise ãrũpagũ, opa bu'pa diacjũca pa weeno'rõsa'a.

Ma'arĩ diacjũ nitise ma'arĩ diacjũnũ'cõno'rõsa'a.

Ma'arĩ coperibujũse yaamu'muono'rõsa'a.

(Mʉsã ña'arõ weeseti'quere dɔcayu, apoya nígũ, tojo nicũ niwĩ.)

6 Mʉsã tojo weecã, Õ'acũ masãrẽ yũ'ruosere nipe'tirã ï'arãsama, ni ojacũ niwĩ Isaía.

7 Masã Juã tiropũ wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mʉsã weeta'sari curuacjãrã aña weronojõ ni'i. Aña nũcũ ãjũcã, uiwã'cãsama. Mʉsã aña weronojõ bu'iri da'resere ui'i. Tojo uirã, mʉsã ña'arõ wee'quere bujaweti dɔcayusi'rĩtimirã, wãmeyedutirã a'tiapũ.

8 Mʉsã diacjũta ãsã ña'arõ wee'quere bujaweti dɔcayuapũ níã, mʉsã weesetise me'rã ï'oña. A'tiro wãcũticã'ña: “Ësã Abrahã pãrãmerã ni'i. Tojo weerã Õ'acũ tiropũ wa'arãsa'a”, ni wãcũticã'ña. Mʉsã wãcũsere dɔcayuticã,

Abrahã pãrãmerã nise wapamarĩ'i. Õ'acũ uagu, a'te ùtãperi me'rã Abrahã pãrãmerã wa'acã weemasĩmi. Cũ tojo weecãma, na pe'e Õ'acũ uaro weebosama.

⁹ Marĩ yucupagu ote'quepagu weronojõ ni'i. Õ'acũ musãrẽ yucupagu dũca marĩsepagure besecõ'arõ weronojõ weegusami. Yucu añurõ dũcatiticjũre paacõ'a, ùjũacõ'acã'no'sa'a. Tere wee'caro weronojõ musã wãcũsere dũcayuticã, añurõ weeseticã, Õ'acũ musãrẽ cõmea me'rã paacõ'agũ weronojõ bu'iri da'regusami, nicu niwĩ Juã.

¹⁰ Cũ tojo nicã tu'orã, masã cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

¹¹ Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—No'o pũaro su'tiro cuogũnojo apĩ moogũrẽ ni'cãrõ o'oya. Ba'ase cuogũnojo ba'ase moogũ me'rã dũcawaa ba'aya, nicu niwĩ.

¹² Æpãrã quẽ'rã romano masã wiorãrẽ niyeru wapaseebosari masã Juã tiropu wãmeyedutirã wa'acãrã niwã. Cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësãrẽ bu'egu, ¿ũsã de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

¹³ Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Romano masã na wapaseeduti'caro nemorõ wapaseeticã'ña. Na dutiro ejaturo wapaseeya, nicu niwĩ.

¹⁴ Æpãrã surara quẽ'rã cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ësã waro, ¿de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

Juã narẽ yu'ticu niwĩ:

—Ne Æpãrã cuosere ã'maticã'ña. Na o'oticã, tuturo me'rã narẽ uise o'o, ña'arõ

weeticã'ña. Tere uarã, na weeti'quepureta weresãdojaticã'ña. Mũsã wapata'ase me'rã dia'cũ e'catiya, nicu niwĩ.

¹⁵ Masã Juã bu'esere tu'orã, uputu wãcũcãrã niwã.

—Apetero weegu Juã Õ'acũ bese'cu Cristo marĩ yoacã yucue'cu nisami, ni wãcũcãrã nimiwã.

¹⁶ Na tojo nisere masĩgũ, Juã nipe'tirãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Yũ'u mũsãrẽ na ña'arõ wee'quere bujaweti, du'uama nígũ, aco me'rã wãmeye'e. Yũ'u be'ro apĩ yũ'u nemorõ tutuagu a'tigusami. Cũ añugũ waro nimi. Yũ'u pe'e mejõ nigũ tu'oña'a. Cũ ye sapatu tuweemasĩtigũ weronojõ cãrẽ ne ni'cãrõwijimasĩtisa'a. Cũ pũrĩcã Espĩritu Santu mũsãrẽ o'ógusami. Cãrẽ masã me'rã ninu'cũcã weegusami. Ña'arõrẽ ãjũaweero weronojõ mũsãrẽ añurõ tojato nígũ ña'arõ wee'quere cõ'agũsami.

¹⁷ Yũ'u be'ro a'tigu ni'cũ trigo su'tiweeri masũ weronojõ nimi. Cũ te su'tire mejẽcã su'awee, cõ'asami. Te trigo peri quẽ'rãrẽ mejẽcã mii, te nũrõrĩ wi'ipũ nũrõsami. Te su'tire pecame'epũ ãjũacõ'asami. A'te weronojõ cũ, cũ yarã warore bese, cũ tiropũ miagũsami. Æpẽrãrẽ pecame'epũ cõ'abajuriogusami. Ti me'e ne pe'tisome, nicu niwĩ Juã.

¹⁸ Tojo weesenõjõ me'rã peje apeye were-casanemocũ niwĩ. Tenõjõ me'rã Juã Õ'acũ ye añuse quetire masãrẽ werecũ niwĩ.

¹⁹ Apeyema tja Herode ti di'ta Galilea wiogure tu'ticũ niwĩ. Herode cũ acabiji Felipe nũmo

Herodía wāmetigore ě'ma, nūmoticū niwī. Tojo nicā apeye peje ña'ase weenemo'que bu'iri tu'ticū niwī.

²⁰ Herode Juā cū were'quere tū'oronojō nígũ, mejō ña'arō weenemocū niwī. Juārē bu'iri da'reri wi'ipū sōrōdutičū niwī.

Juā Jesure wāmeje'que ni'i

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Juārē bu'iri da'reri wi'ipū sōrōatji dūporo Juā pājārā masārē wāmeyecū niwī. Be'ro Jesú quē'rārē wāmeyecū niwī. Cārē wāmeyegū ñubueri cura ũ'mūse pārīcaro niwī.

²² Tojo wa'acā, Jesú bu'ipū Espíritu Santu buja weronojō bajugū cūpūre dijatačū niwī. Ū'mūsepū cū pacū Ō'acū ucūdijogū, a'tiro nicū niwī:

—Mū'ū yū'ū macū yū'ū ũputū ma'igū ni'i. Mū'ū me'rā pūrō e'cati'i, nicū niwī.

Jesú ñecūsūmūa na nituriamūjāti'que ni'i

(Mt 1.1-17)

²³ Jesú treinta cū'marī wa'tero cūogū, bu'enū'cāčū niwī. Masā cārē “José macū nimi”, nicārā nimiwā. José Elí macū nicū niwī.

²⁴ Elí Matat macū nicū niwī. Matat Leví macū nicū niwī. Leví Melqui macū nicū niwī. Melqui Jana macū nicū niwī. Jana José macū nicū niwī.

²⁵ José Matatías macū nicū niwī. Matatías Amós macū nicū niwī. Amós Nahúm macū nicū niwī. Nahúm Esli macū nicū niwī. Esli Nagai macū nicū niwī.

²⁶ Nagai Maat macū nicū niwī. Maat Matatías macū nicū niwī. Matatías Semei macū nicū niwī.

Semei Josec macũ nicu niwĩ. Josec Judá macũ nicu niwĩ.

²⁷ Judá Joanán macũ nicu niwĩ. Joanán Resa macũ nicu niwĩ. Resa Zorobabel macũ nicu niwĩ. Cũ Salatiel macũ nicu niwĩ. Salatiel Neri macũ nicu niwĩ.

²⁸ Neri Melqui macũ nicu niwĩ. Melqui Adi macũ nicu niwĩ. Adi Cosam macũ nicu niwĩ. Cosam Elmadam macũ nicu niwĩ. Cũ Er macũ nicu niwĩ.

²⁹ Er Josué macũ nicu niwĩ. Josué Eliezer macũ nicu niwĩ. Eliezer Jorim macũ nicu niwĩ. Jorim Matat macũ nicu niwĩ.

³⁰ Matat Leví macũ nicu niwĩ. Leví Simeó macũ nicu niwĩ. Simeó Judá macũ nicu niwĩ. Judá José macũ nicu niwĩ. José Jonam macũ nicu niwĩ. Jonam Eliaquim macũ nicu niwĩ.

³¹ Cũ Melea macũ nicu niwĩ. Melea Mena macũ nicu niwĩ. Mena Matata macũ nicu niwĩ. Matata Natán macũ nicu niwĩ.

³² Natán Davi macũ nicu niwĩ. Davi Isaí macũ nicu niwĩ. Isaí Obed macũ nicu niwĩ. Obed Booz macũ nicu niwĩ. Booz Sala macũ nicu niwĩ. Sala Naasón macũ nicu niwĩ.

³³ Naasón Aminadab macũ nicu niwĩ. Cũ Admin macũ nicu niwĩ. Admin Arni macũ nicu niwĩ. Arni Esrom macũ nicu niwĩ. Esrom Fares macũ nicu niwĩ. Fares Judá macũ nicu niwĩ.

³⁴ Judá Jacob macũ nicu niwĩ. Jacob Isaa macũ nicu niwĩ. Isaa Abrahã macũ nicu niwĩ. Abrahã Taré macũ nicu niwĩ. Taré Nacor macũ nicu niwĩ.

³⁵ Nacor Serug macũ nicu niwĩ. Serug Ragau macũ nicu niwĩ. Ragau Peleg macũ nicu niwĩ. Peleg Heber macũ nicu niwĩ. Heber Sala macũ nicu niwĩ.

³⁶ Šala Cainán macũ nicu niwĩ. Cainán Arfaxad macũ nicu niwĩ. Arfaxad Sē macũ nicu niwĩ. Sē Noé macũ nicu niwĩ. Noé Lamec macũ nicu niwĩ.

³⁷ Lamec Matusalén macũ nicu niwĩ. Matusalén Enoc macũ nicu niwĩ. Enoc Jared macũ nicu niwĩ. Jared Mahalaleel macũ nicu niwĩ. Cũ Cainán macũ nicu niwĩ.

³⁸ Cainán Enós macũ nicu niwĩ. Enós Set macũ nicu niwĩ. Set Adã macũ nicu niwĩ. Adã Ô'acũ cũ ne waro wee du'pócãti'cu nicu niwĩ. Tojo weegu cũ Ô'acũ macũ nicu niwĩ.

4

*Jesure wãtĩ Ô'acũrẽ yu'rũnu'cãcã
weesĩ'rĩmi'que ni'i*

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Juã Jesure wãmeyeca be'ro Jesú Espiritu Santure cœoyu'rũacu niwĩ. Cũrẽ dia Jordã wãmetiri maapu ní'cure Espiritu Santu maata yucu marĩrõ, masã marĩrõpu miacu niwĩ.

² Topure cuarenta nũmũrĩ nicu niwĩ. Wãtĩ Jesure cũ pacure yu'rũnu'cãdutigu niquesãcu nimiwĩ. Cũ topu nise nũmũrĩrẽ Jesú ne cã'rõ ba'aticu niwĩ. Tojo weegu ɛjaboacu niwĩ.

³ Tojo wa'ari curare wãtĩ cũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u diacjũta Ô'acũ macũ ni'i nígu, a'te ɛtãperire pã dojorẽ ba'aya, nicu niwĩ.

⁴ Jesú cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'o: “Masã ba'ase me'rã dia'cũ catimasĩtisama”, ni ojano'wũ, nicu niwĩ.

5 Be'ro wātī Jesure u'muacju ūrūgūpu miacū niwī tja. Topu nipe'tisere ni'cātita a'ti nucūcā cjase macārī pejere ĩ'ope'ocā'cu niwī.

6 Ī'otoja, wātī a'tiro nicū niwī:

—Yu'u mu'urē a'te macārī wiogu, te macārīpu nise nipe'tise wiogu sōrōgūti. A'te nipe'tise yé ni'i. Tojo weegu yu'u no'o o'osī'rīgūrē o'oguti.

7 Mu'u yu'ure ejaque'a ējōpeocā, nipe'tise mu'u ye tojarosa'a, nicū niwī wātī.

8 Jesú a'tiro yu'ticū niwī:

—Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojano'o: “Ō'acū mu'u wiogu ni'cūrēta ējōpeoya. Cū se'sarore, cū dutise dia'cūrē weeco'teya”, niwū, nicū niwī Jesú.

9 Be'ro wātī Jesure Jerusalēpu miaa, Ō'acū wi'i dūposārīpu miimujācu niwī. Topu cūrē a'tiro nicū niwī tja:

—Mu'u diacjūta Ō'acū macū ni'i nígu, a'topu me'rāta nucūcāpu bu'pudijaya.

10 Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu mu'urē a'tiro ojano'o:

Ō'acū cūrē wereco'terārē mu'urē co'tedutigu o'ógusami.

11 Mu'urē ūtāgāpu doquepejari nírā, mu'urē tuuñe'erāsama, ni ojano'caro niwū, nicū niwī wātī.

12 Jesú cūrē yu'ticū niwī:

—Ō'acū ye queti ojāca pūrīpure a'te quē'rā ojano'caro niwū: “Mu'u wiogu Ō'acū cū ucū'quere ne ni'cāti ¿diacjūta nimitito? nírā, cūrē wee'odutiticā'ña”, ni ojano'wū, nicū niwī Jesú.

13 A'tiro wéégu, wātī apeye de'ro mejēcā Jesure weenemomasīticu niwī. Weenemomasīti, yoaticā cūrē cō'awā'cānicu niwī.

Jesú ne waro cū Galileapɯ bu'enɯ'cā'que ni'i
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesú masā marĩrõpɯ ní'cɯ Espíritu Santure cɯoyɯ'ruagu, Galileapɯre dajacɯ niwī. Āpērā cū ye quetire nipe'tiro Galilea wa'terocjārā ucūse'sa wa'acārā niwā.

15 Jesú macārĩnɯcū na nerēwɯasepɯ bu'ecɯ niwī. Nipe'tirā cūrē e'cati, “Añuyɯ'ruami”, nicārā niwā.

Jesú cū ya macā Nazarepɯ dajatojaa'que ni'i
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Be'ro Jesú Nazare cū masāca macāpɯ dajatojaacɯ niwī. Judío masā na soowɯari nɯmɯ cū weewɯaronojõpɯma na nerēwɯari wi'ipɯ sājāacɯ niwī. Topɯ wā'cānɯ'cā, Ō'acū ye queti ojāca pūrĩrē bu'eĩ'ocɯ niwī.

17 Cūrē Ō'acū ye queti weremɯ'tārĩ masū Isaía ojāca pūrĩrē bu'edutirā o'ocārā niwā. Cū ti pūrĩrē pāo, a'tiro oja'quere bocacɯ niwī. A'tiro nicaro niwū:

18 Espíritu Santu yɯ'ɯpɯre nimi.

Cū añuse quetire pajasecɯorārē yɯ'ɯre were-dutigɯ cūuwī.

Bɯjawetirārē wācūtutuacā weedutigɯ o'ówī.

Āpērā dutise doca niwā'ñarārē yɯ'ruweticā weedutigɯ o'ówī.

Caperi ĩ'atirārē ĩ'acā weedutigɯ o'ówī.

Āpērārē dutipe, ña'arõ weepeno'rārē wijata'adutigɯ o'ówī.

19 Õ'acũ masãrẽ yu'rũoritero etatoja'a nisere weredutigũ o'ówĩ, ni ojacu niwĩ Isaía, ni bu'ecũ niwĩ Jesú.

20 Be'ro, Jesú cã bu'éca be'ro ti pũrĩrẽ tutũrẽtoja, ti wi'i co'tegũre wiacu niwĩ. Wia, narẽ bu'egutigũ ejanujãcu niwĩ. Nipe'tirã ti wi'ipũ nirã cũrẽ ne ã'adu'uticãrã niwã.

21 Cũ narẽ a'tiro ucũnũ'cãcu niwĩ:

—Ni'cãcã me'rã mũsã tũ'oropũ bu'eĩ'o'que queoro wa'a'a, nicu niwĩ.

22 Nipe'tirã Jesure añurõ ucũcãrã niwã. Cũ ucũsere tũ'orã, te añuse niyucã, tũ'omarĩa wa'acãrã niwã. Na basu a'merĩ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿Ã'rĩ José macũ mejẽta niti? nicãrã niwã.

23 Na tojo nisere masĩgũ, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Apetero weerã a'te masã na ucũwũasenojõrẽ yu'ũre nĩrã nisa'a: “Ocoyeri masũ mũ'ũ basu pe'e ocoye yu'rũoya”, nisa'a. Tojo nicã “Mũ'ũ Capernaupũ weeĩ'o'quere ãsã tũ'owũ. Te ãsã tũ'owũ a'to mũ'ũ ya macã waropũ quẽ'rãrẽ weeĩ'oña”, nĩrã nisa'a, nicu niwĩ.

24 Be'ro narẽ ninemocu niwĩ:

—Diacjũ mũsãrẽ weregũti. Ne ni'cũ Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũrẽ cũ ya macãcjãrã waro añurõ põtẽrĩtisama.

25 Mũsãrẽ a'tere diacjũ masĩcã uasa'a. Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ Elía cũ nĩcateropũre Israe di'tapũre pãjãrã wapewia numia nĩcãrã niwã. Titare i'tia cũ'ma ape cũ'ma deco acoro pejaticaro niwũ. Tojo weerã nipe'tirã ti di'tacjãrã uũtũ ujaboacãrã niwã.

26 Tojo nimicã, ne ni'cõ Israe curuacjõ wapewiore weetamudutigũ Õ'acũ o'óticũ niwĩ. Ape di'tacjõ Sarepta wãmetiro Sidõ pũ'to nigõ pe'ere weetamudutigũ o'ócũ niwĩ.

27 Apeye quẽ'rã Eliseo Õ'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nícateropũre a'te weronojõta wa'acaro niwũ. Israe di'tapũre pãjãrã cãmi boarã nicãrã niwã. Tojo nimicã, Eliseo ne ni'cũ ti di'tacjũrẽ yũ'rũoticũ niwĩ. Naamán aperocjũ Siria di'tacjũ pe'ere yũ'rũocũ niwĩ. Õ'acũ Israe curuacjãrãrẽ weetamutigũ, Israe curuacjãrã nitirã pe'ere weetamucũ niwĩ, nicũ niwĩ.

28 Ti wi'ipũ nerẽ'cãrã pãjãrã Jesú a'tiro nisere tũ'orã, uayũ'rũacãrã niwã.

29 Be'ro nipe'tirã to nirã wã'cãnu'cã, Jesure macã sumutopũ cõ'aõ'ocãrã niwã. Na nirĩ macãcjũ ũrũgũ duposãrĩpũ cũrẽ tuuquedi-jorãtirã miimujãcãrã niwã.

30 Na tojo weesĩ'rĩmicã, Jesú na wa'tero wa'a, yũ'rũwã'cã wa'acũ niwĩ.

Jesú wãtĩ sãjãno'cũre cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mr 1.21-28)

31 Be'ro Jesú Capernaupũ wa'acũ niwĩ. Ti macã Galilea di'tapũ nicaro niwũ. Topũ masãrẽ na soowũari nãmũrẽ bu'ecũ niwĩ.

32 Dutisere cũogũ weronojõ bu'ecã ĩ'arã, tũ'omarĩamujãcãrã niwã.

33 Na nẽrẽca wi'ipũre ni'cũ wãtĩ sãjãno'cũ nicũ niwĩ. A'tiro upũtũ caricũcũ niwĩ:

34 —Jesú Nazarecjũ, ũsãrẽ cariboticã'ña. ¿Ûsãrẽ bu'iri da're bajuriogũ a'tigũ weeti?

Mu'urē ĩ'amasĩ'i. Ō'acũ o'ó'cu ña'ase moogũ, añubutiagu ni'i, nicu niwĩ.

³⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú wãtĩ masũpu nigũrē tu'tigu, a'tiro nicu niwĩ:

—Di'tamarĩaña. Ā'rĩpũre nigũ wijaaya, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicã, wãtĩ na ĩ'orõpu tuuquecũu, cãpũre ní'cu wijaacu niwĩ. Ne cãrē mejēcã cãmida'rema'arõ marĩrõ wijaacu niwĩ.

³⁶ Tojo wa'asere ĩ'arã, nipe'tirã ucũcãrã niwã. Na basu a'merĩ a'tiro ucũcãrã niwã:

—Ā'rĩ dutise cãose ¿ñe'enojõ nimitito? Cũ tutuaro me'rã wãtĩarē cõ'awĩrõmasĩmi. Cũ narē cõ'awĩrõcã, na wijaama, nicãrã niwã.

³⁷ Tojo weero nipe'tiro Galileapu Jesú ye cjase se'sa wa'acaro niwũ.

Jesú Simó Pedro mañecõrē yu'rũo'que queti ni'i

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Jesú na nerẽwuaropu ní'cu wijaa wa'acu niwĩ. Wijáaca be'ro Simó ya wi'ipu wa'acu niwĩ. Cũ mañecõ uputu ujaque dutitico niwõ. Tojo weerã Jesure “Yu'rũoya”, ni sēřĩcãrã niwã.

³⁹ Jesú co pu'to ejanu'cã mu'rĩ'a, ujaquere suruduticu niwĩ. Cũ tojo weecã, ujaque surupe'tia wa'acaro niwũ. Tojo wéeca be'ro maata co wã'cãnu'cã, narē ba'ase etigo wa'aco niwõ.

Jesú pãjãrã masã dutitirãrē yu'rũo'que ni'i

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Mujĩpũ sãjãrĩ cura nipe'tirã no'o nise duti c̣orãrẽ Jesú tirop̣ũ miacãrã niwã. Jesú na duti-tirãnuc̣ũrẽ omocã ñapeogũ, nipe'tirãrẽ yu'ṛuocũ niwĩ.

⁴¹ Na dutitirã wa'terop̣ũre wãtĩa masãp̣ũre sãjãã'cãrã quẽ'rãrẽ cõ'awĩrõcũ niwĩ. Na wi-jaarã, a'tiro caricũwijaacãrã niwã:

—Mu'ũ Õ'acũ macũ ni'i, nicãrã niwã.

Wãtĩa Cristo Õ'acũ bese'cũ nimi nisere masicãrã niwã. Tojo weegũ Jesú narẽ tu'tigũ, ucũdutiticũ niwĩ.

Jesú Galilea di'tap̣ũ cũ ye quetire werecu-sia'que ni'i

(Mr 1.35-39)

⁴² Bo'reque'ari cura Jesú macã sumuto masã marĩrõp̣ũ wa'acũ niwĩ. Cũ tojo weecã, masã cũrẽ a'ma, cũ nirõp̣ũ sirutuejacãrã niwã. Cũrẽ aperop̣ũ wa'adutiticãrã nimiwã.

⁴³ Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Yu'ũ apeye macãrĩp̣ũ quẽ'rãrẽ añuse queti, Õ'acũ a'ti nucũcãcjãrãrẽ wiogũ nigũsami nisere wereroua'a. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere bujaweti ducayucã, cũ yarã sãjãcã weegusami. A'te niatjereta yu'ũ pacũ yu'ũre o'ówĩ, nicũ niwĩ.

⁴⁴ Tojo weegũ Jesú na nerẽwũase wi'seri Galilea di'ta nise macãrĩp̣ũre werecusiacũ niwĩ.

5

Jesú cũ tutuaro me'rã wa'i pãjãrã wẽjẽcã wee'que ni'i

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Ni'cã nũmũ Jesú Genesare wãmetiri ditara sumutopũ nicũ niwĩ. Cũ topũ nirĩ cura pãjãrã masã etacãrã niwã. Cũ Ō'acũ ye queti weresere tũ'osĩ'rĩrã, cũ pũ'to pãjãrã tuuwã'cãcãrã niwã.

2 Ditara sumuto nucũporopũ pũawũ masã marĩsepawũ pa'sacã ĩ'acũ niwĩ. Wa'i wẽjẽrã eja'cãrã tepawũre topũ po'o, na ye wejecũpagũre coerã wa'arã majãnũ'cãcãrã niwã.

3 Jesú tepawũre ĩ'agũ, Simó yawũpũ mũjãsãjãcũ niwĩ. Simórẽ “Sõ'ocurepũ wajawĩrõña”, nicũ niwĩ. Cũ tojo níca be'ro Jesú tiwũpũ ejanujã, masã sumutopũ nu'cũrãrẽ bu'enu'cãcũ niwĩ.

4 Narẽ bu'éca be'ro Simórẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Yucũsure decocurepũ wajawijaya. Topũ mũ'u ya wejecũre doqueñoña, nicũ niwĩ.

5 Simó cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egũ, ũsã pi'eti, ñamipũre wẽjẽbo'reamiapũ. Ne wẽjẽtiasũ. Mũ'u dutigũta dutitoja'a. Tojo weegũ wejecũre doqueñoũti, nicũ niwĩ.

6 Na tigure doqueñooca be'ro pãjãrã waro wa'i sãjãno'cãrã niwã. Tojo weero tigũ wejecũ tũ'rũrõpũ weecaro niwũ.

7 Tere ĩ'arã, na me'rãcjãrã apewũ yucũsupũ nirãrẽ weetamudutirã buapijicãrã niwã. Na, na tiropũ eta, narẽ weetamucãrã niwã. Tepawũ pũawũpũta wa'i me'rã cã'rõ mirĩdijawe'socaro niwũ.

8 A'tiro wa'acã ĩ'agũ, Simó Pedro Jesú tiro ejaque'a, cũrẽ nicũ niwĩ:

—Yu'u wioḡu, yu'u ña'arõ weesebucu ni'i. Tojo weegu mu'u aṅuḡ, ña'ase moogũ yu'u tiro niticã'ña, nicu niwĩ.

⁹ Wa'i pãjãrãrẽ ï'amarĩatjĩagũ, tojo nicu niwĩ. Tojo nicã ãpẽrã cũ me'rã ní'cãrã quẽ'rã mejãrõta ï'amarĩacãrã niwã.

¹⁰ Apewupu ní'cãrã Zebedeo põ'rã Santiago, Juã Simó me'rãcjãrã na quẽ'rã ï'amarĩacãrã niwã. Be'ro Jesú Simórẽ nicu niwĩ:

—Uiticã'ña. Ni'cãcã me'rã mu'u wa'i wẽjẽmu'sĩḡũ weronojõ masãrẽ yé quetire weregusa'a. Were, pãjãrã yu'ure eḡõpeocã weegusa'a, nicu niwĩ.

¹¹ Be'ro na yucusupawure sumutopu wajanujãcãrã niwã. Nipe'tise na cuomi'quere topuata cũucã, Jesú me'rã wa'a wa'acãrã niwã.

Jesú cãmi boagure yu'rũo'que ni'i

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesú ni'cã macã Galilea di'ta nirĩ cura ni'cũ nipe'tiro upupu cãmi boagu cũ tiro wa'acu niwĩ. Cũrẽ ï'agũ, cũ pu'to di'tapu paamu'rĩque'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Wioḡu, mu'u dutire yu'rũogũ ni'i. Yu'ure yu'rũoya, nicu niwĩ.

¹³ Tojo nicã tu'ogũ, Jesú cũrẽ yu'rũogũ ñapeo, a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'rũoguti. Cãmi marĩḡũpu tojayá, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicãta, cũ cãmi nimi'que yatipe'tia wa'acaro niwũ.

¹⁴ Tu'ajanu'cõ, Jesú cũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—A'tere ãpẽrãrẽ wereticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Diacjũta pa'i tiropu mu'u ye cãmi

yati'quere ï'ogũ wa'aya. Cũ mu'urẽ ï'áca be'ro mu'u cãmi boasere "Pe'tia wa'a'a", nigũsami. Cũ tojo níca be'ro Moisé cũ Õ'acũrẽ e'catise o'oduti'quere o'oya. Mu'u tojo wee yu'rúca be'ro masã me'rã nisetigusa'a tja, nicu niwĩ.

¹⁵ Jesú ye cjase pe'e siape me'rã nemorõ masĩno'caro niwũ. Tojo weerã pãjãrã masã cũ ucũsere tu'orãtirã nerẽcãrã niwã. Tojo nicã na dutire yu'rũocã uarã, cũ tiro nerẽcãrã niwã.

¹⁶ Na tojo weemujãmicã, Jesú pe'e masã marĩsepu wa'acu niwĩ. Teru cũ pacu Õ'acũrẽ ñbuemujãcu niwĩ.

Jesú sijamasĩtigure yu'rũo'que ni'i

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Ni'cã numu Jesú masãrẽ bu'egu weecu niwĩ. Titare masã wa'teropure ni'cãrẽrã fariseo masã, ãpẽrã Moisé oja'quere bu'eri masã du-jicãrã niwã. Ni'cãrẽrã Galilea di'tapu nise macãrĩcjãrã nicãrã niwã. ãpẽrã Judea di'tapu nise macãrĩcjãrã nicãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã Jerusalẽcjãrã nicãrã niwã. Na to nirĩ cura Jesú dutitirãrẽ yu'rũogu, Õ'acũ tutuase me'rã yu'rũocu niwĩ.

¹⁸ Jesú masãrẽ bu'eri cura ãpẽrã masã ni'cũ sijamasĩtigure cũ cũnarõ me'rã wuajecãrã niwã. Na wi'ipu miisãjãa, Jesú tiropu cũusĩrĩcãrã nimiwã.

¹⁹ Tojo weesĩrĩmirã, masã pãjãrã waro niyucã, ne wuasãjãamasĩticãrã niwã. Tojo weerã wi'i duposãrĩpu mujãa, ni'cã pe seewecãrã niwã. Ti pepu cũ cũnarõ me'rã cãrẽ Jesú tiropu, masã wa'teropu du'udijocãrã niwã.

20 Jesú na ějōpeocã ĭ'agũ, dutitigure a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a, nicu niwĩ.

21 Cũ tojo nicã tu'orã, Moisé oja'quere bu'eri masã, fariseo masã a'tiro wãcũcãrã niwã: “Ā'rĩ cũ tojo ucũse me'rã Ō'acũrẽ ña'arō ucũgũ weemi. ¿Noa niti cũ tojo weegú? Cũ Ō'acũ weronojō tutuagu ni'i', ¿ni wãcũsari? Marĩ weronojō uputigu masã ña'arō wee'quere acobojomasĩtisi. Ō'acũ ni'cũta ña'arō wee'quere acobojomasĩmi”, nicãrã niwã.

22 Jesú na wãcũsere ĭ'amasĩgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã musã yu'ure mejẽcã wãcũma'ati?

23 ¿De'ro nise pe'e diasatibutiati? ¿“Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” nicã, o “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nise pe'e diasawetine? “Mu'u ña'arō wee'quere acobojono'toja'a” nicã ĭ'atimirã, ějōpeoya marĩ'i. “Wã'cãnu'cã, sijawã'cãña” nicã pe'ema, cũ sijasere ĭ'atojarãpu “Diacjũta ni'i”, ni ějōpeono'o, nicu niwĩ.

24 Tojo weegu yu'u Ō'acũ macũ masũ weronojō uputigu yu'u tutuasere ĭ'ogũ, ā'rĩ sijamasĩtigure yu'ruoguti. Te me'rã musã yu'u masã ña'arō wee'quere acobojomasĩsere masĩrãsa'a, nicu niwĩ.

Tojo weegu sijamasĩtigure a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u pe'ema a'tiro nigũti. Wã'cãnu'cãña. Mu'u cũñarõrẽ miwua, mu'u ya wi'ipu tojaagusa'a, nicu niwĩ.

25 Cũ tojo nicāta, na nipe'tirā ĩ'orõpu sija-masĩti'cũ wā'cānũ'cācũ niwĩ. Wā'cānũ'cā, cũ cũña'carore miiwua, Ō'acũrē e'catise o'ogũta, cũ ya wi'ipũ tojaa wa'acũ niwĩ.

26 Nipe'tirā tojo wa'asere ĩ'amarĩa, Ō'acũrē e'catise o'ocārā niwā. ĩ'amarĩarā, a'tiro nicārā niwā:

—Ni'cācāma ne ĩ'awuaya marĩsere ĩ'asũ, nicārā niwā.

Jesú Levíre piji'que ni'i
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Jesú sijamasĩtigure yũ'ruóca be'ro wi'ipũ ní'cũ wijaacũ niwĩ. Wijaa, ni'cũ romano masā wiogure niyeru wapaseebosari masũrē ĩ'abocacũ niwĩ. Cũ Leví wāmeticũ niwĩ. Cũ da'rawuaropũ dujicũ niwĩ. Jesú cũrē ĩ'agũ, “Te'a, yũ'ũ me'rā a'tia”, nicũ niwĩ.

28 Cũ tojo nicā tu'ogũ, Leví wā'cānũ'cā, nipe'tise cũ da'ra'quere du'ucũupeo, Jesú me'rā wa'acũ niwĩ.

29 Be'ro Leví cũ ya wi'ipũ Jesure pajiri bosenũmũ weepeocũ niwĩ. Leví me'rācjārā pājārā wapaseeri masā nicārā niwā. Tojo nicā āpērā quē'rā pājārā masā na me'rā ba'arā ninemocārā niwā.

30 Na tojo weecā, fariseo masā, Moisé oja'quere bu'eri masā narē ĩ'anu'cũco'tecārā niwā. Tojo weerā Jesú bu'erārē ucjacārā niwā. A'tiro nicārā niwā:

—¿De'ro weerā mũsā niyeru wapaseeri masā me'rā, ña'arõ weeri masā me'rā sĩ'rĩ, ba'ati? nicārā niwā.

31 Jesú na tojo nisere tu'ogũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Duti moorã ocoyedutirã, duturure a'matisama. Dutitirã pũrĩcã a'masama.

³² “Añurã ni'i” nirãrẽ a'magũ a'titiwɯ. Āpẽrã “Ûsã ña'arã ni'i” nirã pe'ere a'magũ a'tiwɯ. Na ña'arõ wee'quere bɯjaweti dɯcayudutigu a'tiwɯ, nicɯ niwĩ.

“Mɯ'ɯ bu'erã ¿de'ro weerã be'tiweti?” Jesure ní'que ní'i

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Be'ro Jesure sãrĩtiña'nemocãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'esere siruturã, tojo nicã ãsã fariseo masã bu'esere siruturã Õ'acũrẽ ějõpeorã be'ti ñubuesama. ¿De'ro weerã mɯ'ɯ bu'erã pe'e be'titimirã, sĩ'rĩ ba'ati? nicãrã niwã.

³⁴ Jesú narẽ yɯ'ticɯ niwĩ:

—¿De'ro weeacɯ omocã dɯ'tegɯ na me'rã nígũ, cũ pijio'cãrãrẽ bɯjaweti, be'tidutibosari?

³⁵ Be'ro cãrẽ ãpẽrã aperopɯ miáca be'ro pũrĩcãrẽ bɯjaweti, be'tirãsama. Jesú, yɯ'ɯ na me'rã ni'i yujupɯ; yɯ'ɯ na me'rã niticã pũrĩcãrẽ, be'tirãsama nígũ, tojo nicɯ niwĩ.

³⁶ Narẽ queose me'rã werenemocɯ niwĩ:

—Ne ni'cũ ma'marõ su'tiroke tũ'rẽ, mejãrõ su'tiropɯ sereõ'otisami. Tojo weegɯ ma'marõ su'tiroke bajuriogɯ weesami. Tojo nicã ma'marõ su'tiroke mejã su'tiropɯ sereõ'ocã, ña'arõ baju'u.

³⁷ Tojota wa'asa'a ma'ma vino mejã ajuri wa'icurã caseri me'rã wee'que ajuripɯ poseyecã. A'tiro weecãma, vino pã'muyɯ'rɯ, te ajurire tũ'rẽcã'sa'a. Tojo wa'acã, vino piostepe'tia

wa'asa'a. Tojo weero vino cõ'awa'a, te ajuri quẽ'rã cõ'a wa'asa'a.

³⁸ Tojo weero ma'ma vinorẽ ma'ma ajuripũ poseyerõa'a.

³⁹ Ne ni'cũ vino mejãrẽ sĩ'rĩpo'cũ ma'marẽ sĩ'rĩsĩ'rĩtisami. Cũ a'tiro nisami: "Yũ'ũ sĩ'rĩmũ'tã'que mejã pe'e, nemorõ añuapũ", nisami. Musã todũporopũ weeseti'quere musã weepo'quere ma'ma yũ'ũ bu'ese pe'ere dũcayusĩ'rĩwe'e nígũ, tojo nicũ niwĩ.

6

Judío masã na soowũari nũmũ sauru nicã Jesú bu'erã trigore tũ'rẽ'que ni'i

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Ni'cã nũmũ judío masã na soowũari nũmũ nicã, Jesú trigo wesepũ yũ'rũacã, cũ bu'erã trigore wejetũ'rẽ, sã'quẽwee, te perire ba'acãrã niwã.

² Fariseo masã na tojo weecã ã'arã, narẽ sẽrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã marĩ soowũari nũmũrẽ da'radutitimicã, musã tojo weeti? nicãrã niwã.

³ Jesú narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Musã dũporocjũ wiogu Davi cũ me'rãcjãrã me'rã ujaboarã na wee'quere bu'epã.

⁴ Na a'tiro weecãrã niwã. Ô'acũ wi'ipu sãjãa, pã "Ô'acũ ye ni'i" ní'quere, narẽ ba'adutiti'quere ba'acãrã niwã. Cũ me'rãcjãrã quẽ'rãrẽ dũcawaacu niwĩ. Pa'ia dia'cũrẽ te pã ba'ata basiocaro nimiwũ. Yũ'ũ bu'erã tere ba'arã, yũ'rũnũ'cãrã mejẽta weema ní'gũ, tojo nicũ niwĩ.

5 Narē ninemocū niwĩ Jesú:

—Yũ'u Ō'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ soowuari nũmũ dutise nemorõ dutimasĩ'i, nicũ niwĩ.

Jesú omocã bu'awia'cũre yu'rũo'que ni'i
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Jesú ape nũmũ na soowuari nũmũ nicã, judío masã nerẽrĩ wi'ipũ sãjãa, narē bu'ecũ niwĩ. Topũ ni'cũ omocã diacjũcamocã bu'awia'cũ nicũ niwĩ.

7 Moisé duti'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã Jesure ĩ'aco'tecãrã niwã. Na, ¿marĩ soowuari nũmũrẽ yu'rũogusari cũ? nĩrã, tojo weecãrã niwã. Cũ yu'rũocã, weresãta basiorosa'a nĩrã, tojo ĩ'acãrã niwã.

8 Jesú na wãcũsere ĩ'amasĩgũ, omocã bu'awia'cũre a'tiro nicũ niwĩ:

—Wã'cãnu'cã, wijatia masã decopũ, nicũ niwĩ.

Cũ tojo nicã, omocã bu'awia'cũ wã'cãnu'cã, wijaticũ niwĩ.

9 Cũ tojo weecã, Jesú fariseo masã mejẽcã wãcũrãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Musãrẽ apeyenojõ sãrĩtiña'se cũo'o. Marĩ soowuari nũmũ nicã ¿añũsere weerũati o ñã'ase pe'ere weerũati? ¿Yũ'rũosere uati o wẽjẽcõ'ase pe'ere uati? nicũ niwĩ.

10 Be'ro Jesú nipe'tirã to nirãrẽ ĩ'atoja, omocã bu'awia'cũre nicũ niwĩ:

—Mũ'u ya omocãrẽ sĩaña.

Cũ tojo nicã tũ'ogũ, sĩacũ niwĩ. Maata yu'rũono'ca omocã tojacaro niwũ.

11 Cũ tojo weecã ĩ'arã, fariseo masã, Moisé oja'quere bu'eri masã uayũ'rũa wa'acãrã niwã.

Tojo weerã “Marĩ ¿de'ro weeräsari ã'rĩrẽ?” ni a'merĩ sērĩtiña'cãrã niwã.

Jesú cã bu'erã docere bese'que ni'i

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Jesú te numarĩrẽ ũrũgũpũ cã pacure ñubuegũ wa'acũ niwĩ. Topure ti ñamirẽ ñubuebo'reacũ niwĩ.

¹³ Bo'reque'aca be'ro cã bu'esere siruturã pãjãrãrẽ pijiocũ niwĩ. Pijio, na wa'tero nirã docere besecũ niwĩ. Narẽ “Yé quetire werecusiari masã yũ'ũ besecũ'cãrã nirãsa'a”, nicũ niwĩ.

¹⁴ A'ticũrã nicãrã niwã: Simó, be'ro Jesú cãrẽ Pedro pisucũ niwĩ. Apĩ cã acabiji André nicũ niwĩ. Tojo nicã Santiago, Juã, Felipe, Bartolomé nicãrã niwã.

¹⁵ Æpẽrã Mateo, Tomás, Santiago Alfeo macũ, apĩ Simó wãmetigũ celote curuacjũ nicãrã niwã.

¹⁶ Apĩ Juda Santiago acabiji nicũ niwĩ. Tojo nicã Juda Iscariote, be'ropũ Jesure cãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ o'oacjũ quẽ'rã nicũ niwĩ.

Jesú pãjãrã masãrẽ bu'e'que ni'i

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jesú ũrũgũpũ ní'cũ cã besecũ'cãrã me'rã tigũ du'pocãpũ dijacũ niwĩ. Topũ dijagũ, ni'cã pa añurĩ papũ tojaque'acũ niwĩ. Topũ pãjãrã cã bu'esere siruturã nicãrã niwã. Æpẽrã masã quẽ'rã pãjãrã Judea di'tacjãrã, Jerusalécjãrã, pajiri maa sumuto nise macãrĩ Sidõ, Tirocjãrã nicãrã niwã. Na nipe'tirã Jesú bu'esere tũ'orã wa'acãrã niwã. Tojo nicã na ye dutire yũ'rãodutirã wa'acãrã niwã.

18 Āpērā wātīa sājāno'cārā quē'rā wa'acārā niwā. Jesú na quē'rārē yu'rucocū niwī.

19 Cū tutuaro me'rā nipe'tirā duitirārē yu'rucocū niwī. Tojo weerā nipe'tirā cūrē ñe'eña'sī'rīcārā niwā.

E'catise queti, e'catiya marīse queti ni'i
(Mt 5.1-12)

20 Jesú ūrūgūpu dijāca be'ro cū bu'erārē ī'a, nicū niwī:

—Mūsā pajasecuorā Ō'acū wiogu nirōpu wa'arāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

21 »No'o ni'cārōacārē ūjaboarānojō be'ropure yapirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

»No'o ni'cārōacārē utirānojō be'ropure bujirāsa'a. Tojo weerā e'catiya.

22 »Mūsā yu'u Ō'acū macū masū weronjō upūfigure ējōpeocā, masā a'tiro weerāsama. Mūsārē ī'atu'tirāsama. Na me'rā nimi'cārārē cō'awīrōmujārāsama. Mūsārē bujicā'a, yabirāsama. Mūsārē “Ña'arā nima”, nirāsama. Narē tojo weeno'rā e'catiya.

23 Mūsā ū'musepu pajibutiaro e'catise bo-carāsa'a. Tojo weerā na tojo weeri curare upūtu waro e'catiyu'rūnu'cāña. Duporocjārāpu quē'rā Ō'acū ye quetire weremu'tārī masārē mūsā ñecūsūmua mejārōta weecārā niwā.

24 »Mūsā peje cuorā pe'e a'ti turi cjase dia'cūrē wācūnūrū, e'catitoja'a. Tojo weero mūsārē ña'a nirōsa'a.

25 »Mūsā ni'cārōacā ba'a yapirānojō e'catitoja'a. Tojo weero mūsārē ña'a ni'i. Be'ropure ūjaboarāsa'a.

»Mũsã ni'cãrõacãrẽ e'cati bujirãnojõrẽ ña'a ni'i. Be'ropure bujawetirã utirãsa'a.

²⁶ »A'ti ɯmɯcocjãrã añurõ ucũno'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Дупоропу “Õ'acũ ye queti wererã ni'i” nisoori masãrẽ mũsã ñecũsumua mejãrõta añurõ dia'cũ narẽ ucũcãrã niwã.

Marĩrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'idutise ni'i
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ »No'o ye cjasere tu'osĩ'rĩrãnojõrẽ a'tiro nigũti. Mũsãrẽ ĩ'atu'tirãrẽ ma'ĩna. Mũsãrẽ ña'arõ weerãrẽ añurõ weeya.

²⁸ Mũsãrẽ ña'arõ ucũrãrẽ “Narẽ añurõ wa'ato”, niña. Mũsãrẽ ña'arõ tu'ti, bujicã'rãrẽ na ye niatjere sërĩbosaya.

²⁹ Ni'cũ mũ'urẽ ni'cã pã'rẽ diapoapu paacã, ape pã'rẽ dũ'sari pã'rẽ pe'ere majãminũ'cã, paadutiya tja. No'o ni'cũ mũ'u yaro su'tiro bu'icjãrõrẽ ẽ'macã, mũ'u ya camisa quẽ'rãrẽ tuweeo'oya.

³⁰ Nipe'tirã mũsãrẽ sërĩrãrẽ o'oya. No'o mũsã yere miacã, “Wiapa”, niticã'ña.

³¹ Mũsãrẽ ãpẽrã añurõ weeme'rĩcã ɯasa'a. Mũsã quẽ'rã tojota narẽ añurõ weeme'rĩcã'ña.

³² »Mũsãrẽ mairã dia'cũrẽ ma'írã, ¿ñe'enojõ añuse wéerã weebosau? Ña'arã quẽ'rã tojota na me'rãcjãrãrẽ ma'isama.

³³ Mũsãrẽ añurõ weerã dia'cũrẽ añurõ wéerã, ¿ñe'enojõ pe'ere añuse weebosau? Ña'arã quẽ'rã narẽ añurõ weerã dia'cũrẽ mejãrõta añurõ weesama.

³⁴ Mũsã ãpẽrãrẽ apeyenojõ wasorã, “Na wiarãsama” nirã dia'cũrẽ o'ocã, wapamarĩsa'a.

Ña'arã quẽ'rã mejãrõta ãpẽrã ña'arãrẽ na wiarãsama nírã, wasosama.

³⁵ Musã yu'ure ëjõpeorã pe'e musãrẽ ï'atu'tirãrẽ ma'ïña. Narẽ añurõ weeya. Na apeyenojõ wasocã, wasose wapa “Apeyenojõ ducayurãsama” nirõ marĩrõ narẽ wasoya. Tojo weecã, Õ'acũ musãrẽ peje añuse o'ogusami. Cũ u'musepu nigú põ'rã nirãsa'a. Cúmarĩcã queoro weetirãrẽ, tojo nicã ña'arõ weeri masãrẽ pajaña'yugũ, añurõ weesami.

³⁶ Tojo weerã marĩ pacu pajaña'rõnojõ musã quẽ'rã nipe'tirãrẽ pajaña'ña.

*Ãpẽrãrẽ “Musã ña'arã ni'i” niticã'ña nise ni'i
(Mt 7.1-5)*

³⁷ »Musã ãpẽrãrẽ “Na ña'arã nima”, ni ï'abeseticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrẽ besesome. Tojo nicã ãpẽrãrẽ “Ña'abutia'a, bu'iri da'reroa'a”, niticã'ña. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrẽ tojo nisome. ãpẽrãrẽ acobojoya. Õ'acũ quẽ'rã mejãrõta musãrẽ acobojogusami.

³⁸ ãpẽrã apeyenojõ moorãrẽ o'oya. Tojo weecã, Õ'acũ quẽ'rã musãrẽ o'ogusami. Musãrẽ ni'cã ajuro ñadioca ajuro, añurõ mu'muyũ'rũri ajuro weronojõ o'ogusami. Musã ãpẽrãrẽ o'o'caronojõta Õ'acũ musãrẽ o'ogusami, nicu niwĩ Jesú.

³⁹ Jesú cã bu'erãrẽ a'te queose o'ocu niwĩ:

—Ni'cũ ï'atigũ apĩ ï'atigure tũawã'cãmasĩtisami. Na puarãputa no'o nirĩ copepu burusãjãbosama.

40 Ni'cũ bu'egu cãrẽ bu'egu nemorõ masĩyũ'rũnũ'cãtisami. Cũ bu'etu'ajaca be'ropũ cũ quẽ'rã cãrẽ ni'cãrõwĩjĩgũsami.

41 »Mũsã basu ña'arã nimirã, ¿de'ro weerã mũsã acaweregũre “Ña'agũ nimi”, niti? Æpẽrãrẽ “Mũsã ña'arã ni'i” nise dũporo marĩ ye pe'ere ĩ'amũ'tãrõũa'a.

42 Mũsã a'te weronojõ nibosa'a. Mũsã acaweregũre “Mũ'ũ ya capeapũ cã'po'caroacã ni'i”, nibosa'a. Mũsã ya capeapũ pajiri po'caro ĩ'atimirã, mũsã acaweregũre “Capeapũ niseacãrẽ miicõ'arãti”, nĩmasĩtisa'a. Mũsã tojo wéerã, weeta'sari masã ni'i. Mũsã ye caperipũ nisere miicõ'amũ'tãña. Tojo wéeca be'ropũ mũsã acaweregũ cã'rõacã caperipũ nise pe'ere miicõ'amasĩrãsa'a, ni queose o'ocũ niwĩ Jesú.

Yucũgũre tigũ dũca me'rã ĩ'amasĩno'sa'a nise ni'i

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 Jesú a'tiro werenemocũ niwĩ:

—Ne ni'cãgũ yucũgũ añuse dũcaticjũ ña'ase dũcatitisa'a. Ña'ase dũcaticjũ quẽ'rã añuse dũcatitisa'a.

44 Nipe'tise yucũpagũ te dũca me'rã ĩ'amasĩno'sa'a. Potagũ ne higuera wãmetise dũcatitisa'a. Pota cũose quẽ'rã ne ũ'se dũcatitisa'a.

45 Masũ añugũ añuse wãcũse cũoyugũ, añurõta ucũsami. Apĩ ña'agũ pe'e cũ wãcũse ña'ase niyucã, ña'arõ ucũsami. Marĩrẽ ña'ase púúturo, ña'asetã marĩ ucũse wija'a. Añuse nicã, añusetã wija'a.

*Mejċcã dia'cã wi'seri yeenu'cãse queose ni'i
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ »¿De'ro weerã yu'ure “Yu'u wiogu” nimirã, yu'u dutiro weeweti?

⁴⁷ No'o yu'u tiropu a'ti, yu'u ucũsere tu'o, be'ro yu'u dutiro queoro weegá a'tiro weronojõ nimi.

⁴⁸ Ni'cã wi'i weegutigu, di'tapu se'esãjã, ãtãgãrẽ bocasami. Be'ro tiga bu'ipu yeenu'cãmujãsami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ipu aco o'mapõtẽocã, a'meña'tisa'a. Ti wi'i ãtãgãpu yeenu'cãca wi'i niyuro, tojo wa'asa'a.

⁴⁹ Apĩ yu'u bu'e'quere tu'omigã, tere queoro weetigu, a'tiro weronojõ nimi. Wi'i weegutigu, ne po'peapu yeenu'cãmujãtiro marĩrõ weesami. Be'ro dia pu'eejacã, ti wi'ire aco o'mapõtẽo, o'mapĩ'aburocã'sa'a. Ti wi'i ne cã'rõ du'sanu'cãtisa'a, nicu niwĩ Jesú.

7

*Jesú surara wiogure da'raco'tegure yu'ruo'que
ni'i
(Mt 8.5-13)*

¹ Jesú ãrũgũpu masãrẽ bu'eca be'ro Capernaupu pi'acu niwĩ.

² Topu ni'cã surara wiogu romano masũ nicu niwĩ. Cãrẽ da'raco'tegu cã ma'iyu'rũnu'cãgũ uputu dutitigu wẽrise pu'to nicu niwĩ.

³ Surara wiogu Jesú ye quetire tu'ogu, ni'cãrẽrã judío masã bu'curãrẽ cã tiropu o'ócũ niwĩ. Cãrẽ da'raco'tegure yu'ruogu a'tidutigu tojo weecu niwĩ.

⁴ Na Jesú tiropu etarã, tutuaro me'rã cãrẽ weetamuse sãrĩcãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ă'rî surara wiogure weetamurõua'a.

⁵ Cũ a'ti di'tacjârã judío masãrẽ añurõ ma'imi. Cũta cũ ye niyeru me'rã ùsã nerẽwuaru wi'ire yeedutiwĩ. Tojo weerã cũrẽ weetamurõua'a, nicãrã niwã.

⁶ Tere tu'ogu, Jesú na me'rã wa'acũ niwĩ. Wi'ipu ejase duporoacã surara wiogu ãpẽrã cũ me'rãcjãrãrẽ tja Jesure weredutigũ o'ócũ niwĩ. A'tiro niduticũ niwĩ:

—Wiogu, mũ'urẽ caribosĩ'rĩtiami. Cũ "Yũ'u mejõ nigũ nisa'a", niami. Tojo weegu cũ "Ya wi'ipu sãjãcã weemasĩtisa'a", niami.

⁷ Te ye bu'iri ne cũ basu quẽrã mũ'urẽ a'magũ a'titiami. A'tiro pe'e niami. "Mejõ mũ'u wa'atimigũ, mũ'u dutio'ose me'rã cũrẽ da'raco'tegu yũ'rũgũsami", niami.

⁸ Cũ "Ăpẽrã surara dutiro docapũ ni'i", niami. "Yũ'u quẽrã ãpẽrã surarare dutitura'a. Yũ'u ni'cũrẽ o'ócã, cũ wa'asami. Apĩrẽ yũ'u 'A'tia' nicã, a'tisami", niami. Cũrẽ da'raco'tegure "'A'tiro weeya' nicã, weesami", niami, nicãrã niwã Jesure.

⁹ Jesú cũ tojo ní'quere tu'ogu, tu'omarĩa wa'acũ niwĩ. Be'ro majãmiĩ'a, cũrẽ siruturãrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Ă'rî surara wiogu Israe curuacjũ mejẽta yũ'ure añurõ ëjõpeomi. Diacjũ mũsãrẽ nigũti. Ne ni'cũ Israe curuacjãrã wa'teropure ã'rĩ weronjõ ëjõpeose cũogure ĩ'aticãti, nicũ niwĩ.

¹⁰ Be'ro surara wiogu o'ócãrã wi'ipu dajatojaacãrã niwã. Na tojatarã, surarare da'raco'tegure yũ'rũ'cũpũre ĩ'acãrã niwã.

Jesú wapewio macûrê masô'que ni'i

¹¹ Jesú surara wioğure da'raco'tegure yu'ruóca be'ro Naín wãmetiri macãpũ wa'acu niwĩ. Cũ bu'erã, tojo nicã ãpêrã pãjãrã masã cũ me'rã wa'acãrã niwã.

¹² Ti macã pũ'to cũ ejari cura ni'cã puti masãputi yaarã wa'arã wuawã'cãcãrã niwã. Wẽrĩ'cu, wapewio macũ ni'cũ waro nigũ nicũ niwĩ. Pãjãrã ti macãcãrã core ba'paticãrã niwã.

¹³ Core ĩ'agũ, Jesú pajaña'cu niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Utitigota, nicũ niwĩ.

¹⁴ Jesú cãrê masôğũ, ti acarore da'rapeocu niwĩ. Cũ tojo weecã, ti acarore wuawã'cãrã tojanũ'cãcãrã niwã. Wẽrĩ'cure a'tiro nicũ niwĩ:

—Yu'u mũ'urê duti'i. Wã'cãnujãña, nicũ niwĩ.

¹⁵ Cũ tojo nica be'ro wẽrĩ'cu wã'cãnujã, ucũnu'cãcu niwĩ. Masôtoja, Jesú cũ pacore wiacũ niwĩ.

¹⁶ A'tere ĩ'arã, nipe'tirã masã ucũacãrã niwã. Tojo weerã Ô'acũrê e'catipeorã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ni'cũ Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ tu-tuayũ'rugũ marĩ wa'teropure bajuami, nicãrã niwã.

Apeye quẽ'rãrê ninemocãrã niwã:

—Ô'acũ cũ yarãrê weetamugũ a'tigu weepĩ, nicãrã niwã.

¹⁷ Nipe'tiro Judea di'tapure, to sumutopure cũrê masô'que se'sa wa'acaro niwũ.

Juã masãrê wãmeyerĩ masũ Jesú tiropũ o'ó'que ni'i

(Mt 11.2-19)

18 Juã masãrẽ wãmeyeri masũ bu'iri da'reri wi'ipũ nicũ niwĩ. Titare cũ bu'esere siruturã Jesú ye quetire cãrẽ werecãrã niwã. Tere tũ'ogũ, puarã cũ bu'ese siruturãrẽ pijiocũ niwĩ.

19 A'tiro nicũ niwĩ:

—Jesú tiropũ wa'aya. “¿Mũ'uta niti 'Masãrẽ yũ'ruoacjũ a'tigusami' nino'cũ o apĩpũre yucuerãsari yujupũ?” ni sãrĩtiña'ña, nicũ niwĩ.

20 Be'ro na Jesú tiropũ eja, cãrẽ nicãrã niwã:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ mũ'urẽ sãrĩtiña'dutiami. “¿Diacjũta mũ'ũ 'Masãrẽ yũ'ruoacjũ a'tigusami' ní'cũta niti? o ¿apĩpũre yucuerãsari yujupũ?” niami, nicãrã niwã.

21 Na ejari curare Jesú pãjãrã dutitirãrẽ yũ'ruogũ weecũ niwĩ. Cãmi boarãrẽ, wãtiã sãjãno'cãrãrẽ cõ'awĩrõgũ, caperi bajuno'tirãrẽ yũ'ruogũ weecũ niwĩ.

22 Jesú, Juã o'ó'cãrã sãrĩtiña'cã, a'tiro yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsã yũ'ũ weecã ã'asere, mũsã tũ'osere Juãrẽ wererã wa'aya. “Caperi ã'atimi'cãrã ni'cãrõacãrẽ ã'ama. Sijamasĩtimi'cãrã sijama. Cãmi boarã yatipe'tiano'ma. O'meperi tũ'oti'cãrã quẽ'rã tũ'oma. Wẽrĩ'cãrã masãma. Pajasecũorã masãrẽ yũ'ruose queti, añuse quetire tũ'oma.

23 Yũ'ure ãjõpeodu'utigũnojõ e'catigusami”, ni wererã wa'aya Juãrẽ, nicũ niwĩ Jesú.

24 Juã o'ó'cãrã wa'áca be'ro Jesú Juã ye cjasere masãrẽ werecũ niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã masã marĩrõpũ Juãrẽ ã'arã wa'apã. Topũ wa'arã, uigũnojõ, wãcũtutuatigũnojõrẽ

ĩ'arã wa'atipã. Cũ tutuatigu tábuti wĩ'rõ wëecuarõ weronojõ nitimi.

²⁵ Tojo nicã añuse waro su'ti sãñagũrẽ masã marĩrõpũ ĩ'arã wa'atipã. Su'ti añuse sãñarãnojo, ma'masu'awee nisetirãnojo wiorã ye wi'seripũ nisama.

²⁶ To pũrĩcãrẽ masã topũ cãrẽ ĩ'arã wa'arã, ni'cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũrẽ ĩ'arã wa'arã weepã. Musãrẽ nigũti. Diacjũta cũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ nimi. Totã Juã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã nemorõ niyu'rũnu'cãmi.

²⁷ Õ'acũ Juãrẽ o'óyuatjere cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'wũ:

“Yu'u mu'u ye quetire wereyuacjere mu'u ðuporo o'ógũti.

Cũ mu'u wa'atji ma'arẽ apoyugũsami.

Ma'a quẽ'rãyumũ'tãgũ weronojo mu'u wa'ati ðuporo masã wãcũsere bujaweti ðucayudutigũsami”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'caro niwũ.

²⁸ Musãrẽ weregũti. Nipe'tirã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wa'teropũre ne ni'cũ Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũ yu'rũoro nigũ marĩcu niwĩ. Tojo nimicã, nipe'tirã Õ'acũ wiogu nirõpũ nirã Juã yu'rũoro nima. Mejõ nigũpũa cũ yu'rũoro nimi, nicũ niwĩ Jesú.

²⁹ Cũ tojo nisere tu'orã, nipe'tirã masã, tojo nicã niyeru wapaseeri masã Juã cũ wãmeyeno'cãrã a'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ diacjũta weemi, nicãrã niwã.

30 Fariseo masã, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masã pe'e Juã wãmeyeno'ña mari'cãrã nitjãrã, Õ'acũ narẽ weesĩ'rĩsere uaticãrã niwã.

31 Tojo weegu Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Masã a'tocaterocjãrã, yé quetire tu'osĩ'rĩtirã ã'rã weronojõ weesetima.

32 Wĩ'marã macã decopu apedujirã, na me'rãcjãrãrẽ pijirã caricũbajaque'atirã weronojõ nima. A'tiro caricũsama: “Ësã wẽowũ putimicã, basarã wijatiapu. Ësã bujawetise basacã quẽ'rãrẽ, utitiapu.” Na weronojõ a'tocatero nirã no'o añurõ, ña'arõ weecã, mejãrõta tu'satima.

33 Juã masãrẽ wãmeyeri masũ be'ti, vino sĩ'rĩtisami. Cũ tojo weecã, mũsã “Wãtĩ cõomi”, nisa'a.

34 Be'ro yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu quẽ'rãrẽ ba'a, yu'u vino sĩ'rĩcã, mejãrõta ña'arõ ucũ'u. “Ba'awãrĩgũ, sĩ'rĩwãrĩgũ nimi”, ni'i. “Niyeru wapaseeri masã me'rãcjũ, tojo nicã ña'arã me'rãcjũ nimi”, ni'i. Ne ni'cũpũreta ëjõpeowe'e.

35 Tojo ëjõpeotimirã, yu'u wee'quere ĩ'arã, Õ'acũ yu'ure masĩse o'osere masĩno'o, nicu niwĩ Jesú.

Jesú fariseo masũ Simó wãmetigu ya wi'ipu ní'que ni'i

36 Ni'cũ fariseo masũ Jesure cũ ya wi'ipu ba'adutigu pijiacu niwĩ. Tojo weegu Jesú wa'acu niwĩ.

37 Na ba'ari cura ti macãcjõ numio ña'arõ weeri masõ Jesú tiro wa'aco niwõ. Co Jesú

fariseo masũ ya wi'ipũ ba'agu wa'apũ nisere tu'ogo, u'muticja acosticjare cũ tiropũ miaco niwõ.

³⁸ Co utigota, cũ sē'ema pe'e ejanũ'cãco niwõ. Co ya'coco co uticã, cũ ye du'pocãrĩpũ doquepejacaro niwũ. Be'ro te ya'cocore co poanũ'mo me'rã tuucoeco niwõ. Be'ro te du'pocãrĩrẽ mi'mi, co u'mutise mia'quere du'pocãrĩpũ pi-opeoco niwõ.

³⁹ Co tojo weecã ã'agũ, Jesure ba'aduti'cũ fariseo masũ a'tiro wãcũcũ niwĩ:

—Ã'rĩ Ô'acũ ye queti weremũ'tãrĩ masũ nígũ pũrĩcã, “¿Noanojõ yu'ure ñe'eña'gõ weeti? ¿Ñamonojõ masõ niti co?” ni masĩboapĩ. “Co numio ña'arõ weeri masõ nimo”, ni masĩboapĩ, nicũ niwĩ.

⁴⁰ Tojo wãcũsere ã'agũ, Jesús fariseo masũrẽ nicũ niwĩ:

—Simó, mũ'urẽ apeyenojõ nisĩ'rĩsa'a.

Fariseo yu'ticũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egũ, niña'rẽ mũ'u, nicũ niwĩ.

⁴¹ Jesús cãrẽ nicũ niwĩ:

—Puarã umua niyeru wasori masũrẽ wapamoosama. Ni'cũ quinientos nũmũrĩ da'rase wapa weronojõ wapamoosami. Apĩ pe'e cincuenta nũmũrĩ da'rase wapa weronojõ wapamoosami.

⁴² Cũ na puarãpũ de'ro wee wapayemasĩticã ã'agũ, na wapamoosere tojo acobojobajuriope'ocã'sami. A'te cjasere mũ'urẽ sērĩtiña'gũti. ¿Ni'inojõ pe'e niyeru wasori masũrẽ ma'iyũ'rũnũ'cãsari? nicũ niwĩ.

⁴³ Simó cãrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Yũ'u a'tiro tũ'oña'sa'a. Pajiro wapamoo'cũ pe'e ma'iyũ'rũnũ'cãsamĩ, nicũ niwĩ.

Jesú cãrẽ nicũ niwĩ:

—Mũ'u queoro yũ'ti'i.

⁴⁴ Be'ro Jesú numiorẽ ã'a, Simórẽ nicũ niwĩ:

—Mũ'u a'tigo numiorẽ ã'a'a. Yũ'u mũ'u ya wi'ipũ sãjãtacã, yé dũ'pocãrĩrẽ coedutigũ yũ'ure aco o'otiapũ. A'tigo pe'e mũ'u weeti'quere weeamo. Co ya'coco me'rã yé dũ'pocãrĩrẽ coeamo. Be'ro co poari me'rã tuucoeamo.

⁴⁵ Mũ'u yũ'ure añudutigũ, mi'mitiapũ. Co pe'e yũ'u sãjãejacãputa, yé dũ'pocãrĩrẽ mi'mimo. Mi'midu'utimo yujupũ.

⁴⁶ »Mũ'u yũ'u dũ'poapũre u'se, maĩ piopeosenojõrẽ piopeotiapũ. Co pe'e yé dũ'pocãrĩpũre u'mutisere piopeoamo.

⁴⁷ Tojo weegũ a'tiro nigũti. Co peje ña'arõ wee'quere acobojono'mo. Tojo weego yũ'ure tojo weese me'rã co upũtu ma'isere ã'omo. Cã'rõ na wee'quere acobojorã, cã'rõ ma'isere ã'ono'o. Nemorõ waro ña'arõ wee'quere acobojorã, upũtu ma'isere ã'ono'o, nicũ niwĩ.

⁴⁸ Be'ro numiorẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũ'u ña'arõ wee'quere acobojono'pe'ocã'a, nicũ niwĩ.

⁴⁹ Æpẽrã ba'adutirã pijino'cãrã topũ dujirã na basu a'merĩ a'tiro ucũcãrã niwã:

—¿Noanojõ nisari ã'rĩ ña'arõ wee'quepũreta acobojosãjãdojagũ? nicãrã niwã.

⁵⁰ Na tojo nimicã, Jesú pe'e numiorẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'u yu'ure ějõpeotjĩagõ, ña'arõ wee'quere
 acobocono'apu. Wãcũque'tiro marĩrõ
 wa'agosa'a, nicu niwĩ.

8

Jesú weresijari cura numia cãrẽ weetamu'que ni'i

¹ Jesú ña'arõ wee'core acobojoça be'ro
 nipe'tise macãrĩpu nipe'tiropu sijabi'acu niwĩ.
 Tocjãrãrẽ cã ye cjasere bu'e werecusiagu
 weecu niwĩ. Tojo nicã Ô'acũ wiogu nigũsami
 nisere werecu niwĩ. Cũ bu'erã doce cã me'rã
 ba'patisijacãrã niwã.

² Āpẽrã quẽ'rã numia na me'rã ba'patisijacãrã
 niwã. Na Jesú toduporo wãtĩa cõ'awĩrõno'cãrã
 numia, duti yu'rũono'cãrã numia nicãrã niwã.
 Ni'cõ na wa'tero María, na “Magdalena” nigõ,
 siete wãtĩa cõ'awĩrõno'co nico niwõ.

³ Tojo nicã apego Juana, Cuza wãmetigu numo
 nico niwõ. Co marãpu Herode yere da'raco'teri
 masũ nicu niwĩ. Susana wãmetigo quẽ'rã nico
 niwõ. Āpẽrã pãjãrã numia Jesure na cõose me'rã
 weetamucãrã niwã.

*Jesú oteri masũ ye quetire queose me'rã
 were'que ni'i*

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Pãjãrã masã peje macãrĩcjãrã Jesú tiropu
 ĩ'arã wa'acãrã niwã. Na pãjãrã nerẽcã ĩ'agũ, Jesú
 queose me'rã narẽ bu'ecu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

⁵ —Ni'cũ masũ cã ya wesepu otegu wa'asami.
 Cũ otegu, wẽestewã'cãcã, ma'apu apeye otese
 cape doqueque'asa'a. Ti ma'apu yu'rũarã, tere

ãpẽrã u'tacũuwã'cãsama. Be'ro mirĩcũa a'ti, te perire ï'aboca, ba'ape'ocã'sama.

⁶ Apeye ãtãpaga wa'teropu doqueque'asa'a. Te peri pĩ'rĩ, aco marĩyucã, ñaidija wa'asa'a.

⁷ Apeye otese cape pota wa'teropu buruque'asa'a. Pota pe'e tere pĩ'rĩyũ'rua, wẽjẽcã'sa'a.

⁸ Apeye otese cape di'ta añurõpu buruque'asa'a. Te añurõ pĩ'rĩ, ducatisa'a. Ni'cã ño cien peri ducatisa'a, nicu niwĩ.

To be'ro Jesú uputu tutuaro me'rã narẽ nicu niwĩ:

—O'meperi cuorãnojõ a'tere añurõ tu'oya, nicu niwĩ.

Jesure cã bu'erã “¿De'ro weegu queose me'rã bu'eti?” ní'que ni'i

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Be'ro cã bu'erã “¿De'ro nisĩ'rĩrõ weeti mu'u queose were'que?” ni sãrĩtiña'cãrã niwã.

¹⁰ Narẽ yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũ musãrẽ a'tiro weemi. Æpẽrã toduporopu masĩña marĩmi'que cã wiogu nisere musãrẽ masĩcã weemi. Yu'ure ejõpeotirãma queose me'rã wereno'o. Tojo weerã yu'u weesere ï'amirã, ï'amasĩsome. Yé cjasere tu'omirã, tu'omasĩtirã tojarãsama.

Jesú oteri masã ye quetire “A'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e” ni were'que ni'i

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ »Yu'u queose were'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Otese cape Õ'acũ ye queti weronõjõ ni'i.

12 Ma'apɯ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Masã, yé quetire tɯ'oma. Be'ro na tɯ'o'quere wãtĩ a'ti, tere ẽ'mape'ocã'sami. Napɯ tere ẽjõpeo, Õ'acũ narẽ yu'rɯweticã weeri nígũ, tojo weesami.

13 Apeye otese cape ẽtãpaga wa'teropɯ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ e'catise me'rã tɯ'osama. Tojo weemirã, nɯ'cõrĩ marĩrã weronojõ añurõ ẽjõpeotisama. Yoaticã añurõ ẽjõpeocũmĩ, be'ro narẽ ãpẽrã ña'arõ weecã ĩ'arã, ẽjõpeodu'ucã'sama.

14 Apeye pota wa'teropɯ buruque'a'que a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Yé quetire tɯ'oma, tɯ'orã pe'e. Mejõ siape me'rã a'ti ɯmɯco cjasere wãcũque'tiyu'rɯasama. Peje ɯosĩ'rĩsama. A'ti ɯmɯcopɯ e'catisere ɯpɯtɯ wãcũsama. Tojo weero a'te nipe'tise narẽ dojorẽcã'sa'a. A'tiro wéerã, na dɯca marĩrã weronojõ tojama.

15 Apeye otese cape di'ta añurõpɯ buruque'a'que pe'e a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Na, yé quetire añurõ tɯ'osĩ'rĩrõ põtëorõ tɯ'oma. Tere tɯ'o, Õ'acũ ɯaronojõ queoro weeme'rĩcã'ma. Añurõ ẽjõpeonu'cũrã peje dɯcatirã weronojõ nima, nicɯ niwĩ.

Jesú sĩ'ocja me'rã queose o'o'que ni'i
(Mr 4.21-25)

16 Jesú cã bu'erãrẽ a'tiro werenemocɯ niwĩ:

—Ne ni'cũ sĩ'ocjare sĩ'otoja, apeyenojõ me'rã mo'atisami. Tojo weetigɯ, cã cãrĩrõ docapɯ cũutisami. A'tiro pe'e weesami. Nipe'tirã topɯ sãjãarã ĩ'ato nígũ, ɯ'mɯarõpɯ dɯ'teyoosami.

17 A'tiro ni'i. Toduporopu masã masĩno'ña marĩ'quere masĩno'rõsa'a. Ya'yioropu ní'que quẽ'rã bajarosa'a. Jesú, yé queti masĩno'ña marĩmi'que be'ropare sĩ'ocja bo'reyuro weronojõ masĩpe'ticã'no'rõsa'a ní'gũ, tojo nicu niwĩ.

18 »A'tere tu'orã, añurõ tu'oya. Yu'u bu'ese tu'o ëjõpeorãrẽ Õ'acũ masise o'onemogũsami. Æpẽrã yu'u bu'esere tu'osĩ'rĩtubitiarã pe'ere na masĩmi'quere ë'mape'ocũsami, nicu niwĩ Jesú.

Jesú paco, tojo nicã cã acabijirã cjase ni'i
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Be'ro Jesú paco, cã acabijirã cãrẽ a'marã a'ticãrã niwã. Na masã mu'muyuracã ĩ'arã, wi'ipũ sãjãamasĩticãrã niwã.

20 Topu nigũ Jesure werecu niwĩ:

—Mu'u paco, mu'u acabijirã sope pu'to niama. Mu'urẽ ĩ'asĩ'rĩapãrã, nicu niwĩ.

21 Tere tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—No'o Õ'acũ ye quetire tu'o, tere queoro weerãnojõ náta yu'u paco, yu'u acabijirã weronojõ nima, nicu niwĩ.

Jesú wĩ'rõrẽ, tojo nicã pã'cõrĩrẽ di'tamarĩacã wee'que ni'i

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Ni'cã numu Jesú cã bu'erã me'rã yucũsupu majãsãjãgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a siaquiji ditara sumutopu, nicu niwĩ.

Cũ tojo nicã tu'orã, wa'acãrã niwã.

23 Na pẽ'arĩ cura Jesú cãrĩa wa'acu niwĩ. Wãcũña marĩrõ wĩ'rõ uputu wẽetuuwã'cãticaro

niwũ. Tojo wa'acã, pã'cõrĩ yucusupure paaquesãamujãcaro niwũ. Tiwũ mirĩdijatawio nicaro niwũ.

²⁴ Tojo wa'acã ĩ'arã, Jesure wã'cõrã buruacãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—Ësãrẽ bu'egu, marĩ mirĩrãtirã wee'e, nicãrã niwã.

Na tojo nicã tu'ogu, Jesú wã'cã, te wĩ'rõrẽ, pã'cõrĩrẽ yusucũ niwĩ. Nipe'tise di'tamarĩdijape'tia wa'acaro niwũ.

²⁵ Tu'ajanũ'cõ, cã bu'erãrẽ nicũ niwĩ:

—¿Musãrẽ ejõpeose de'ro wa'amitito? nicũ niwĩ.

Na uputu ucua'cãrã nitjãrã ĩ'amarĩa, a'merĩ nicãrã niwã:

—¿Noanojõ nisariba ã'rĩ? Wĩ'rõ, pã'cõrĩputa tu'omaatidojacã'a, nicãrã niwã.

Jesú Gerasa wãmetirocjũ wãtĩa sãjãno'cure cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Be'ro Jesú cã bu'erã me'rã pẽ'acu niwĩ. Pẽ'a, ape pã'rẽ Galilea põtëorõpu Gerasa wãmetiropũ pẽ'ajacãrã niwã.

²⁷ Jesú yucusupu ní'cu majãnu'cãrĩ cura ni'cũ Gerasacjũ cũ tiro ejacu niwĩ. Yoacã waro ã'rĩ masũ wãtĩa sãjãno'cu cũ nirĩtero yurucaro niwũ. Ne su'ti marĩ, ne wi'ipũ niticũ niwĩ. Masãperi wa'terõpu nibajaque'aticũ niwĩ.

²⁸⁻²⁹ Jesú cãrẽ ĩ'agũ, wãtĩ masãpure sãñagũrẽ “Wijaaya”, nicũ niwĩ. Cũ cõ'awĩrõcã ĩ'agũ, Jesú tiropũ ejaque'a, uputu caricũcu niwĩ:

—Jesú, Õ'acũ ɯ'musepɯ nigũ macũ, ¿de'ro weegɯ yɯ'ure caribogɯ a'titi? Yɯ'ure ña'abutiario pi'eticã weeticã'ña, ni tutuaro me'rã sêrĩcɯ niwĩ.

Pejetiri wātĩ masũrẽ ñe'ea, burɯque'amujãcã weecɯ niwĩ. Masã cũrẽ aperopɯ wa'aticã'to nírã, omocãrĩ, du'pocãrĩpɯ cõme dari me'rã du'tecũumujãcãrã nimiwã. Tojo weemicã, cã wejesuremujãcɯ niwĩ. Wātĩ cũrẽ masã marĩrõpɯ su'ori miamujãcɯ niwĩ.

³⁰ Jesú cũrẽ sêrĩtiña'cɯ niwĩ:

—¿De'ro wãmetiti?

Cũ yɯ'ticɯ niwĩ:

—Legiõn wãmeti'i, nicɯ niwĩ. Pãjãrã wãtĩa ãsã nicã'a nígũ, tojo nicɯ niwĩ.

³¹ Wãtĩa Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Ësãrẽ ï'abajudutidijari pejopɯ bu'iri da're bajurioticã'ña ni, ɯpɯtɯ sêrĩcãrã niwã.

³² Titare ɯrũgũpɯ pãjãrã yesea ba'a nu'cũcãrã niwã. Narẽ ï'arã, wãtĩa Jesure “Napure sãjãarãti” ni, tutuaro me'rã sêrĩcãrã niwã. Jesú narẽ “Tojota weeya”, nicɯ niwĩ.

³³ Tojo weerã na masũpɯre ní'cãrã wijaa, yeseapɯre sãjãacãrã niwã. Yesea na wãtĩa sãjãáca be'ro opa tɯ'rɯpɯ omamaati, ditarapɯ doqueñojã, mirĩpe'tia wa'acãrã niwã.

³⁴ Tojo wa'asere ï'arã, yeseare co'terã a'tiro weecãrã niwã. Na ɯpɯtɯ ɯcuarã macãpɯ, cãpũpɯ omawã'cã, weresterã wa'acãrã niwã.

³⁵ Te quetire tɯ'orã, masã tojo wa'asere ï'arã wa'acãrã niwã. Na Jesú tiropɯ ejarã, wãtĩa sãjãno'care Jesú pɯ'toacã dujicã ï'acãrã niwã. Cũ

su'ti sãña, añurõ wãcũse cʉogʉ dujicʉ niwĩ. Na cũrẽ ĩ'arã, uise me'rã ĩ'acãrã niwã.

³⁶ Æpẽrã topʉ ĩ'arã ejarãrẽ Jesú wãtĩa sãjãno'cure cõ'awĩrõcã ĩ'a'cãrã “A'tiro wee wãtĩarẽ cõ'awĩrõami”, ni werecãrã niwã.

³⁷ Jesú a'tiro weecã ĩ'arã, nipe'tirã masã Gerasapʉ nirã Jesure tutuaro me'rã “Mu'u ap-eropʉ wa'aya”, nicãrã niwã. Na ʉputʉ waro uicãrã niwã. Tojo weerã Jesure tojo nicãrã niwã. Tere tʉ'ogʉ, Jesú yucʉsʉpʉ mujãsãjãa, wa'a wa'acʉ niwĩ.

³⁸ Wãtĩa cʉomi'cʉ Jesure “Yu'u quẽ'rã mu'u me'rã wa'aguti” nígũ, ʉputʉ sẽrĩcʉ nimiwĩ. Jesú pe'e cũrẽ nicʉ niwĩ:

³⁹ —Mu'u ya wi'ipʉ tojaa, nipe'tise Õ'acũ mu'urẽ wee'quere werepe'ocũ wa'aya, nicʉ niwĩ.

Tojo weegʉ cũ nipe'tiro cũ ya macãcjãrãrẽ Jesú cũrẽ wee'quere werecusiagʉ wa'acʉ niwĩ.

Jairo macõrẽ, tojo nicã dí mejã cʉogore Jesú yu'rʉo'que ni'i

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Be'ro Jesú ditara ape pã'rẽpʉ ní'cʉ pẽ'atãca be'ro masã e'catise me'rã cũrẽ põtẽrĩcãrã niwã. Nipe'tirã cũrẽ yucue'cãrã nitjãrã, tojo weecãrã niwã.

⁴¹ Titare ni'cũ sʉ'ori nerẽwʉari wi'i wioʉ Jairo wãmetigʉ Jesú tiro etacʉ niwĩ. Cũ Jesú tiro ejaque'a, Jesure “Yu'ure pajaña'cureya. Ya wi'ipʉ te'a”, nicʉ niwĩ.

⁴² Cũ macõ ni'cõ nigõ doce cũ'marĩ cʉogo wẽrĩse pʉ'topʉ nico niwõ. “Jau” ni, Jesú to

wa'ari cura pājārā masā sirutucārā nitjārā, cūrē añurō tuutī'awā'cācārā niwā.

⁴³ Na tojo weerā wa'tero ni'cō numio doce cū'marī dí mejā dutitigo nico niwō. Co ocoyē-dutise wapa nipe'tise niyeru tojaque'a wa'aco niwō. Ne ni'cū core ocoyeyu'rūoticu niwī.

⁴⁴ Tojo weego co Jesú sē'ema wa'a, cū su'tiro yapapū ñe'eña'co niwō. Co ñe'erī curata co dí wijami'que bu'anu'cā wa'acaro niwā.

⁴⁵ Tojo wa'ari cura Jesú sērītiña'cu niwī:

—¿Noa yu'ure ñe'eti? nicu niwī.

Nipe'tirāpūta “Ne ni'cū ñe'etimi”, nicārā niwā. Tojo weegu Pedro, tojo nicā cū me'rācjārā Jesure nicārā niwā:

—Ēsārē bu'egu, masā mu'urē nipe'tiro doquewāwā'cā, tuuquejoma. Tojo wa'acā masīmigū, mu'u ¿de'ro weegu “¿Noa yu'ure ñe'eti?” niti? nicārā niwā.

⁴⁶ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú nicu niwī:

—Ni'cō yu'ure ñe'ecā tu'oña'pū. Core yu'u tutuaro me'rā yu'rūcā weeasu, nicu niwī.

⁴⁷ Cā tojo nicā tu'ogo, cū masītojami, yu'uta weeasu nígō, narāsāgōta Jesú pu'to a'ti, ejaque'aco niwō. Co nipe'tirā tu'oropū werepe'ocā'co niwō. A'te ye bu'iri cū yaro su'tirote ñe'easu nígō, tojo nicā “Yu'u ñe'ecāta, yu'rūono'copū tojasu”, ni wereco niwō.

⁴⁸ Co tojo nicā tu'ogu, Jesú core nicu niwī:

—Mu'u ējōpeotjīagō, yu'rūono'copū toja'a. Duti marīgō e'catise me'rā tojaaya, nicu niwī.

⁴⁹ Jesú core ucūrī cura ni'cū Jairo nerēwūari wi'i wiogu ya wi'icjū ejacu niwī. Jairote nicu niwī:

—Mu'u macõ wẽrĩatojamo. Marĩrẽ bu'egure caribonemotiguta majã, nicu niwĩ.

⁵⁰ Jesú tojo nicã tu'ogu, Jairore nicu niwĩ:

—Uitiguta. Yu'ure ãjõpeoya. Mu'u tojo weecã, mu'u macõ masõno'gõsamo, nicu niwĩ.

⁵¹ Ti wi'ipure etagu, co pesari tucũpũre ne ãpẽrãrẽ sãjãadutiticu niwĩ. Pedro, Santiago, Juã, tojo nicã co pacusumua dia'cũrẽ sãjãaduticu niwĩ.

⁵² Nipe'tirã ti wi'ipu nirã uputu utirã, dujasewã'arãrẽ Jesú nicu niwĩ:

—Utiticã'ña. Co wẽrĩtimo. Cãrĩgõ weemo, nicu niwĩ.

⁵³ Masã co wẽrĩ'quere masĩcãrã niwã. Tojo weerã cũ tojo nicã tu'orã, cũrẽ bujicã'cãrã niwã.

⁵⁴ Jesú pe'e ucũgũta, co ya omocãrẽ ñe'e, nicu niwĩ:

—Wĩ'magõ, wã'cãnu'cãña, nicu niwĩ.

⁵⁵ Cũ tojo nirĩ curata wẽrĩ'co masã, wã'cãnu'cãco niwõ. Jesú co pacusumuarẽ “Ba'ase ecaya”, nicu niwĩ.

⁵⁶ Cũ tojo weesere ĩ'arã, co pacusumua uputu ĩ'aucuacãrã niwã. Jesú core masõ'quere ne ãpẽrãrẽ weredutiticu niwĩ.

9

Jesú cũ bese'cãrãrẽ weredutio'o'que ni'i

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jesú cũ bu'erã docere neocũucu niwĩ. Be'ro narẽ cũ tutuasere o'ocu niwĩ. Wãtĩa no'o nirãrẽ cõ'awĩrõmasĩsere o'ocu niwĩ. Tojo nicã duti yu'rãomasĩsere o'ocu niwĩ.

2 Narẽ Õ'acũ wiogu nimi nisere wereduticũ niwĩ. Dutitirãrẽ yu'rũoduticũ niwĩ.

3 A'tiro nío'ocũ niwĩ:

—Wa'arã, ne apeyenojõ miaticã'ña. Tuacju, ajuronojõ, ba'ase pu'e, niyeru ne miaticã'ña. Mũsã sãñase me'rã dia'cũ wa'aya. Ne apeye mianemoticã'ña.

4 Mũsã no'o nirĩ wi'i ejarã, mũsã to nirõ põtëorõ tojaque'aya.

5 No'o ãpërã mũsãrẽ ñe'eticã, ti macãpũre wi-jarã, ti macã cjase di'ta wã'a'quere paastecõ'aña. Tojo weerã mũsã “A'ti macãcjãrã bu'iritima” ni ã'orãsa'a, nicũ niwĩ.

6 Cũ tojo níca be'ro wa'a wa'acãrã niwã. Wa'a, nipe'tise macãrĩpu Jesú masãrẽ yu'rũose quetire werecusiãcãrã niwã. Tojo nicã dutitirãrẽ yu'rũocãrã niwã.

Herode Jesú weesere tu'o'que ni'i
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Galilea di'ta wiogu Herode nipe'tise Jesú wee'quere tu'ocũ niwĩ. Tere tu'ogu, Herode de'ro wéemasíticũ niwĩ. ãpërã “Cũ Juã wãmeyeru masũ wërĩ'cupũ masãcũ nimi”, nicãrã niwã.

8 ãpërã “Dũporocjũpu Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ Elía bajuapĩ”, nicãrã niwã. ãpërã “Apetero weegu ni'cũ todũporocjũ Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masũ masã'cũ nígu nisamigu”, nicãrã niwã.

9 Herode pe'e a'tiro nicũ niwĩ:

—Yu'uta Juã ya dupoare dutesuredutiwũ. To pũrĩcãrẽ ¿noanojõ nisari tocã'rõ na ucũno'gũ? Cũrẽ ĩ'asĩ'rĩmisa'a, nicũ niwĩ.

Jesú ni'cãmocũsetiri mil mũmarẽ ba'ase eca'que ni'i

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Be'ro Jesú besecũú'cãrã na bu'ecusiaca be'ro cũ tiro daja, na weecusia'quere werecãrã niwã. Be'ro narẽ Jesú masã marĩrõpũ Betsaida wãmetiri macã pũ'topũ sũ'ori wa'acu niwĩ.

¹¹ Masã pe'e na wa'ase quetire tũ'ocã'cãrã niwã. Tojo weerã tere tũ'orã, narẽ siru-tuwã'cãcãrã niwã. Jesú narẽ añuduti, Õ'acũ wiogũ nimi nisere were, duitirãrẽ yũ'rũocu niwĩ.

¹² Be'ro ñamica'apũ nicã ĩ'arã, cũ bu'erã doce cũ tiro wa'a, cũrẽ ucũcãrã niwã:

—Masãrẽ “Tocã'rõta ni'i”, niña. Macãrĩpũ, no'o pũ'to nise macãrĩpũ ba'ase, cãrĩrõ a'magũ wa'adutiya. A'to marĩ nirõpũre ne apeyenojõ marĩbutiacã'a, nicãrã niwã.

¹³ Jesú pe'e nicũ niwĩ:

—Mũsã narẽ ba'ase ecaya.

Na cũrẽ nicãrã niwã:

—Ûsã ni'cãmocũsepagata pã, tojo nicã wa'i pũarãta cũ'o. Masãrẽ ne a'teacã se'satisa'a. ¿Ûsãrẽ ã'rã pãjãrã ye niatjere ba'ase duudutigũ weeti? nicãrã niwã.

¹⁴ Na pãjãrã, mũma se'saro ni'cãmocũsetiri mil wa'tero nicãrã niwã. Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Masãrẽ te cururinũcã cincuenta dujudutiya, nicũ niwĩ.

15 Na cǔ duti'caronojōta wee, dujipe'ticā'cārā niwā.

16 Be'ro Jesú te ni'cāmocuse pǎrē, na wa'i puarārē mii, ɯ'muarōpɯ ī'amorō, cǔ pacɯ Ō'acūrē na ye niatjere e'catise o'ocɯ niwī. Tu'ajanɯ'cō, cǔ pe'esteca be'ro cǔ bu'erārē masārē etidutigɯ o'ocɯ niwī.

17 Nipe'tirā ba'a, yapicārā niwā. Be'ro doce pi'seri na ba'adɯ'a'quere seeneocārā niwā.

Pedro Jesure “Mɯ'ɯ Ō'acū o'ó'cɯta ni'i” ní'que ni'i

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Ni'cāti Jesú cǔ se'saro ñubuegɯ weecɯ niwī. Titare cǔ bu'erā quē'rā cǔ me'rā nicārā niwā. Narē sērītiña'cɯ niwī:

—Masā ¿de'ro ni ucūti yɯ'ure? nicɯ niwī.

19 Na cūrē yɯ'ticārā niwā:

—Āpērā mɯ'urē “Juā wāmeyeri masū nimi”, nima. Āpērā mɯ'urē “Dɯporocjɯpɯ Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masū Elía nimi”, nima. Āpērā “No'o nigú dɯporocjɯpɯ Ō'acū ye queti weremɯ'tārī masū masā'cɯ nígū nisasami”, nima, nicārā niwā.

20 Be'ro narē sērītiña'cɯ niwī tja:

—¿Məsā waro, de'ro wācūti yɯ'ure? nicɯ niwī. Pedro cūrē nicɯ niwī:

—Mɯ'ɯ Ō'acū bese'cɯ Cristo ni'i, nicɯ niwī.

Jesú cǔ wērīatjere were'que ni'i

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Jesú narē ne cārō āpērāpɯre cǔ Ō'acū bese'cɯ nisere wereduticɯ niwī.

22 Be'ro narē nicɯ niwī:

—Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upatigu pũrõ pi'etigusa'a. Judío masã bucũrã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã yũ'ure ï'atu'tirãsama. Yũ'ure wějērāsama. Na tojo weemicã, i'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a, nicũ niwĩ.

²³ Be'ro nipe'tirã masãrẽ nicũ niwĩ:

—No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũnojo nipe'tise nũmũrĩ sirutuato. Cũ weesĩ'rĩrõnojo weeticã'to. Yũ'u ũaro pe'e weeato. No'o yũ'ure sirutusĩ'rĩgũ, “Jesure ějõpeogũ, wěrĩbosa'a” nitiguta sirutuato.

²⁴ Yũ'ure ějõpeose me'rã ña'arõ yũ'rũsĩ'rĩtigũ, yũ'ure ějõpeodu'ugũnojo pecame'epũ bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wějēsere uiti, yũ'ure ějõpeonu'cũgũnojo yũ'u me'rã catinu'cũgũsami.

²⁵ Ni'cũ a'ti turi cjase nipe'tisere wapata'agũ, cũ ejeripõ'rã pe'ere bajuriogũ, ¿ñe'enojõrẽ wapata'abosari?

²⁶ Yũ'ure, tojo nicã ye quetire bopoyasãticã'ña. Mũsã bopoyasãcã, yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojo upatigu a'tiro weegusa'a. Apaturi a'ti turipũre a'tigũ, yũ'u pacũ asistese me'rã, cũrẽ wereco'terã me'rã yũ'u quẽ'rã mũsãrẽ bopoyasãgũsa'a. Yũ'u tutuase me'rã a'tigũ, tojo weegusa'a.

²⁷ Diacjũ mũsãrẽ wereguti. Ni'cãrẽrã a'topũ nirã yũ'u wiogũ sãjãcã ï'atimirã wěrĩsome, nicũ niwĩ.

*Jesú cã bajusere dũcayū'que ni'i
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)*

28 Ni'cã semana Jesú “Yu'u wiogu sãjãcã ï'arãsa'a” nica be'ro ùrũgũpu ñubuegu mujãgũ, Pedro, Santiago, Juãrẽ miacu niwĩ.

29 Topu cã ñubuegu, cã bajusere ducayua wa'acũ niwĩ. Cũ ye su'ti añurõ butise, asistese wa'acaro niwũ.

30 Tojo wa'acã, puarã umua bajua, cã me'rã ucũcãrã niwã. Na duporocjãrãpu Moisé, Elía nicãrã niwã.

31 Na asistese me'rã nírã, Jesú cã Jerusalẽpu wẽriãtjere ucũcãrã niwã.

32 Pedro quẽ'rã uputu wuja cuo'cãrã nimirã, wã'cãcãrã niwã. Wã'cã, Jesú cã asistesere, tojo nicã cã me'rã nirãrẽ ï'acãrã niwã.

33 Na Jesú tiro ní'cãrã wa'ari cura Pedro Jesure nicũ niwĩ:

—Wiogu, marĩ a'topu nicã añuyũ'rũa'a. I'tia wi'iacã weerã. Ni'cã wi'i mu'u ya wi'i, ape wi'i Moisé ya wi'i, ape wi'i Elía ya wi'i weerã, nicũ niwĩ.

Pedro cã tojo nisere tu'oña'timigũ, de'ro nímasĩtigũ, tojo nicũ niwĩ.

34 Cũ tojo ucũrĩ cura ni'cã o'mecurua dijati, tuubi'acã'caro niwũ. Na ti o'mecurua po'peapu nírã, ucua wa'acãrã niwã.

35 Be'ro ti curuapu ni'cũ a'tiro ucũcã tu'ocãrã niwã:

—Ã'rĩ yu'u macũ yu'u bese'cu nimi. Cũ ucũsere tu'o ëjõpeoya, nicũ niwĩ.

36 Tojo nica be'ro Jesú ni'cũta tojanũ'cãcu niwĩ. Moisé, Elía marĩcãrã niwã majã. Cũ bu'erã na ï'a'quere tojota tu'oña'yũ'rũocã'cãrã niwã. Ne cã'rõ ãpẽrãrẽ wereticãrã niwã.

Jesú wĩ'magũ wātĩ sājāno'cure cõ'awĩrõ'que ni'i

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Ape nũmũ pe'e ũrũgũrũ ní'cārã dijatacã, pājārã Jesure põtērĩcārã niwã.

³⁸ Ni'cũ na wa'teropũ nigũ Ƴpũtũ Jesure ucũquejocũ niwĩ:

—Ŭsārẽ bu'egu, yũ'ũ macũ ni'cũ nigũrẽ pa-jaña'cureya. Ĩ'agũ a'tia.

³⁹ Wātĩ cũrẽ sājāa'cũ ñe'ea, caricũ, wẽriamũjãcã weemi. Tojo nicã Ƴseropũ so'potu'umi. Cũrẽ ña'abutiario wéégũ, pi'eticã weeyũ'rũami. Ne du'usĩ'rĩtimi.

⁴⁰ Mũ'ũ bu'erārẽ “Wātĩrẽ cõ'awĩrõña”, nito-jamiarũ. Ne põtẽotiamã, nicũ niwĩ.

⁴¹ Jesú yũ'ticũ niwĩ:

—Mũsã ějõpeose moorã ña'arã ni'i. Yũ'ũ mũsārẽ yoacã bu'emicã, ne tũ'omasĩwe'e yu-jurũ. ¿No'ocã'rõ yoacã mũsã yũ'ure ějõpeoticã wãcũtutuagũsari? Mũ'ũ macũrẽ yũ'ũ tiro miitia, nicũ niwĩ.

⁴² Wĩ'magũ cũ tiro wa'acã, wātĩ cũrẽ nucũcãpũ doqueque'acã weecũ niwĩ. Apaturi wãcũña marĩrõ cũrẽ wẽriacã weecũ niwĩ tja. Cũ tojo weecã, Jesú wātĩrẽ cõ'awĩrõ, yũ'rũocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, cũ pacure wiacũ niwĩ.

⁴³ Nipe'tirã to nirã Ő'acũ tutuasere ĩ'amarĩacārã niwã.

Jesú cũ wẽriatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Na Jesú weeĩ'o'quere ĩ'amarĩarĩ cura cũ bu'erārẽ nicũ niwĩ:

44 —Yu'u ni'cārōacã nisere añurō tu'oya. Acobojoticã'ña. Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojō uputigure wiorãpũre o'orãsama, nicu niwĩ.

45 Cũ tojo nisere cũ bu'erã pe'e ne tu'omasĩticãrã niwã. Õ'acũ narẽ tojo masĩtabasioticã weecu niwĩ. Na cũ ní'quere “¿De'ro nisĩ'rĩrō weeti?” ni sērĩtiña'ui nicãrã niwã.

Añurō weeyu'rũnu'cãgũ ye cjase ni'i

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Be'ro Jesú bu'erã na basu ¿noa marĩ wa'teropũ nigũ ãpẽrã yu'rũoro niyu'rũnu'cãgũsari? nĩrã, uputu du'sasocãrã niwã.

47 Jesú na tojo wãcũsere ĩ'amasĩcã'cu niwĩ. Tojo weegu ni'cũ wĩ'magũrẽ cũ pu'to we-jeonu'cõ,

48 narẽ nicu niwĩ:

—Yu'ure maigũnojo ni'cũ ã'rĩ wĩ'magũrẽ ñe'egũ weronojo weemi. Cũrẽ ñe'egũ, yu'ureta ñe'egũ weemi. Yu'ure ñe'egũ, yu'ure o'ó'cu Õ'acũ quẽ'rãrẽ ñe'egũta weemi. No'o musã wa'teropũre “Ãpẽrã yu'rũoro ni'” ni wãcũtigũ cũta nimi ãpẽrã yu'rũoro nigũ, nicu niwĩ Jesú.

Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi nise ni'i

(Mr 9.38-40)

49 Be'ro Juã Jesure a'tiro nicu niwĩ:

—Ësãrẽ bu'egu, ni'cũ mu'u wãmerẽ pisutjlagũ, wãtiarẽ cõ'awĩrõcã ĩ'awũ. Cũ marĩ me'rãcjũ nitiami. Tojo weerã cãrẽ cã'mota'awu, nicu niwĩ.

50 Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Tojo weegure cã'mota'aticã'rõua'a. Marĩrẽ ĩ'atu'titigu marĩ me'rãcjũ nimi, nicu niwĩ Jesú.

Jesú Santiagore, Juãrẽ tu'ti'que ni'i

51 Jesú wẽrĩ, cũ u'musepu mujãti dũporo uiro marĩrõ wãcũtutuario me'rã “Jerusalẽpu wa'aguti”, nicu niwĩ.

52 Cũ dũporo ãpẽrãrẽ o'óyucu niwĩ. Na ni'cã macã Samaria di'ta nirĩ macãpu Jesú cũ cãrĩatjore a'mayurã wa'acãrã niwã.

53 Ti macã Samariacjãrã judío masã me'rã a'pepũrĩrã nitjãrã, Jesú o'ó'cãrãrẽ ñe'esĩ'rĩticãrã niwã. Na, Jerusalẽpu Jesú wa'agusami nĩrã, tojo weecãrã niwã.

54 Samariacjãrã tojo weesere ĩ'arã, Jesú bu'erã Santiago, Juã a'tiro nicãrã niwã:

—Ësã wiogu, narẽ bu'iri da'rerã, ¿pecame'erẽ u'musepu dijatiduticã uati? ¿Dũporocjũ Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masũ Elía wee'caronojõ weeruatĩ? nicãrã niwã.

55 Tere tu'ogu, Jesú narẽ ĩ'a, tutuario me'rã tu'tigu, a'tiro nicu niwĩ:

—Masã tojo wãcũse Espĩritu Santu o'ose mejẽta ni'i.

56 Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu masãrẽ bu'iri da're bajuriogu a'titiwu. Narẽ yu'rũogu a'tigu weewu, nicu niwĩ.

Be'ro na ape macãpu yu'rũa wa'acãrã niwã.

Jesú me'rã wa'asĩ'rĩmi'cãrã ye queti ni'i
(Mt 8.19-22)

57 Na ape macãpɥ yu'ruari cura ni'cũ masũ Jesure nicu niwĩ:

—Yu'u mu'u no'o wa'aro sirutuguti, nicu niwĩ.

58 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Wa'icurã na cãrĩĩ tuti cɥoma. Mirĩcũa quẽ'rã na põ'rãtiri su'tiro cɥoma. Yu'u pũricã Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu ne cãrõ cãrĩpesaro, yaro diácjũrẽ moo'o, nicu niwĩ.

59 Apĩ pe'ere Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Te'a yu'u me'rã, nicu niwĩ.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Wioɥu, yu'u pacu tiropu wa'aguti yujupu. Topu ni, be'ro yu'u pacu wẽrĩca be'ro yaato-jagupu mu'u me'rã wa'aguti, nicu niwĩ.

60 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'ure ãjõpeotirã wẽrĩ'cãrã weronojõ nima. Náta wẽrĩ'cãrãrẽ yaato. Mu'u pũricã yu'ure sirutuya. Sirutu, Õ'acũ wioɥu nigũsami nisere wereɥu a'tia, nicu niwĩ.

61 Be'ro Jesure apĩ nicu niwĩ:

—Wioɥu, mu'u me'rã wa'aguti. Yu'u mu'u me'rã wa'ati duporo ya wi'icjãrãrẽ we'eritisĩ'rĩsa'a yujupu, nicu niwĩ.

62 Jesú cãrẽ nicu niwĩ:

—Di'ta se'ecũugũ, opanurẽ wa'ari níɥũ, sẽ'ema pe'e ĩ'atõrõtisami. ã'rĩ weronojõ Õ'acũrẽ ãjõpeo'cupua toduporo cũ weeseti'quere wãcũnurãtisami. Wãcũnurũgũa Õ'acũ ye cjasere queoro weemasĩtisami, nicu niwĩ.

10

*Jesú setenta y dos masãrẽ cũ ye quetire were-
dutigu o'ó'que ni'i*

¹ Be'ro Jesú setenta y dos ãpẽrã umuarẽ pi-
jinemocũ niwĩ. Narẽ pũarẽrã dia'cũ nipe'tise cũ
wa'atje macãrĩpũ cũ duporo o'óyucũ niwĩ.

² Narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Diacjũ musãrẽ weregũti. Marĩ otese peje
pĩ'rĩ dũcati'i. Tere miirã pe'e marĩbocurema.
Tojo weerã musã te otese wiogure ãpẽrã miita-
mudutirã sãrĩnemoña, nicũ niwĩ. A'te weronojõ
Õ'acũ ye quetire masĩsĩ'rĩrã pãjãrã waro nima.
Te quetire wererã pe'e pejetirãcã nima. Tojo
weerã ãpẽrã cũ o'ónemocã Õ'acũrẽ sãrĩña.

³ Musã wa'aya. Yũ'ũ musãrẽ wiose wa'teropũ
o'ógũ wee'e. Oveja wĩ'marãrẽ yaiwa wa'teropũ
o'ógũ weronojõ o'ó'o.

⁴ Musã wa'arã, ajuri miaticã'ña. Niyeru sãarĩ
ajuro quẽ'rãrẽ miaticã'ña. Sapatu ape pa'a
miaticã'ña. Ma'apũ wa'arã, ãpẽrãrẽ añudutirã,
yoacã ucũticã'ña. Diacjũ wa'aya.

⁵ Musã wi'ipũ sãjãarã, ti wi'icjãrãrẽ añudutirã,
a'tiro nimũ'tãña: “Musã a'ti wi'icjãrãrẽ añurõ
wa'ato”, niña.

⁶ Ti wi'icjãrã cumuca marĩrõ nicã, musã
añudutise “Añurõ wa'ato” nise na ye tojarosa'a.
Tojo niticãma, musã tojo nise musãrẽta to-
jarosa'a tja.

⁷ Musã ni'cã wi'ipũ ejarã, ti wi'ipũta tojayã.
Na ba'asenojõrẽ, na sĩ'rĩsenojõrẽ, musã quẽ'rã
ba'asirutuya. Da'rari masã na da'rãse wapa
wapata'aba'amasĩma. Tojo weerã musã bu'erã

wa'acã, m̄sãrẽ ba'ase weetamurãsama. Apeye wi'serip̄u wa'amujã, cãrĩbajaque'atiticã'ña.

⁸ M̄sã ni'cã macãp̄u etacã, ti macãcjãrã añurõ ñe'eme'rĩcã, no'o na ecasere ba'aya.

⁹ Ti macãp̄u dutitirãrẽ yu'r̄uoya. Narẽ a'tiro wereya: “Õ'acũ cũ wioḡu nise m̄sã tirop̄u a'tiatje cã'rõ du'sa'a.”

¹⁰ Ni'cã macãp̄u m̄sã etacã, tocjãrã añurõ põtẽrĩticãma, macã decop̄u wa'aya. A'tiro niña:

¹¹ “A'ti macã cjase ũsã du'pocãrĩp̄u di'ta wã'a'quep̄ureta paastecõ'arãti. A'ti macãcjãrã bu'iritisere ï'orã, tojo weerãti”, niña. Narẽ a'tiro ninemoña. “M̄sã a'tere masĩña. Õ'acũ cũ wioḡu nise m̄sã tirop̄u a'tiatje cã'rõ du'sa'a”, niña.

¹² Jesú a'tiro ninemoc̄u niwĩ:

—M̄sãrẽ weregut̄i. Õ'acũ masãrẽ beseatji n̄m̄u nicã, ti macãcjãrã m̄sãrẽ uati'cãrãrẽ a'tiro weeḡusami. Sodomacjãrãrẽ bu'iri da're'caro nemorõ da'reno'rãsama, nic̄u niwĩ Jesú.

Jesure ãjõpeotise macãrĩcjãrã ye queti ni'i
(Mt 11.20-24)

¹³ Be'ro Jesú apeye macãrĩcjãrãrẽ a'tiro nic̄u niwĩ:

—M̄sã Corazĩ, tojo nicã Betsaida wãmetise macãrĩcjãrãrẽ ña'abutiario wa'arosa'a m̄sãrẽ. Yu'u weeĩ'o'quere ï'amirã, d̄ucayuwe'e. Yu'u ãpẽrã judío masã nitirã nirõp̄u Tiro, Sidõ wãmetise macãrĩp̄u weeĩ'ocãma, d̄uporop̄u na ña'arõ wee'quere bujaweti d̄ucayutojabopã. Na bujawetisere ï'orã, na weew̄aronojõp̄uma

su'ti wãquĩsenojõrẽ sãña, nujãrẽ na dũpoapũ
õrẽstepeobopã.

¹⁴ Õ'acũ masãrẽ beseatji nũmũ nicã,
Tiro, Sidõcjãrã nemorõ musã pe'ere bu'iri
da'reyũ'rũnũ'cãgũsami.

¹⁵ Ni'cãrõacãma Capernaucjãrãrẽ were'e. "To-
jowaro u'mũsepũ mujãrãti", ni wãcũticã'ña.
Õ'acũ musãrẽ pecame'epũ cõ'abutiagũsami, nicũ
niwĩ.

¹⁶ Be'ro cũ bu'erãrẽ a'tiro werenemocũ niwĩ:
—Musã bu'esere tũ'orã, yũ'ureta tũ'oma.
Musãrẽ uatirã, mejãrõta yũ'ure uatima. Tojo
yũ'ure uatirã, yũ'ure o'ó'cupũ Õ'acũ quẽ'rãrẽ
uatima, nicũ niwĩ Jesú.

*Jesú cã o'óyu'cãrã setenta y dos na daja'que
ni'i*

¹⁷ Be'ro Jesú setenta y dos cũ o'óyu'cãrã
e'catise me'rã tojatacãrã niwã. A'tiro nicãrã
niwã:

—Ûsã wiogu, wãtĩapũta mũ'u dutiro, mũ'u
wãme me'rã ùsã cõ'awĩrõmujãcã, yũ'tiama,
nicãrã niwã.

¹⁸ Jesú narẽ nicũ niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta ni'i. Wãtĩrẽ u'mũsepũ ní'cu
bũpo ya'baro weronojõ docaque'a dijacã ã'awũ.

¹⁹ Yũ'u musãrẽ tutuasere o'owũ. Musã
añapũre u'tapeomicã, cutipapũre u'tapeomicã,
na cũ'rĩcã, toacã pũrĩno'tisere o'owũ. Nipe'tise
wãtĩ cũ tutuasere docaque'adutigũ o'owũ. Ne
cã'rõ musã ña'arõ weeno'some.

²⁰ "Wãtĩa ùsãrẽ yũ'tiama" nise dia'cũrẽ
e'catiticã'ña. A'te pe'ere e'catiya. Û'mũsepũ
Õ'acũ yarã catinu'cũse cũorã na wãmerẽ oja'orĩ

turipu musã wãmerẽ ojaõ'ocã, e'catiya, nicu niwĩ.

Jesú ye queti, cã pacu Ô'acũ ye queti ni'i
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jesú cã bu'erãrẽ ucũrĩ cura Espíritu Santu cãrẽ e'catise o'oyu'ruacu niwĩ. Titare cã pacure a'tiro nicu niwĩ:

—Pacu, mu'u u'muse, a'ti turi wiogu ni'i. “Ësã masiyu'runu'cãrã ni'i” nirãrẽ mu'u ye cjasere masicã weeticu niwũ. ãpẽrã wĩ'marã weronojõ maata tu'o ëjõpeorã pe'ere tere masicã weecu niwũ. Mu'u tojo weesere wãcũgũ, mu'urẽ e'catise o'o'o. A'tere mu'u u'caronojõta queoro wee'e, nicu niwĩ cã pacure.

²² Be'ro masãrẽ ninemocu niwĩ tja:

—Yu'u pacu nipe'tise weemasĩsere yu'ure o'owĩ. Cã ni'cũta yu'u nisetisere masipe'ocã'sami. Yu'u quẽ'rã ni'cũta cã nisetisere masipe'o'o. No'o yu'u masicã weeno'rã quẽ'rã cã nisetisere masĩsama, nicu niwĩ Jesú.

²³ Be'ro cã bu'erãrẽ ã'a, na se'sarore nicu niwĩ:

—Yu'ure musã, musã ye caperi me'rã ã'a.

²⁴ Musãrẽ a'tiro weregutĩ. Pãjãrã duporocjãrãpu Ô'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã, tojo nicã wiorã musã ni'cãrõacã ã'asere ã'asĩ'ricãrã nimiwã. Ne ã'aticãrã niwã. Yu'u musãrẽ weresere tu'osĩ'ricãrã nimiwã. Ne ni'cãti tu'oticãrã niwã, nicu niwĩ.

Jesú Samariacjũ me'rã queose o'o'que ni'i

²⁵ Be'ro ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ Jesú cã ucũsere tu'ogu, wã'cãnu'cã, Jesú me'rã ucũgũ

wa'acɥ niwĩ. Cũrẽ mejẽcã yu'ticã uagu, a'tiro sãrĩtiña'cɥ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egɥ, yu'u Õ'acũ me'rã catinu'cũsĩ'rĩgũ, ¿de'ro weegɥsari? nicɥ niwĩ.

²⁶ Jesús cãrẽ yu'ticɥ niwĩ:

—¿Moisé ye queti ojãca pũrĩpɥ de'ro ojano'tito? Mɥ'u tere bu'égu, ¿de'ro tu'oti? nicɥ niwĩ.

²⁷ Moisé oja'quere bu'eri masũ cãrẽ yu'ticɥ niwĩ:

—A'tiro ojano'o: “Õ'acũ marĩ wiogure nipe'tise mɥ'u ějõpeose me'rã, mɥ'u wãcũse me'rã, mɥ'u tutuase me'rã, mɥ'u tu'oña'se me'rã ma'ĩña. Mɥ'u basu ma'irõnojõta ãpẽrãrẽ ma'irõu'a”, ni'i, nicɥ niwĩ.

²⁸ Tere tu'ogu, Jesús cãrẽ nicɥ niwĩ:

—Mɥ'u queoro waro yu'ti'i. Mɥ'u a'tere wéegɥ, Õ'acũ me'rã catinu'cũgũsa'a, nicɥ niwĩ.

²⁹ Moisé oja'quere bu'egɥ pe'e cãrẽ añurõ wãcũcã uagu, Jesure a'tiro nicɥ niwĩ tja:

—¿Noanojõ niti ãpẽrãrẽ ma'irõu'a nirãnojõ? nicɥ niwĩ.

³⁰ Jesús cãrẽ queose me'rã yu'ticɥ niwĩ:

—Ni'cũ umɥ Jerusalẽcjũ ma'a Jericó wa'ari ma'apɥ bu'acɥ niwĩ. Topɥ cũ wa'ari cura yajari masã cãrẽ ñe'e, cũ cɥosere yajape'ocã cãrã niwã. Su'ti cũ sãña'quepɥ quẽ'rãrẽ tuweemiicã cãrã niwã. Cũrẽ upɥtu paawẽjẽcũu, wa'a wa'acãrã niwã.

³¹ Tojo wa'ari cura ni'cũ pa'i cũ bu'aca ma'apɥta bu'acɥ niwĩ. Cũrẽ ĩ'agũ, ĩ'atigɥ weronjõ diacjũ yu'rɥbu'a wa'acɥ niwĩ.

³² Cũ be'ro tja apĩ Leví ya curuacjũ cũ cũñarõpũta cũ quẽ'rã ejacu niwĩ. Cũrẽ ì'agũ, cũ quẽ'rã ape pã'rẽ pe'e pẽ'a, ì'ayũ'rũbu'a wa'acu niwĩ.

³³ Na be'ro apĩ tja Samariacjũ judío masã na yabigu ti ma'apũta bu'acu niwĩ. Cũ cũrẽ ì'agũ, pũrõ pajaña'cu niwĩ.

³⁴ Tojo weegu cũ, cũ tiro wa'a, cũ cãmire ocoyegu, ʘ'sere, tojo nicã vino me'rã cũ ye cãmipũ piopeocu niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, su'ti caseri me'rã dũ'recu niwĩ. Be'ro cũ yagu burro bu'ipũ cũrẽ miipeocu niwĩ. Miipeo, ni'cã wi'i sijari masã cãrĩrĩ wi'ipũ miaa, cũrẽ co'tedutigũ cũucu niwĩ.

³⁵ Ape nũmũ pe'e tja Samariacjũ co'tedutigũ pũa nũmũ da'raseda wapa weronojõ niyeru ti wi'i co'tegure o'ocu niwĩ. Cũrẽ a'tiro nicũ niwĩ: “Ã'rĩrẽ co'teya. Yũ'ũ mũ'ũrẽ o'o'que nemorõ nicã, dajatojagu mũ'ũrẽ wapayepẽ'ogũti”, nicũ niwĩ.

³⁶ A'tere wérẽca be'ro Jesú Moisé oja'quere bu'egure a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ ì'acã, ¿ni'inojõ pe'e na i'tiarã wa'terore yajari masã na ña'arõ wee'cure pajaña'pari? nicũ niwĩ.

³⁷ Moisé oja'quere bu'eri masũ yũ'ticu niwĩ:

—Cũrẽ pajaña'a weetamu'cu añurõ weepĩ, nicũ niwĩ.

Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ quẽ'rã ãpẽrãrẽ ã'rĩ weronojõ weegu wa'aya, nicũ niwĩ.

Jesú Marta, María ya wi'ipũ cũ ní'que ni'i

³⁸ Jesú cã wa'aro yu'ruagu, ni'cã macãpu ejacu niwĩ. Ti macãpu ni'cõ Marta wãmetigo co ya wi'ipã cãrẽ põtẽrĩ, cãrĩse o'oco niwõ.

³⁹ Co ni'cõ María wãmetigore acabijotico niwõ. Cóta Jesú ucũsere tu'ogo, cã du'pocãrĩ tiroacãpu dujico niwõ.

⁴⁰ Co tojo weeri cura Marta pe'e co da'rasere wãcũque'tiyu'ruaco niwõ. Tojo weego co Jesú tiro wa'a, cãrẽ nico niwõ:

—Yu'u wiogu, a'tigo yu'u acabijo yu'ure weetamusere ne wãcũtimo. ¿Mu'u ne mejẽcã tu'oña'weti co tojo weesere? Core yu'ure weetamudutiya, nico niwõ.

⁴¹ Jesú core yu'ticu niwĩ:

—Marta, mu'u weesere uputu waro wãcũque'ti'i.

⁴² María pe'e yu'u ucũsere tu'ogo, añuse warore weego weemo. Co tu'o ãjõpeo'quere ne ãpẽrã ã'mamasĩtisama. Tenojõ pe'ere weerua'a, nicu niwĩ.

11

*Jesú “Õ'acũrẽ sãrĩrã, a'tiro ñubueya” nise ni'i
(Mt 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Ni'cã namu Jesú aperopu ñubuegu weecu niwĩ. Cã ñubuetu'ajaca be'ro ni'cũ cã bu'egu Jesure nicu niwĩ:

—Ësã wiogu, Juã masãrẽ wãmeyerĩ masũ cã bu'erãrẽ Õ'acũrẽ ñubuesere bu'ecu niwĩ. Mu'u quẽ'rã ãsãrẽ bu'eya, nicu niwĩ.

² Jesú yu'ticu niwĩ:

—Õ'acũrẽ ñubuerã, a'tiro niña:
“Pacu, mu'u u'musepu ni'i.

Nipe'tirā mʉ'urē wiopesase me'rā ējōpeoato.
A'ti turipʉre mʉ'u bese'cʉ maata wiogu sājāgũ
a'tiato.

ʉ'mʉsepʉre mʉ'u ʉaro dia'cũ weesama.

Na weronojō a'ti turicjārā quē'rā mejārōta
weeato.

³ ʉsārē ʉmʉcorinʉcũ ba'ase o'oya.

⁴ ʉsā ña'arō wee'quere acobojoya.

ʉsā āpērārē acobojo'caro weronojōta ʉsā
quē'rārē acobojoya.

ʉsā ña'arō weesī'rīsere cā'mota'aya.

Tojo nicā ña'agũ ʉsārē niquesāsī'rīcā,
cā'mota'aya", nicʉ niwī.

⁵ Jesú apeye ninemocʉ niwī:

—No'o mʉsā wa'teropʉre ni'cũ cũ me'rācjũ
cʉobosami. Cũ ñami deco mʉsā ya wi'ipʉ wa'a,
a'tiro nibosami: “Yʉ'u me'rācjũ, i'tiaga pā yʉ'ure
wasoya.

⁶ Yʉ'u me'rācjũ apī aperopʉ sijagu eja'cʉ yá
wi'ipʉ ejami. Ne cūrē apeyenojō cā'rō ecase
moosa'a", nisami.

⁷ Cũ apetero weegu mʉ'urē wi'i po'pearʉ a'tiro
yʉ'tiwīrōbosami: “Yʉ'ure wā'cōtiguta. Sope
pʉ'to añurō waro bi'acā'no'apʉ. Yʉ'u pō'rā
yʉ'u me'rā cārīrā pesama. Yʉ'u mʉ'urē wā'cā
apeyenojō o'ogu wa'amasītisa'a", nisami.

⁸ Mʉsārē weregʉti. Cũ, cũ me'rācjũ nimicā,
wā'cā, cūrē apeyenojō o'ogu wa'atisami. A'tiro
pe'e weesami. Cūrē sērīnu'cūcā ī'agũ, cari-
bonemotićā'to nígũ, nipe'tise cũ ʉasere o'osami.
Cũ, cũ me'rācjũ nise ye bu'iri mejēta tojo
weesami.

9 Tojo weegu musārē wereguti. Ō'acūrē sērīña. Cūrē sērīcā, o'ogusami. Musā sērī a'manu'cūrā, bocarāsa'a. Musā me'rācjũ ya wi'ire sope pũ'to pisunu'cũcā cũ musārē pāosōrōrō weronojō weegusami.

10 Ō'acũ cūrē sērīrārē o'osami. No'o a'magũnojō bocagusami. Sope pũ'to pisugu weronojō sērīnu'cũgūrē o'ogusami.

11 »Musā pō'rā ba'ase sērīcā, ne ni'cũ ũtāpere o'otibosa'a. Wa'i sērīcā quē'rārē, añarē o'otibosa'a.

12 Tojo nicā cārē'quē die sērīcā, cutipare o'otibosa'a.

13 Musā ña'arā nimirā, musā pō'rārē añusere o'omasī'i. To pūrīcārē marī pacu u'musepu nigũ, nemorō añuse o'ogusami. Cūrē sērīrārē Espiritu Santure o'ogusami, nicu niwĩ.

Jesure “Wātĩ tutuaro me'rā weeĩ'omi” ni na ucja'que ni'i

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Ni'cũ masũ wātĩ sājāno'cu ucũmasĩtigu tojacu niwĩ. Jesú cūrē cō'awīrōgũ weecu niwĩ. Cūrē cō'awīrōcā, ucũmasĩtimi'cu ucũcu niwĩ. Tere ĩ'arā, masā ĩ'amarīacārā niwā.

15 Ni'cārērā a'tiro nicārā niwā:

—Ā'rĩ Jesú wātĩa wiogu Beelzebú wāmetigu tutuaro me'rā wātīrē cō'awīrōmi, nicārā niwā.

16 Āpērā pe'e ¿diacjũta Jesú tutuamicũ? nírā, cūrē u'muse cjasere weeĩ'oduticārā nimiwā.

17 Cũ na tojo wācũsere masīgũ, narē nicu niwĩ:

—Ni'cā curuacjārā a'merĩ ducawati, a'mequērā, masāpe'tia wa'asama. Ni'cā wi'icjārā ducawatirā, na quē'rā pe'tidijasama.

18 A'te weronojō wātīa wiogu cū basu ducawatigu, cū de'ro wee tutuanemotisami majā. Musārē a'tere ucūgūti. Musā yu'ure “Wātī Beelzebú tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōmi”, nimi'i.

19 To pūrīcārē yu'u tojo weecāma, musā bu'esere siruturā wātīarē cō'awīrōrā, ¿noa tutuaro me'rā cō'awīrōsari? Narē musā “Ō'acū tutuaro me'rā wātīarē cō'awīrōma”, ni'i. Tojo weero masīno'o. Musā yu'ure nise diacjū niwe'e.

20 Yu'u Ō'acū dutiro me'rā pe'e wātīarē cō'awīrō'o. A'te me'rā “Ō'acū wiogu nise musā tiropure nitoja'a”, nino'o, nicu niwī.

21 Jesú narē a'tiro ninemocu niwī:

—Ni'cū umu tutuamu nipe'tise wāmotigu cū ya wi'ire co'tecā, cū yere mejēcā weetisama.

22 No'o cū nemorō tutuagu a'ti, cūrē wap-ata'agu, cū wāmotimi'quere ē'mape'ocā'sami. Tojo weegu cū wāmo marīgū mejō nigū to-jacā'sami. Ē'ma'cu cū me'rācjārārē tere ducawaasami. Jesú, yu'u wātī yu'rūoro tu-tuayurūnū'cā'a nīgū, tojo nicu niwī.

Jesú a'tiro ninemocu niwī:

23 —Yu'ure uatirā yu'ure ī'atu'tirā nima. Yu'ure seeneotamutigunojō doquestewā'cāgū weronojō nimi. Yu'ure ējōpeotirā masārē Ō'acūrē ējōpeocā weetamurā mejēta weema nīgū, tojo nicu niwī.

Wātī toduporopu cū ní'cupure majāmisājāase ni'i

(Mt 12.43-45)

24 Jesú masārē a'tiro ninemocu niwī:

—Wātī masũpũre cõ'awĩrõno'ca be'ro aco marĩrõpũ sijabaque'atisami. Cũ niatjore a'magũ, tojo weesami. Cũ nirõ bocatigũ, a'tiro wãcũsami: “Yũ'u wijaa'cũpũre dajasãjãagũti tja”, nisami.

²⁵ Cũpũre dajasãjãagũ, wi'i o'aca wi'i, añurõ apóca wi'i weronojõ bocaejasami.

²⁶ Be'ro ãpẽrã wãtĩa sietere cũ yũ'rũoro ña'arãrẽ pijisami. Piji, be'ro todũporopũ cũ wijaa'cũpũre na nipe'tirã sãjãasama. Tojo weegũ masũ cũ todũporopũ ní'caro nemorõ ña'arõ tojasami, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú “E'catise waro a'tiro ni'i” ní'que ni'i

²⁷ Jesú ucũrĩ cura ni'cõ numio masã pãjãrã wa'teropũ nigõ caricũquejoco niwõ:

—Mũ'urẽ põ'rãti masõ'co añurõ waro e'catiyũ'rũsamo, nico niwõ.

²⁸ Jesú core nicũ niwĩ:

—Yũ'u pe'e a'tiro nigũti. Õ'acũ cũ ucũsere tũ'o, cũ dutisere weerã pe'e pũrĩcã añurõ waro co nemorõ e'catisama, nicũ niwĩ.

Masã ña'arã Jesure weeĩ'odutimi'que ni'i
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Jesú tiro pãjãrã masã nerẽwã'cãcãrã niwã. Na tojo weecã, cũ ucũcũ niwĩ:

—Masã a'tocaterocjãrã ña'ayũ'ruama. Na ña'arã nĩrã, weeĩ'ose dia'cũrẽ uama. Na tere uamicã, a'te dia'cũrẽ wereguti. Joná dũporocjũpũ wa'a'quenojõ dia'cũrẽ ĩ'ogũti.

³⁰ Joná Nĩnivecjãrãrẽ queose o'ogũ weecũ niwĩ. Te weronojõ yũ'u Õ'acũ macũ masũ

weronojō upuṭigu quē'rā a'tocateropu nirārē queose o'o'o.

³¹ Duporocjō mujīpū mājātiro diacjū pe'e nirī di'ta wiogo Israe curuacjārā wiogu Salomó masīsere tu'ogo a'tico niwō. Yu'u Salomó yu'ruro masīyu'rūnū'cāmicā, mūsā pe'e yu'ure tu'osī'rīwe'e. Tojo weego Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, ti di'ta wiogo ní'co a'tocaterocjārārē “Mūsā Jesure ējōpeotirā, ña'arō weewu”, nigōsamo.

³² Apeye quē'rārē weregūti. Joná Nínive wāmetiri macācjārārē Ō'acū ye quetire werecā, na ña'arō wee'quere bujaweti, du'ucārā niwā. Yu'u pe'ere Joná yu'ruro nimicā, mūsā ējōpeowe'e. Mūsā na wee'caronojō ña'arō wee'quere bujawetiwe'e. Tojo weerā Ō'acū masārē beseatji nūmu nicā, Nínivepu ní'cārā a'tocaterocjārārē “Mūsā Jesure ējōpeotirā, ña'arō weewu”, nirāsama, nicu niwī Jesú.

*Marī caperi sī'ocja weronojō ni'i nise ni'i
(Mt 5.15; 6.22-23)*

³³ Jesú masārē a'tiro werenemocu niwī:

—Masā sī'ocjare sī'óca be'ro bajutiropu, acaronojō docapu sī'otisama. Tojo weronojō o'orā, topu sājāejarānucū ĩ'ato nírā, u'muarōpu sī'opeosama.

³⁴ Marī caperi sī'omu'tācja weronojō ni'i. Marī caperi añucā, añurō ĩ'amasī'i. Marī caperi ĩ'aejaticāma, añurō ĩ'atisa'a. A'te weronojō mūsā Ō'acūrē ējōpeo, cū yere wéerā, caperi añurō weronojō ni'i. Mūsā a'ti turi cjase pe'ere wācūnūrcāma, caperi ĩ'aejatirā weronojō ni'i.

Õ'acũ ɰaro weetirã, na'itĩ'arõpu nirã, cãrẽ masĩtirã weronojõ ni'i.

³⁵ Mũsã ãjõpeosere sĩ'ose weronojõ ɰo'o. Tere na'itĩ'arõpu weronojõ ña'arõ weese me'rã dojorẽticã'ña.

³⁶ Tojo weerã mũsã Õ'acũrẽ ãjõpeo, ña'ase marĩrõ cũ ɰaro wéérã, cũ ye cjasere añurõ tũ'omasĩrãsa'a, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú fariseo masãrẽ, tojo nicã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesú weretu'ajaca be'ro ni'cũ fariseo masũ cũ ya wi'ipũ ba'adutigũ pijiacũ niwĩ. Tojo weegũ Jesú sãjãa, ba'acjũ mesapũ ejanujãcũ niwĩ.

³⁸ Be'ro fariseo na weewɰaronojõ ba'ase dũporo Jesú cũ omocoeticã ĩ'agũ, ĩ'amarĩacũ niwĩ.

³⁹ Tere masĩgũ, Jesú cãrẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã fariseo masã bajuyoropũ dia'cũ añurõ weeta'sa'a. Baparire bu'ipũ dia'cũ coerã weronojõ ni'i. Tĩ pa po'peapũre peje ña'ase mũsã ãpẽrã yere yaja'que, ãpẽrã yere ɰaripejayũ'rũnũ'cã'que ũ'irĩ weronojõ wã'ña'a.

⁴⁰ Mũsã tũ'omasĩwe'e. Õ'acũ bu'icjasere wee'cũta po'peapũ cjasepũ quẽ'rãrẽ weecũ niwĩ.

⁴¹ Mũsã ɰosere ãpẽrãrẽ pajaña'rã, o'oya. Tojo weerã baparire po'peapũ coerã weronojõ weerãsa'a. Be'ro bu'ipũ, po'peapũ quẽ'rãrẽ ũ'irĩ marĩrã weronojõ añurã tojarãsa'a.

⁴² »Mũsã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Mũsã otese o'majãcã menta, ruda wãmetise, nipe'tise opa dari dũcatisenojõacãrẽ seeneo,

opa sũ'urĩ weesa'a. Diez sũ'urĩ cuorã, ni'cã sũ'u Õ'acũ wi'ipũ mīaa, Õ'acũrẽ wãmepeo, pa'ire o'osa'a. Tojo weemirã, añurõ weese, Õ'acũrẽ ma'ise pe'ere weewe'e. A'tiro pe'e weeya. Mũsã otesere cũrẽ o'odu'utimirã, a'te añuyũ'rũnũ'cãsere weeya.

⁴³ »Mũsã fariseo masãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Mũsã nerẽwũase wi'seripũre wiorã na dujiwũase cũmurĩpũ dujisi'rĩ'i. No'o mũsã wa'aro wiopesase me'rã añuduticã Ʃa'a.

⁴⁴ »Mũsã Moisé oja'quere bu'eri masã, tojo nicã fariseo masã, weeta'sari masã ni'i. Ña'arõ wa'arosa'a mũsãrẽ. Masãperi na yaa'que ba-jutise weronojõ ni'i. Æpẽrã a'ti, masĩtimirã, te peri bu'i Ʃ'tacũuwã'cãsama. A'te weronojõ mũsã po'peapũre ña'arã ni'i. Æpẽrã mũsã ña'arõ weesere masĩtisama, nicũ niwĩ.

⁴⁵ Cũ tojo nicã tu'ogu, ni'cũ Moisé oja'quere bu'eri masũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Masãrẽ bu'egu, mũ'u a'tiro nígu, ũsã quẽ'rãrẽ tu'tigu wee'e, nicũ niwĩ.

⁴⁶ Jesú cũrẽ nicũ niwĩ:

—Mũsã quẽ'rãrẽ ña'arõ wa'arosa'a. Æpẽrãrẽ weepõtẽoña marĩsere dutiyũ'rũocã'sa'a. Tere dutimirã, mũsã pe'e ne weewe'e.

⁴⁷ »Ña'abutjaro wa'arosa'a mũsãrẽ. Mũsã duporocjãrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã masãperi bu'ipũ yeeaponũ'cõ'o. Narẽta mũsã ñecũsumũapũ wẽjẽmũjãticãrã niwã.

⁴⁸ Mũsã Õ'acũ ye quetire weremu'tãrĩ masã na ní'quere weewe'e. Yũ'u quẽ'rãrẽ ẽjõpeowe'e. Mũsã a'tiro weese me'rã mũsã ñecũsumũa

wee'quere bu'ipejatamusere masĩno'o. Na Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masārē wējēcō'acārā niwā. Musā pe'e na ye masāperire yeeaponu'cō'o.

⁴⁹ »Tojo weegu Ō'acũ yu'u pacu duporopu masĩse me'rā a'tiro nicu niwĩ: “Yé queti weremu'tārĩ masārē, tojo nicā yé queti bu'eri masārē o'oguti. Ni'cārērārē wējēcō'a, āpērārē ña'arō weesĩ'rĩrā, no'o na wa'aro sirutucuarāsama”, nicu niwĩ Ō'acũ.

⁵⁰ Tojo weegu nipe'tirā Ō'acũ ye queti weremu'tārĩ masārē wējē'que wapa Ō'acũ a'tiro weegusami. A'tocaterocjārā masārē bu'iri wapaseegusami.

⁵¹ A'ti turi weenu'cācaterore musā ñecūsũmua Abere wējēmũ'tācārā niwā. Be'ro téé Zacarí na ñubuepeowuaro pōtēorōpu wējē'que me'rā yapati'i. Tojo weegu musārē nigũti. Tojo wee'que wapare a'tocateropu nirārē bu'iri wa'arosa'a.

⁵² »Musā Moisé oja'quere bu'eri masā Ō'acũ yere masĩ'i. Tere masĩmirā, āpērārē masĩcā weewe'e. Musā basuta yu'ure ējōpeowe'e. Āpērā quē'rārē ējōpeosĩ'rĩcā uasāwe'e. Tojo weero ña'arō wa'arosa'a musārē, nicu niwĩ Jesú.

⁵³ Jesú a'tere nica be'ro Moisé oja'quere bu'eri masā, tojo nicā fariseo masā cū me'rā uayũ'rũacārā niwā. Tojo weerā cūrē peje sērĩtiña'wā'cōcārā niwā.

⁵⁴ Cū mejēcā nicā, cūrē weresārāti nĩrā, tojo weecārā niwā.

Jesú “Fariseo masã nisoose me'rã bu'esere tu'omasĩña” ní'que ni'i

(Mt 16.6; 10.26-27; Mr 8.15)

¹ Jesú masãrẽ bu'eri cura pãjãrã waro masã nerẽcãrã niwã. Na pãjãrã waro nitjãrã, a'merĩ u'tatĩ'a, doquewãmujãcãrã niwã. Jesú ne waro cũ bu'erã dia'cũrẽ weremũ'tãcũ niwĩ yujupũ. A'tiro nicũ niwĩ:

—Musã fariseo masã na ye levadura pã busucã weesere tu'omasĩña. Levadura ní'gũ, na nisoose me'rã bu'esere tu'omasĩña nigũ wee'e, nicũ niwĩ.

² Ne bajuyoropũ weetise ĩ'ano'ticã weesome. ĩ'ano'rõsa'a. Ne ĩ'atioropũ wee'que quẽ'rã masĩno'ticã weesome.

³ Tojo weerã musã ñamipũ weronojõ wee'que ãpẽrã tu'otioropũ ní'que a'tiro weeno'rõsa'a. Ëmũcopũ weronojõ nipe'tirã tu'oropũ wereno'rõsa'a. Apeye musã wi'i po'pearũ ya'yioropũ ní'que quẽ'rã wi'i bu'ipũ caricũrõ weronojõ upũtũ busucã weeno'rõsa'a, nicũ niwĩ.

Jesú “¿Noanojõrẽ uironati?” nise ni'i

(Mt 10.28-31)

⁴ Jesú cã bu'erãrẽ a'tiro werecũ niwĩ:

—Musã yu'ũ me'rãcjãrãrẽ a'tiro weregutĩ. A'ti upũre wẽjẽcõ'arãrẽ uiticã'ña. Wẽjẽca be'ro na mejẽcã weemasĩtisama.

⁵ Musãrẽ “Ã'rĩ pe'ere uiya”, nigũti. Õ'acũ marĩ wẽrĩca be'ro pecame'epũ cõ'abutiamasĩsami. Cũ tojo weegũ pũrĩcãrẽ uiya.

6 »Ni'cāmocurã mirĩcũa o'majãrãcã cã'rõacã waro wapatima. Tojo nimicã, Õ'acũ pe'e ne ni'cũrẽ masĩticã weetisami.

7 Tojo nicã musã poaripureta “Ticuse ni'i”, ni masĩpe'ocã'sami. Tojo weerã masãrẽ uiticã'ña. Õ'acũ ï'orõpu pãjãrã mirĩcũa nemorõ musã wapati'i. Õ'acũ musãrẽ añurõ co'tegusami.

Ãpẽrã ï'orõpu “Jesucristore ãjõpeo'o” nise ni'i (Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 »Musãrẽ wereguti. No'o masã ï'orõpu yu'ure “Ëjõpeo'o” ni werecã, yu'u quẽ'rã Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã ï'orõpu narẽ añurõ ucũgũsa'a.

9 Ni'cũ masãrẽ uigu, masã ï'orõpu yu'ure “Ëjõpeowe'e” nigũrẽ yu'u quẽ'rã Õ'acũrẽ wereco'terã ï'orõpu narẽ “Yagu mejeta nimi”, nigũti.

10 »Yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojogusami. Espĩritu Santu pe'ere ña'arõ ucũcã, Õ'acũ acobojosome.

11 »Ãpẽrã musãrẽ weresãrã, nerẽwuse wi'seripu, beseri masã tiropu, wiorã tiropu miabosama. Na tojo weecã, musã ucũatjere “¿De'ro yu'tirãsari? ¿De'ro nirãsari?” ni wãcũque'titicã'ña.

12 Musã ucũrĩ cura Espĩritu Santu musã yu'tiatjere weregusami, nicu niwĩ Jesú.

Peje apeyenojõ cõogũ ye queti ni'i

13 Jesú bu'eri cura ni'cũ masã wa'teropu nigũ a'tiro nicu niwĩ:

—Masārē bu'egu, yu'u pacu wērīgũ, apeyenojō ũsārē cūucu niwī. Tere yu'u ma'mirē, yé nisere ducawaadutiya, nicu niwī.

14 Jesús cārē nicu niwī:

—¿Mu'u de'ro wācūti? Yu'u pacu yu'ure masārē besedutigu, masārē apeyenojō ducawaadutigu sōrōpī, ¿ni wācūmiti? nicu niwī.

15 Apeye ninemocu niwī:

—Musā nipe'tise ũaripejasenojōrē tu'omasī, wācūña. Marī catise peje apeyenojō cūose mejēta ni'i, nicu niwī.

16 Cū tojo nīca be'ro a'tiro queose me'rā werecu niwī:

—Ni'cū peje cūori masū nicu niwī. Cū otéca be'ro peje waro ducaticaro niwī.

17 Te peje nicā ĩ'agũ, a'tiro wācūcu niwī: “¿De'ro weegusari yu'u te peje me'rā? Tere yu'u no'opu nūrōrō moo'o”, nicu niwī.

18 Be'ro wācūapocu niwī tja: “A'beya. A'tiro weeguti. Yu'u ba'ase nūrōrī wī'ire cō'ape'o, nemorō pajiri wī'i nū'cōgūti. Topu nipe'tise otese ducare no'o yu'u cūosere nūrōgūti”, nisami.

19 “Tu'ajanu'cō, yu'u basu a'tiro nigūti: ‘Peje cū'marī cjase niatjere nūrō'que cūo'o. Tojo weegu yu'u ũaro soo, ba'a, sī'rī e'catiguti’”, nisami.

20 Ō'acū pe'e tojo weecā ĩ'agũ, a'tiro nicu niwī: “Mu'u tu'omasīwe'e. Ni'cācā ñamita mu'u wērīgūsa'a. To pūrīcārē mu'u nūrō'que peje ¿noa ye tojarosari?” nicu niwī Ō'acū.

21 Tojota wa'arosa'a peje cuogu Õ'acūrē wācūtigu, cū ye dia'cū mineocūugūrē. Cū Õ'acū ĩ'orōrē pajasecuogu waro nisami, nicu niwī Jesú.

Õ'acū cū yarārē co'tese ni'i

(Mt 6.25-34)

22 Be'ro Jesú cū bu'erārē nicu niwī:

—Musārē nigūti. ¿Ñe'enojō ba'arāsari? ¿Ñe'enojō sãnarāsari? ni wācūque'titicã'ña.

23 Marĩ catise ba'ase nemorō wapati'i. Marĩ upu quē'rā su'ti nemorō wapati'i.

24 Mirĩcūrē wācūña. Na ba'asĩ'rĩrã, otese capere ote, pĩ'rĩ ducaticã weetisama. Ba'ase nurōse wi'seri, na ecarã nurōse wi'seri quē'rārē moosama. Tojo nimicã, Õ'acū narē ba'ase o'osami. Musã pe'e totá mirĩcūa nemorō wapatiy'rũnũ'cã'a.

25 No'o musã uputu wācūque'tirã, pajicurero bucu'anemomasĩtisa'a.

26 A'tiro ni'i. Teacãmarĩcārē musã wācūque'tise me'rã ne cã'rõacã bucu'anemowe'e. Tojo nicãma apeyema ba'ase, sĩ'rĩse, su'tire tjørãta bocamasĩtisa'a.

27 »O'ori, nucũ cjasere wācūña. Te no'o uaro pĩ'rĩbajaque'atisa'a. Da'rati, su'atimirō, su'ti añurō sãnarō weronojō baju'u. Marĩ ñecũ wioгу Salomó añuse su'ti sãnacũ niwī. Cū tojo sãnamigũ, o'orire ni'cãrõwijiticũ niwī. Te o'ori añubutiase ni'i.

28 Ni'cãcãrē cã'rõ catĩni'i, ñamiacã ñaidija wa'asa'a. Be'ro pecame'epu ũjũacõ'ano'sa'a. Tojo nimicã, Õ'acūta o'orire añurō bajume'rĩcã weesami. Cū o'orire añurō co'tero nemorō musã

pe'ere weesami. Mũsã, mũsã ějõpeotise bu'iri wãcũque'ti'i.

²⁹ Tojo weerã mũsã ba'atjere, mũsã sĩ'rĩatjere wãcũque'ti, wãcũnrũsijaticã'ña.

³⁰ A'ti turicjãrã Ő'acũrẽ ějõpeotirã tere wãcũque'tisama. Marĩ pacu u'mũsepũ nigũ mũsã uasenojõrẽ masĩtojasami.

³¹ Tojo weerã Ő'acũ yere wãcũyu'rũnu'cãña. Tojo weecã, nipe'tise mũsãrẽ du'sasenojõrẽ o'obu'ipeogũsami.

Ɔ'mũsepũ marĩ bocatjere wãcũnrũdutise ni'i (Mt 6.19-21)

³² »Mũsã yu'u bu'erã, yarã oveja weronojõ ni'i. Mũsã pejetirãcã nimirã, uiticã'ña. Marĩ pacu cũ wiogu nirõpu mũsã wa'acã uasami.

³³ Mũsã cuosere dua, ãpẽrã moorãrẽ o'oya. A'ti turi cjase boadijatjere wãcũticã'ña. Ɔ'mũse cjase boatiatje pe'ere wãcũña. Topũre mũsã añuse cuoatje ne pe'tisome. Ne yajari masã sãjãa yajasome. ãpẽrãnojo quẽ'rã ba'abajuriosome.

³⁴ Marĩ upũtu ma'isere wãcũnrũsa'a. Tojo weerã a'ti turi cjase dia'cũrẽ wãcũnrũticã'ña. Ő'acũ ye pe'ere wãcũnrũña.

Jesú "Mũsã apoyu'cãrãpu niña" nise ni'i

³⁵ »Mũsã sĩ'osepare sĩ'oyooro weronojõ apoyu'cãrãpu nitojaya.

³⁶ Da'raco'teri masã na wiogu omocã du'teri bosenuũu wa'áca be'ro cũ dajatjere co'te'caro weronojõ weeya. Cũ sope pu'topũ pisucã, maata pãosõrõrãti nĩrã, co'tesama. Mũsã quẽ'rã na weronojõ weeya.

37 Da'raco'terã na wiogu dajatjere queoro co'tesama. Cũ dajari cura queoro bocaetano'rãnojõ e'catisama. Diacjũ musãrẽ wereguti. Narẽ tojo bocaetagu, wiogu basuta ba'ase etiacju dujidutisami. Be'ro narẽ etiburosami.

38 Nami deco o bo'reari cura tu'subo'rearã bocaetano'rã e'catisama.

39 Apeyere a'tiro masiña. Wi'i wiogu ti hora nicã yajari masũ a'tigusami nigũ, cãritibosami. Yajari masũ cũ ya wi'ire pãosãjãasere cã'mota'abosami.

40 Musã quẽ'rã ã'rĩ weronojõ apoyu niña. Musã ne cã'rõ wãcũtibusari cura yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ a'tigusa'a, nicũ niwĩ.

Jesú puarã da'raco'terã me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 24.45-51)

41 Jesú bu'eri cura Pedro sãrĩtiña'cu niwĩ:

—Ësã wiogu, ¿mu'u a'te queosere ãsã dia'cũrẽ o'ogu weeatĩ, o nipe'tirã ye niti? ni sãrĩtiña'cu niwĩ.

42 Jesú nicũ niwĩ:

—¿Noanojõ yu'u dutiro weeme'rĩgũ, tu'omasĩgũ waro nisari? nigũ, queose me'rã wereguti. Wiogu aperopũ wa'agu, cũ ya wi'ire co'tedutigũ ni'cũ cũrẽ da'raco'tegure cũasami. “Ãpẽrã da'raco'terãrẽ no'o du'sasenojõrẽ ba'ase ecaya”, nisami.

43 Be'ro aperopũ eja'cu dajasami. Cũ dajacã, queoro da'ra bocaetano'gũ e'catisami.

44 Diacjũ musãrẽ wereguti. Cũ queoro weese wapa wiogu nipe'tise cũ caosere co'tedutigu sõrõgũsami.

45 “Yũ'u wiogu maata dajasome” nigũnojõ pũrĩcã a'tiro weesami. Æpẽrã da'raco'terã ɯɯuarẽ, numiarẽ ña'arõ paa pi'eticã weesami. Cũ wiogu maata bajutigusami nigũ, ba'a, s'ĩrĩ, que'asami.

46 Cũ tojo weeri cura wiogu wãcũña marĩrõ cũ co'tetiri cura dajasami. Cũ cũuwã'cã'cure duti'quere weeti'que wapa ɯɯutɯ bu'iri da'regusami. Cũ quẽ'rã wiogu ña'arã, cũ dutisere weeti'cãrãrẽ cõ'abutia'quere bu'ipejatamugũsami.

47 »Da'raco'tegu cũ wiogu ɯasere queoro masĩsami. Tojo masĩmigũ, cũ dutisere queoro weeyúti, yũ'rũnu'cãgũ ɯɯutɯ tãrãno'gũsami.

48 Apĩ da'raco'tegu wiogu ɯasere masĩtisami. Tojo masĩtimigũ ña'ase, bu'iri da'reno'sere wéegɯ, sajatirocure tãrãno'gũsami. Peje masĩse o'ono'cɯ nemorõ wapaseeno'gũsami. Tojo nicã “Añubutiaro weegusami” nino'cɯ nemorõ “Tojo weeru'a'a” nino'gũsami, nicɯ niwĩ Jesú.

*Jesú “Yé bu'iri masã dɯcawatima” nise ni'i
(Mt 10.34-36)*

49 Jesú a'tiro ninemocɯ niwĩ:

—Yũ'u pecame'e wĩjãwã'cõgũ weronojõ masã ña'arõ weesere cõ'agũ a'tiwɯ. Ti me'e ɯjãnu'cũrõ weronojõ ni'cãrõacãrẽ ña'asere yũ'rãweti'cãrãpɯ nicã weetojasĩ'rĩmisa'a.

50 Yu'u pi'etinígũsa'a yujupũ. Yu'u pi'etiatjere wãcũgũ, ña'arõ ejeripõ'rãti'i. Pi'etitojagupũ, ejerisãjãgũsa'a.

51 Musã tu'oña'cã, ¿yu'u a'ti di'tapure añurõ nisetiatjere miitigu weepari? Niwe'e. Yu'ure ëjõpeose bu'iri masãrẽ ducawatise miitigu wee'e.

52 Ni'cãcã me'rã ni'cãmocurã ni'cã wi'icjãrã a'merĩ ducawatinũ'cãrãsama. I'tiarã puarã me'rã a'pepũrĩrãsama. Puarã i'tiarã me'rã a'pepũrĩrãsama.

53 Pacũ cũ macũ me'rã a'pepũrĩgũsami. Cũ macũ quẽ'rã cũ pacũ me'rã mejãrõta weegusami. Paco macõ me'rã a'pepũrĩgõsamo. Co macõ quẽ'rã paco me'rã mejãrõta weegosamo. Mañecõ co macũ nũmo me'rã a'pepũrĩgõsamo. Co macũ nũmo mañecõ me'rã mejãrõta weegosamo. Yu'ure ëjõpeose bu'iri tojo weerãsama, nicũ niwĩ Jesú.

Ɔmũco bajusere ucũse queti ni'i

(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Jesú masãrẽ apeye quẽ'rãrẽ nicũ niwĩ:

—Mujĩpũ mujãtiro pe'e ñiamujãticã, “Acoro pejarotiro wee'e”, nisa'a. Musã ní'caronojõta pejasa'a.

55 Musã mujĩpũ upũtu asimujãticã, “Ni'cãcã cũ'marõsa'a”, nisa'a. Musã ní'caronojõta cũ'masa'a.

56 Musã weeta'sari masã ni'i. A'ti nucũcã cjase, u'muarõ cjasemarĩcãrẽ “Tojo ni'i”, nímasĩ'i. Tojo nimirã, ¿de'ro weerã a'tocatero yu'u weel'ose pe'ere “Tojo nisĩ'rĩrõ wee'e”, nímasĩweti? nicũ niwĩ.

A'metu'ti'cārã añurõ apoya nise ni'i

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Jesú masārẽ a'tiro ninemocũ niwĩ:

—¿De'ro weerã musã basu queoro bese-masiweti?

⁵⁸ Ni'cũ mu'urẽ weresãsĩ'rĩcã, wiorã tiropũ cũ me'rã wa'aya. Topũ ejase duporo ma'apũ cũ me'rã apowe'ocã'ña. Tojo weecã, mu'urẽ cũ beseri masũrẽ o'otibosami. Tojo weeticãma, beseri masũ surarare pijio, bu'iri da'reri wi'ipũ mu'urẽ sõrõdutibosami.

⁵⁹ Mu'urẽ wereguti. Bu'iri da'reri wi'ipũ sãjãa wapayep'e'oticã, mu'urẽ ne du'uwĩrõsome. A'te weronojõ musã ña'arõ weesere Õ'acũ me'rã apowe'ocã'ña níguã, tojo nicũ niwĩ.

13

Jesú "Musã nisetisere ducayuya" ni'que ni'i

¹ Jesú masārẽ bu'eri cura ãpẽrã masã cũ tiropũ ejacãrã niwã. Eja, Pilato ni'cãrẽrã Galilea di'tacjãrãrẽ cũ wẽjẽduti'quere werecãrã niwã. Na "Galileacjãrãrẽ wẽjẽca be'ro na ye díre wa'icurã Õ'acũrẽ ãjũamorõpeorã ye dí me'rã morẽsu'uduticũ niwĩ", ni werecãrã niwã.

² Jesú tere tu'ogu, narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã ¿de'ro wãcũti? ¿Galileacjãrã ãpẽrã yu'rũoro ña'abutiãrã niyu'rũnu'cãpari? "Te ye bu'iri tojo wa'apã", ¿ni wãcũmiti?

³ Niwe'e. Musārẽ wereguti. Musã quẽrã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, wẽrĩrãsa'a.

⁴ Apeyere Siloé wãmetiri macãpu na yéeca turo nu'rĩdijacã, sõ'onícãrã dieciocho wẽrĩcãrã

niwã. ¿Na quẽ'rãrẽ a'tiro wãcũmiti? “Nipe'tirã Jerusalẽpũ nirã yu'rũoro ña'abutiãrã waro nipã”, ¿nimiti?

⁵ Niwe'e. Musã quẽ'rã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayutirã, mejãrõta wẽrĩrãsa'a, nicu niwĩ Jesú.

Jesú higuera wãmeticju dũca marĩcju me'rã queose o'o'que ni'i

⁶ Jesú masãrẽ wérẽca be'ro a'tiro queose o'ocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapũ ni'cãgũ higuera wãmeticjũre otetjãgũ cũocu niwĩ. Be'ro ¿ducatisari? nígũ, ñ'agũ wa'acu niwĩ. Ne dũca marĩcaro niwũ.

⁷ Tigure ñ'agũ, ti di'ta co'tegũ a'tiro nicu niwĩ: “Ñ'aña. Yu'u a'tigu dũcare ba'asĩ'rĩgũ, a'magũ a'tiro i'tia cũ'ma wa'a'a. Ne ni'cãti bocatisa'a. Tojo weegũ tigure paacõ'acã'ña. Tigu mejõ waro apeyenojõ weebo'carore cã'mota'anu'cũ'u”, nicu niwĩ.

⁸ Cũ tojo nicã tu'ogu, ti di'ta co'tegũ a'tiro yu'ticu niwĩ: “Yu'u wiogu, a'ti cũ'ma dia'cũ du'anũ'cõniña yujupũ. Yu'u tigu sumuto di'ta añurõ se'ecũu, nujãtuña'gũti wee'e.

⁹ A'tiro weecã, apetero weero dũcatibosa'a. Dũcatiticãma, paacõ'adutiya”, nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Jesú. Tere tojo nígũ, masã na dũcayucã co'ténigũti yujupũ, maata bu'iri da'reesome nígũ, tojo nicu niwĩ.

Jesú na soowari nũtũ nicã opa mutĩrõ nigõrẽ yu'rũo'que ni'i

10 Ni'cã nũmũ judío masã na soowuari nũmũ nicã Jesú na nerẽwuari wi'ipũ bu'egũ weecũ niwĩ.

11 Ti wi'ipũ ni'cõ numio dieciocho cũ'marĩ dutitigo, opa mutĩrõ nigõ nico niwõ. Wãtĩ core tojo wa'acã weecũ niwĩ. Co ne cã'rõ diacjũ nu'cũmasĩtico niwõ.

12 Jesú core ĩ'agũ pijio, a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũ'ũ dutire yũ'rũono'toja'a, nicũ niwĩ.

13 Tojo nígũta, Jesú core ñapeocũ niwĩ. Cũ tojo weeri curata co diacjũnũ'cãco niwõ. Be'ro “Õ'acũ añubutiagũ nimi” ni, e'catise o'oco niwõ.

14 Jesú na soowuari nũmũ core yũ'rũocã ĩ'agũ, ti wi'i na nerẽwuari wi'i wioğũ uayũ'rũacũ niwĩ. Be'ro masãrẽ nicũ niwĩ:

—Ni'cã semanarẽ da'rase nũmũrĩ seis nũmũrĩ ni'i. Te nũmũrĩnojõrẽ musã yũ'rũodutirã a'tiroũa'a. Ni'cãcã soowuari nũmũrẽ yũ'rũodutirã a'titicã'rõũa'a, nicũ niwĩ.

15 Cũ tojo nisere tũ'ogũ, Jesú cũrẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Musã weeta'sasebũcurã ni'i. ¿No'o musã yagũ wecure o musã burrore du'tenũ'cõ'cure aco țiarã wa'arã pãa, miatisari?

16 A'tigore Abrahã pãrãmeo nituriagore wãtĩ dutida'recũ niwĩ. Core dieciocho cũ'marĩ sijamasĩticã weecũ niwĩ. To pũrĩcãrẽ musã tũ'oña'cã, ¿soowuari nũmũrẽ core yũ'rũoticã'rõũamiapari? Soowuari nũmũ pũrĩcãrẽ țjãgũta core nemorõ yũ'rũorõũa'a, nicũ niwĩ.

17 Jesú cũ a'tiro nisere tũ'orã, nipe'tirã cũ me'rã a'pepũrĩmi'cãrã bopoyape'tia wa'acãrã niwã. Æpẽrã pe'e Jesú cũ weeĩ'ose pacare ĩ'arã, e'caticãrã niwã.

Jesú mostaza caperoacã me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Be'ro Jesú nicu niwĩ:

—Õ'acũ yarã pãjãrã sãjãrãsama nisere a'te queose me'rã wereguti.

¹⁹ A'tiro ni'i. Ni'cũ cũ ya wesepu ni'cã pe mostaza caperoacãrẽ ote'caro weronojõ ni'i. Tigu bucuaropua pajicju waro wa'asa'a. Tojo weerã mirĩcũa tigurpu na diepeoatje su'tire weesama. Õ'acũ wiogu nise cã'caperoacã weronojõ nu'cãsa'a. Be'ro pajicju bucua'caro weronojõ nipe'tiropu cũ ye queti se'sa wa'arosa'a. Tojo nicã pãjãrã cũ yarã sãjãrãsama nígũ, tojo werecu niwĩ.

Pã bucucã weese me'rã queose o'o'que ni'i

(Mt 13.33)

²⁰ Jesú werenemocu niwĩ tja:

—Õ'acũ cũ wiogu nisere ¿ñe'enojõ queose me'rã marĩ “Tojo nirõ wee'e” nímasĩsari?

²¹ Te levadura pã bucucã weese weronojõ ni'i. Tere ni'cõ numio pã weegotigo harinarẽ i'tiapa queo, po'osãasamo. Te me'rã levadura pã bucucã weesere morẽsamo. Be'ro co levadura morẽ'que nipe'tiropu bucua, se'sape'tia wa'asa'a, nicu niwĩ. Levadura harinarẽ bucucã wee'caro weronojõ Õ'acũ wiogu nise nipe'tiropu se'sarosa'a nígũ, tojo werecu niwĩ.

Ë'muse cja sope cã'sopeacã ni'i nise ni'i

(Mt 7.13-14,21-23)

22 Jesú Jerusalépu wa'agu, to nise macārĩpũre bu'eyũ'rũwã'cãcũ niwĩ.

23 Topũ ni'cũ Jesure sērĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Ûsã wiogu, Õ'acũ wiogu nirõpu wa'ajã pejetirãcã nisari?

Jesú cãrẽ yũ'ticũ niwĩ:

24 —Pãjãrã u'mũsepũ sãjãasĩ'rĩrãsama, sãjãarã pe'e. Sãjãasĩ'rĩmirã, wa'asome. Mũsã pũrĩcã sope, cã'sopeacãpu upũtu sãjãasĩ'rĩña, nicũ niwĩ.

25 Apeye queose me'rã narẽ werẽcũ niwĩ:

—Wi'i wiogu wã'cãnu'cã, sopere bi'acã'sami. Be'ro mũsã pe'e sopepu pisurã, a'tiro nirãsa'a: “Wiogu, pãosõrõgũ a'tia”, nirãsa'a. Cũ pe'e mũsãrẽ yũ'tigusami: “Mũsãrẽ masĩtisa'a. No'ocjãrã nĩrã nisasa'a”, nigũsami.

26 Be'ro mũsã cãrẽ a'tiro ninu'cũbajaque'arãsa'a: “Marĩ ni'cãrõ me'rã ba'awũ. Ni'cãrõ me'rã sĩ'rĩwũ. Mũ'u ãsã ya macãpũre bu'esijawũ”, nirãsa'a.

27 Cũ pe'e mũsãrẽ yũ'tigusami: “Yũ'u mũsãrẽ 'Masĩtisa'a,' nitojamiapũba. Mũsã ña'arõ wee'cãrã ni'i. Wa'arãsa'a”, nigũsami. Mũsã yũ'ure ëjõpeoticã, ã'rãrẽ wee'caro weronojõ mũsãrẽ wa'arosa'a.

28 Duporocjãrãpu Abrahã, Isaa, Jacob, nipe'tirã Õ'acũ ye quetire weremũ'tãrĩ masã Õ'acũ wiogu nirõpu nirãrẽ ĩ'arã, mũsã pũrĩno'rã, upicari cũ'rĩdio, utirãsa'a. Mũsã pe'e wijãáropũ cõ'awĩrõno'rãsa'a.

29 Nipe'tirocjãrã Õ'acũ cũ wiogu nirõpu nirãsama. Mujĩpũ mujãtirocjãrã, mujĩpũ

sājāarōcjarā, sumutoricjarā nirāsama. Topu cū me'rā e'cati ba'adujirāsama.

³⁰ A'tiro nicārē ni'cārērā mejō nirā topure wiorā weronojō nirāsama. Ni'cārōacā ni'cārērā wiorā nirānojō pe'e topure mejō nirā tojarāsama, nicu niwī Jesú.

Jesú Jerusalērē ī'agū cū uti'que ni'i
(Mt 23.37-39)

³¹ Jesú masārē bu'eri cura ni'cārērā fariseo masā cū tiropu etarā, a'tiro nicārā niwā:

—A'tore mu'ų niticā'ña. Herode mu'urē wējēsī'rīami. Tojaagusa'a, nicārā niwā.

³² Jesú narē yu'ticu niwī:

—A'tiro nirā wa'aya Herode me'rīsebucure: “Jesú a'tiro nidutiami” niña. “Ni'cācā, ñamiacā wātīarē cō'awīrōmujā, dutitirārē yu'rūoguti yu-jupu. Be'ro ñamiacā yu'rūro yu'u da'rasere queoro pe'ogusa'a', niami”, niña.

³³ Yu'u weesere yu'u wa'aro weeguti. Ni'cācā, ñamiacā, ñamiacā yu'rūro weeguti. Ne ni'cū Ō'acū ye quetire weremu'tārī masū apero Jerusalē nitropu wērīta basiowe'e. Jerusalēpu wērīgū wa'aguti nīgū, tojo nicu niwī.

³⁴ Fariseo masārē tojo níca be'ro Jesú Jerusalēcjarārē, tojo nicā toduporopu ti macāpu ní'cārārē wācūgū, a'tiro nicu niwī:

—Jerusalēcjarā, musā Ō'acū ye queti weremu'tārī masārē wējēcō'a'a. Ō'acū o'ó'cārā cū ye quetiwereri masārē ūtāperi me'rā doquewējē'e. Musārē pejetiri yu'u ma'ígū, neocūsī'rīmiwū. Ni'cō cārē'quē co

põ'rãrẽ wuuse docapũ neocũu'caro weronojõ weesĩ'rĩmiwũ. Musã uatiwũ.

³⁵ Tojo weero musã nimi'que wi'seri masã marĩrõ tojarosa'a. Musã a'tere tũ'omasĩña. Yũ'ure apaturi ã'anemosome majã. Be'ro yũ'u a'ti turipũ apaturi a'ticãpũ, musã "Õ'acũ duporopũ 'O'óguti' ní'cũ añubutiagu nimi" ní'rãpũ ã'arãsa'a tja, nicũ niwĩ Jesú.

14

Jesú upũ doquedupogure yũ'rũo'que ni'i

¹ Ni'cã nũmũ na soowuuri nũmũ nicã Jesú ni'cũ fariseo wiogu ya wi'ipũ ba'agu wa'acu niwĩ. Æpẽrã fariseo masã Jesure ¿mejẽcã weeweti? ní'rã, ã'adu'ticãrã niwã.

² Na ba'aro tiropũ ni'cũ cũ upũpũ doquedupose cuogu Jesú põtẽorõpũ nicũ niwĩ.

³ Cũrẽ ã'agũ, Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ, tojo nicã fariseo masãrẽ sãrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Moisé duti'que "Soowuuri nũmũ nicãrẽ dutitirãrẽ yũ'rũorũa'a" niti o niweti? nicũ niwĩ.

⁴ Na ne yũ'tima'aticãrã niwã. Tojo weegu Jesú dutitigure ñapeo, yũ'rũocũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, "Wa'agũsa'a", nicũ niwĩ.

⁵ Fariseo masã pe'ere a'tiro nicũ niwĩ:

—Musã macũ o musã yagu wecũ copepũ burusãjãbosami. Na burusãjãcã, soowuuri nũmũ nimicã, ¿musã maata miĩwĩrõrã wa'atibosari? nicũ niwĩ.

⁶ Cũ tojo nisere ne yũ'titiyũ'rũocã'cãrã niwã.

Jesú ba'adutirã pijiosere were'que ni'i

7 Fariseo cũ ya wi'ipũ ba'adutirã pijio'cãrãrẽ Jesú ì'acũ niwĩ. Na ñujise añuse ƚ'mutãsepũ bese ñujicãrã niwã. Tere ì'agũ, Jesú narẽ a'tiro werecasacũ niwĩ:

8 —Ni'cũ musãrẽ omocã ñu'teri bosenuñurẽ pijicã, ƚ'mutãse ñujisepũre ñujiwe'oticã'ña. Apetero weegũ apĩ musã nemorõ wiogũ pijino'cũ etabosami.

9 Musã pũarãpũre pijio'cũ a'tiro nibosami: “Ã'rĩrẽ a'to ñujiro o'oya. Mu'ũ pe'e siropũ ñujigũ wa'aya”, nibosami. Tojo weegũ mu'ũ siroca cũmurõpũ ñujigũ wa'agũ, bopoyoro yũ'rũbosa'a.

10 Mu'urẽ ba'aduticã, a'tiro pe'e weeya. Siroca cũmurõpũ ñujiya. Mu'ũ tojo weecã ì'agũ, mu'urẽ ba'aduti'cũ a'tiro nigũsami: “Yũ'ũ me'rãcjũ, a'to ƚ'mutãcureropũ a'tia”, nigũsami. Cũ tojo weecã, nipe'tirã ãpẽrã piji'cãrã wiopesase me'rã mu'urẽ ì'arãsama.

11 A'tiro ni'i. “Ãpẽrã yũ'rũoro niyũ'rũnu'cã'a” ni tu'oña'gũnojõ mejõ nigũ weeno'gũsami. “Yũ'ũ ãpẽrã yũ'rũoro ni'i” ni tu'oña'tigũ pe'ere Õ'acũ ãpẽrã yũ'rũoro tojacã weegũsami, nicũ niwĩ.

12 Cũ a'tere ucũca be'ro Jesú ba'adutigũ pijio'cũ fariseo masũrẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mu'ũ ba'adutigũ, ã'rãnojõrẽ pijioticã'ña. Mu'ũ me'rãcjãrãrẽ, mu'ũ ma'misũmũarẽ, mu'ũ acabijirãrẽ, mu'ũ acawererãrẽ, mu'ũ pũ'tocjãrã peje cũorãrẽ pijioticã'ña. Mu'ũ narẽ pijiocã, na quẽ'rã mu'urẽ ba'adutirã pijia'mebosama. Tojo weese me'rã na ba'a'quere mu'urẽ eca a'mesama.

13 Mu'ũ bosenuñũ weepo, ãpẽrãrẽ pijiogũ,

a'tiro pe'e weeya. Apeyenojõ moorãrẽ, do-joriwi'iare, sijamasĩtirãrẽ, ã'atirãrẽ pijioya.

¹⁴ Tere wéégũ, mũ'u e'catiyu'rũagusa'a. Na pũrĩcã mũ'urẽ eca a'memasĩtisama. Tojo weese me'rã mũ'u añurã wẽrĩ'cãrã na masãrĩ ñumũrẽ añuse waro bocagusa'a, nicũ niwĩ.

*Ba'ase me'rã Jesú queose were'que ni'i
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Jesú cũ queose o'o'quere tu'ogũ, ni'cũ topũ ba'adujigũ a'tiro nicũ niwĩ:

—Õ'acũ wiogũ nirõpũ ba'adujirã pũrõ e'catirãsama.

¹⁶ Tere tu'ogũ, Jesú cãrẽ queose me'rã nicũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ boseba'agutigũ, pãjãrã masãrẽ pijidutio'osami.

¹⁷ Nipe'tise apoyúca be'ro cãrẽ da'raco'tegure a'tiro nío'osami: “Nipe'tirã yu'u wereo'o'cãrãrẽ pijigũ wa'aya. Apope'otojano'apũ. ‘Te'a', niña”, nisami.

¹⁸ Nipe'tirãpũta “Basiowe'e”, nisama. Pijimũ'tãno'cũ a'tiro nisami: “Di'ta ni'cãrõacã duutu'ajanũ'cõ'o. Ti di'tare ã'agũ wa'agũ wee'e. Wereya cãrẽ. ‘A'timasĩtiami,’ niña”, nisami.

¹⁹ Be'rocjũ a'tiro nisami: “Diez wecũa yu'u duu'cãrãrẽ ¿no'ocã'rõ añumiti? nígũ, beseña'gũ wa'agũ wee'e. Tojo weegũ wa'amasĩtisa'a”, nisami.

²⁰ Apĩ tja a'tiro nisami: “Ni'cãrõacã omocã du'tetu'ajanũ'cõapũ. Tojo weegũ wa'amasĩtisa'a”, nisami.

²¹ Da'raco'tegũ tojaa, wiogupure nipe'tise na tojo ní'quere werepe'ocã'sami. Tere tu'ogũ,

wiogũ uayũ'ruagu, a'tiro nisami: “Quero wa'abaque'oya. Macã decopũ, no'o na nirõpũ pajasecũorãrẽ, dojoriwi'iare, sijamasĩtirãrẽ, ĩ'atirãrẽ pijiwã'cãtia”, nisami.

²² Cũ pijigũ ejáca be'ro da'raco'tegũ wiogũre a'tiro nisami: “Mũ'ũ duti'caronojõta weearũ. Wi'i pe'e mu'muwe'e yujupũ”, nisami.

²³ Tere tu'ogũ, wiogũ cũrẽ nisami tja: “Wa'agũsa'a ma'arĩpũ. No'o mu'ũ bocaekarãrẽ tutuaro me'rã pijiwã'cãtia. Tojo weecã, wi'i mu'murõsa'a”, nisami.

²⁴ A'te me'rã musãrẽ a'tiro wereguti. Ne ni'cũ yũ'ũ pijimũ'tãmi'cãrã na ba'abo'quere cã'rõ ba'aña'some, nicũ niwĩ Jesú.

*Jesure sirutusĩ'rĩrã, a'tiro weerũa'a nise ni'i
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Jesú bu'esijari curare pãjãrã masã cũrẽ sirutucãrã niwã. Tojo weegũ narẽ majãmiĩ'a, a'tiro nicũ niwĩ:

²⁶ —Yũ'ũ bu'esere siruturã, a'tiro weerũa'a. Musã pacusũmũa, musã pacosãnumia, musã nũmosãnumia, musã põ'rã, musã acawerẽ nemorõ yũ'ũ pe'ere ma'iyũ'rũnũ'cãrõũa'a. No'o musã catiri umũco nemorõ yũ'ũ pe'ere ma'iyũ'rũnũ'cãrõũa'a. Musã tojo weetirã, yũ'ũ bu'erã nímasĩtisa'a.

²⁷ Apetero weegũ ni'cũ “Yũ'ũ Jesure ějõpeogũ, wẽrĩbosa'a” ni uigũ, yũ'ũre ějõpeodu'usami. Tojo weegũnojõ yũ'ũ bu'egũ nímasĩtisami.

²⁸ No'o musã wa'teropũ nigũ Ʃ'muarĩ wi'i co'tedujati wi'ire yeenu'cõsĩ'rĩgũ, a'tiro weesami. ¿Wi'ire tu'ajanũ'cõgũsari? nígũ,

¿ñe'enojõ me'rã yu'u pe'ogusari? nígũ, ti wi'i weese dũporo besemu'tãsami.

²⁹ Tojo weeticãma, cũ cã'rõ yeenu'cã pe'omasĩticã, tere ì'arã nipe'tirã bujicã'sama.

³⁰ A'tiro nisama: “Cũ yeenu'cãmiapĩ, yeegu; ne pe'omasĩtimi”, nisama.

³¹ Apeye quẽ'rãrẽ a'tiro weeno'bosa'a. Ni'cã di'ta wiogu ape di'tacjũ me'rã a'mewẽjẽgũti nígũ, a'tiro weemu'tãsami. Cũ surara diez mil cuosami. Apĩ ape di'tacjũ pe'e veinte mil surara cuosami. ¿Yu'ure na me'rã a'mewẽjẽta basiosari? nígũ, ì'abesemu'tãsami.

³² Basioticãma, apĩ wiogu yoaropu nigũrẽ a'mewẽjẽticã'rã nígũ, queti o'ósami.

³³ A'te weronojõ musã quẽ'rã yu'ure sirutusĩ'rĩrã, ì'abesemu'tãña. Nipe'tise musã cuosere, nisetisere du'usĩ'rĩtirã, yu'u bu'erã nímasĩtisa'a.

*Jesú moa ocadu'use me'rã queose o'o'que ni'i
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

³⁴ »Moa ocaro ba'acã, añu ni'i. Ocase pe'tíca be'ro apaturi ocacã weeta basiowe'e.

³⁵ Moa ocaticã, ne añutisa'a. Di'tapure, tojo nicã nujãtuati mesãpu cũucã quẽ'rãrẽ, wapamarĩsa'a. Tojo cõ'abajuriono'sa'a. Musã moa ocadu'use weronojõ niticã'ña. O'meperi cuorãnojõ a'tere añurõ tũ'oya, nicu niwĩ.

15

*Oveja bajuduti'cu queose ni'i
(Mt 18.10-14)*

1 Pājārā romano masā wiogure niyeru wa-paseebosari masā, tojo nicā ña'arō weeri masā Jesú ucūsere tɬ'orā nerēcārā niwā.

2 Narē fariseo masā, Moisé oja'quere bu'eri masā ña'arō wācūcārā niwā. Tojo weerā Jesú tiro wa'acā ĩ'arā, ucjacārā niwā.

—Ā'rī masā ña'arārē ñe'e, na me'rā ba'ami, nicārā niwā.

3 Na tojo nicā tɬ'ogɬ, Jesú narē a'tiro queose o'ocɬ niwī:

4 —Mɬsā cien oveja cɬorā, ni'cū bajuduticā, noventa y nuevere cāpūpɬ bi'acūusa'a. Bi'acūutoja, apī bajuduti'cure a'marā wa'asa'a. Bocarāpɬ, a'madu'usa'a.

5 Boca, cūrē e'catigɬ, cūrē miiwɬasa'a.

6 Wi'ipɬ dajarā, mɬsā me'rācjārārē, mɬsā ya wi'i pɬ'tocjārārē neocūu, narē nisa'a: “Yagɬ oveja bajuduti'cure bocapɬ. E'catitamurā a'tia”, nisa'a.

7 Mɬsārē diacjūta wereguti. A'te weronojō ni'cū ña'arō weesebɬcɬ cū nisetisere dɬcayucā, ɬ'mɬsepure e'catise niyɬ'ruasa'a. Noventa y nueve añurā nitoja'cārā yɬ'rɬoro ña'agū dɬcayucɬ pe'ere e'catise ni'i, nicɬ niwī.

Niyeru cuji, bajudutica kujire o'ama'que ni'i

8 Apeye Jesú a'te queose werenemocɬ niwī:

—Ni'cō numio diez kujiri niyeru cɬosamo. Core ni'cā cuji wapabɬjəri cuji bajudutibosa'a. Ti kujire a'magō, sī'ocjare sī'oyoo, wi'ipɬ añurō o'ama'samo. Téé bocagopɬ, a'madu'usamo.

9 Be'ro co me'rācjārārē, co pɬ'to nirārē neocūu, a'tiro nisamo: “Yɬ'ure e'catitamuña. Niyeru cuji bajudutica kujire bocapɬ”, nisamo.

10 A'tigo wee'caro weronojō ni'cũ cũ ña'arō wee'quere bajaweti ducayucã, Õ'acūrē wereco'terã ʉ'musecjārã e'catiyũ'rũmajāsama, nicũ niwĩ Jesú.

Jesú p̄arã p̄ō'rātigu ye cjasere queose o'o'que ni'i

11 Jesú queose me'rã bu'ennemocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ p̄arã p̄ō'rāticũ niwĩ.

12 Du'sagu pe'e cũ pacure a'tiro nicũ niwĩ: “Pacũ, yé tojatjere mũ'ũ wērīgũ cūuatjere o'owe'oya”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogu, cũ cuose di'tare na p̄arãp̄ure ducawaacu niwĩ.

13 Pejeti nũmũrĩacã cūrē o'óca be'ro du'sagu pe'e cũ ya di'tare duacã'cu niwĩ. Cũ dua'que wapa niyeru me'rã ape di'ta yoaropũ wa'acu niwĩ. Topũ te niyerure cũ no'o ʉaro ña'arō wee bajuriope'ocã'cu niwĩ.

14 Cũ bajuriope'oca be'ro ti di'tap̄ure ba'ase pe'tiyũ'rua wa'acaro niwũ. Titare cũ p̄rō ʉjaboagu, pi'eticũ niwĩ.

15 Tojo weegu ti di'tacjūrē da'rased sērĩma'gũ wa'acu niwĩ. Cūrē yesea co'tesere sōrōcu niwĩ.

16 Cũ yapisĩ'rīgũ, yesea na ba'asep̄ureta ba'asĩ'rĩdojacũ niwĩ. Ne ni'cũ cūrē ba'ase o'ticārã niwã.

17 Be'ro cūrē a'tiro wãcũse ejacaro niwũ: “Yũ'ũ pacũ ya wi'ip̄ure cūrē da'raco'terã p̄jārã nimicã, ba'ase du'sano'wã. Yũ'ũ pe'e a'top̄ure ʉjaboã, wērīgũ weesa'a.

18 Yũ'ũ pacũ tiropũ yũ'ũre tojaarouasa'a. Topũ tojatagu, cūrē a'tiro nigũti: ‘Pacũ, Õ'acũ me'rã

ña'arõ weeasũ. Mũ'u me'rã quẽ'rãrẽ tojota weeasũ.

19 Yũ'u ña'agũ nisa'a. Mũ'u macũ weronojõ nímasĩtisa'a majã. Ni'cũ mũ'urẽ da'raco'tegure weronojõ yũ'ure cuoya', nigũti", ni wãcũcu niwĩ.

20 A'tere wãcũca be'ro cũ pacu ya wi'ipũ dajatojaacu niwĩ.

»Cũ topũ tojaejacã, cũ pacu yoaropũta ĩ'agũ, pũrõ pajaña'cu niwĩ. Be'ro cũrẽ põtẽrĩgũ omawã'cã, na weesetiwũaropũma cũrẽ paabũ'a, mi'micũ niwĩ.

21 Tojo weeri cura cũ pacure nicũ niwĩ: "Pacu, Õ'acũ me'rã ña'arõ weeasũ. Mũ'u me'rã quẽ'rãrẽ tojota ña'arõ weeasũ. Yũ'u ña'agũ nisa'a. Mũ'u macũ weronojõ nímasĩtisa'a majã", nicũ niwĩ.

22 Cũ tojo nicã tu'ogu, pacu cũrẽ da'raco'terãrẽ a'tiro nicũ niwĩ: "Quero, su'ti añuse warore miiti, cũrẽ sãaña. Tojo nicã ni'cã be'to omopica tuusãarĩ be'tore, sapatu quẽ'rãrẽ sãaña.

23 Wecũ wĩ'magũ ba'a di'iyojaduti'cure miiti, wẽjẽña. Cũrẽ ba'a, yũ'u macũrẽ bosenuũ weepeerã.

24 Ñ'ĩrĩ apaturi 'Yũ'u macũ wẽrĩa wa'asami' ní'cu dajami. Cũ yoaro wa'a bajuduti'cure marĩ apaturi ĩ'a'a", nicũ niwĩ. Be'ro bosenuũ nu'cãcãrã niwã.

25 »Na tojo weeri cura masã ma'mi cãpũpu nicũ niwĩ. Cũ dajatojatigu wi'i pu'topũ ejagu, upũtu basase busucã tu'ocu niwĩ.

26 Tere tu'ogu, ni'cũ cũ pacure da'raco'tegure pijio, sẽrĩtiña'cu niwĩ: "¿De'ro wa'ati wi'ipũre?" nicũ niwĩ.

27 Cũ pacure da'raco'tegu yu'ticu niwĩ: “Mu'u acabiji tojatami. Cũ dutimarĩgũ tojatami. Tojo weegu mu'u pacu wecu wĩ'magũ ba'a di'iyoaduti'cure wẽjẽdutiãmi”, nicu niwĩ.

28 Tere tu'ogu, masã ma'mi uayu'rugũ, sãjãasĩ'rĩticu niwĩ. Tojo weegu cũ pacu cãrẽ pijigu wa'acu niwĩ.

29 Cũ pacure a'tiro nicu niwĩ: “Pacu, peje cũ'marĩ mu'urẽ ne ni'cãti yu'rũnu'cãrõ marĩrõ da'rawã'ñawũ. Yu'u tojo weemicã, ne cã'rõ ni'cũ marĩ ecagure, wapamarĩguãcãnojõrẽ yu'u me'rãcjãrã me'rã bosenuũ weedutigu o'oma'atiwũ.

30 Ni'cãrõacãrẽ a'tiro wee'e. ã'rĩ mu'u macũ numia ña'arã numia me'rã mu'u o'o'que niyerure bajurio sijacu niwĩ. Cũ pe'ema wecu wĩ'magũ ba'a di'iyoaduti'cure wẽjẽeca'a”, nicu niwĩ.

31 Tere tu'ogu, cũ pacu cãrẽ yu'ticu niwĩ: “Macũ, mu'u yu'u me'rã ninu'cũcã'a. Nipe'tise yu'u cõose mu'u ye dia'cũ ni'i.

32 Marĩ mu'u acabijire bosenuũ weepo e'caticã, añu ni'i. A'tiro ni'i. ‘Cũ wẽrĩa wa'asami' ní'cu apaturi tojatami. Cũ bajuduti'cure marĩ apaturi ñ'a'a. Tojo weerã marĩ bosenuũ wee, e'catiroũa'a”, nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Jesú.

16

Peje cõogure da'raco'tegu queoro weeti'que ni'i

1 Jesú cũ bu'esere siruturãrẽ apeye weren-emocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ niyerubucu ãpẽrã da'raco'terãrẽ dutigu sõrõcu niwĩ. Da'raco'terã niyerubucu tiropũ wa'a, a'tiro weresãcãrã niwã: “Mũ'u wiogu sõrõ'cu mũ'u ye niyerure ña'arõ wee bajuriogu weemi”, nicãrã niwã.

² Tojo weegu niyerubucu cãrẽ pijio, a'tiro nicu niwĩ: “Mũ'urẽ weresã'que ¿diacjũta niti? Mũ'u da'rase cjase ojaõ'orĩ pũrĩrẽ yũ'ure ï'oña. Mũ'u ãpẽrã da'raco'terã wiogu ninemosome majã”, nicu niwĩ.

³ Cũ tojo nicã tũ'ogu, a'tiro wãcũcu niwĩ: “Yũ'u wiogu yũ'ure cõ'awĩrõmi. Tojo weegu ¿de'ro weegusari? Yũ'u da'ratutuawe'e. ãpẽrãrẽ niyeru sãrĩdujigu, bopoya nisa'a.

⁴ To pũrĩcã yũ'ure ñe'eato nígu, a'tiro weeguti”, nicu niwĩ.

⁵ Tojo weegu cũ, cũ wiogure wapamoorãrẽ ni'cãrẽrã nãncũrẽ pijiocu niwĩ. Nimũ'tãgũrẽ a'tiro sãrĩtiña'cu niwĩ: “Mũ'u yũ'u wiogure ¿no'ocã'rõ wapamooti?”

⁶ Cũ cãrẽ yũ'ticu niwĩ: “Yũ'u cien tuturi u'se tuturi wapamoo'o.” Tere tũ'ogu, da'rarã wiogu ni'cã papera pũrĩacãpũ ojagu, cãrẽ a'tiro nicu niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ ni'i. Cincuenta u'se tuturi wapa wapayebaque'oya”, nicu niwĩ.

⁷ Be'ro tja apĩrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ: “Mũ'u waro ¿no'ocã'rõ wapamooti?” Cũ cãrẽ yũ'ticu niwĩ: “Cien ajuri trigo ajuri wapamoo'o”, nicu niwĩ. Tojo weegu a'tiro nicu niwĩ: “Ma, mũ'u wapamoorĩ pũrĩ a'ti pũrĩ ni'i. Ochenta ajuri dia'cũ wapayeya”, nicu niwĩ.

⁸ Tojo weecã ï'agũ, niyerubucu da'raco'terã wiogu ña'agũrẽ cũ weeme'rĩsere masĩgu, “Mũ'u

me'rīyur'ruapū", nicu niwī. A'ti umucocjārā Ō'acūrē ējōpeotirā na cūosere āpērā na weronojō nirā me'rā me'rīyur'ruama. Ō'acūrē ējōpeorā yur'ruoro me'rīma, nicu niwī Jesú.

⁹ Jesú narē a'tiro werecasacu niwī:

—Mūsā a'ti nucūcāpū mūsā cūosere pajasecūorārē añurō o'owe'oya. Tojo weerā mūsā me'rācjārā bocarāsa'a. Be'ro mūsā cūose pe'tica be'ro mūsā āpērārē weetamu'que umūsepū niyutojarosa'a. Mūsā weetamu'cārā umūsepū nirā topure mūsārē pōtērīrāsama.

¹⁰ »Cārō na cūose me'rā añurō wéerā, peje cūose me'rā quērārē tojota weebosama. Āpērā na cārō cūose me'rā queoro weetirā, na peje cūose me'rā quērārē queoro weetibosama.

¹¹ Mūsā a'ti nucūcā cjase me'rā queoro weeticā, Ō'acū mūsārē añuse, umūse cjasere o'osome.

¹² Mūsā āpērā ye cjasere queoro weewe'e. Tojo weerā mūsā, mūsā ye nibo'quere ñe'esome.

¹³ »Ne ni'cū puarārē da'raco'temasītisami. Ni'cūrē ma'ígū, apīrē ma'itisami. Tojo nicā ni'cū dutisere yu'tigu, apī ye pe'ere yur'unu'cāsami. Ā'rā weronojō mūsā niyerure ma'írā, Ō'acū pe'ere ma'imasītisa'a, nicu niwī.

¹⁴ Jesú tojo nisere fariseo masā tu'ocārā niwā. Na niyeru uaripejasebucārā nitjīarā, cū ucūsere tu'orā, bujicā'cārā niwā.

¹⁵ Tojo weecā ī'agū, Jesú narē nicu niwī:

—Mūsā masā ī'orōpū dia'cūrē “Añurā nima” nicā ũa'a. Ō'acū pe'e po'peapu mūsā weesetis-

ere i'ape'ocã'mi. Masã i'orõpu “Añuyu'rua'a” nisenojõrẽ Õ'acũ tã'satisfami, nicu niwĩ Jesú.

Õ'acũ dutise, cũ wiogu nise pe'tisome nise ni'i

¹⁶ Jesú a'tiro ninemocu niwĩ:

—Juã masãrẽ wãmeyeri masũ nícateropu Moisé cũ duti'quere, tojo nicã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'quere bu'etucãrã niwã. Tita me'rã ma'ma queti nu'cãcaro niwũ. A'tiro nicaro niwũ. Õ'acũrẽ ëjõpeose me'rã dia'cũ cũ wiogu nirõpu wa'ano'rõsa'a, nicaro niwũ. Nipe'tirã topure uputu sãjãasĩ'rĩma.

¹⁷ »Õ'acũ Moisére cũu'que queoro wa'arosa'a. Cũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que quẽ'rã queoro wa'arosa'a. Æ'muse, a'ti di'ta pe'timicã, Õ'acũ cũ ní'caronojõ queoro wa'arosa'a, nicu niwĩ Jesú.

Marãputirã, numotirã cõ'ase cjasere Jesú ucũ'que ni'i

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Apeyere ninemocu niwĩ:

—Ni'cũ cũ numorẽ cõ'a, apegore numotigunojõ ña'arĩ masũ weronojõ tojasami. No'o marãpu cõ'ano'co me'rã numotigu quẽ'rã cũ numo nitigo me'rã a'metãrãgũ weronojõ tojasami.

Jesú peje cuogu ye quetire, tojo nicã pajsecuogu Lázaro wãmetigu ye quetire were'que ni'i

¹⁹ Jesú fariseo masãrẽ a'tiro queose o'ocu niwĩ:

—Ni'cũ masũ peje cuogu a'tiro weecu niwĩ. Añuse su'ti sãña, ma'masu'a, nipe'tise numurĩ

bosenumurĩ weecu niwĩ. Te bosenumurĩrẽ de'ro nise nipe'tise me'rã añurõ weemujãcũ niwĩ.

20 Titare ni'cũ pajasecuogu waro Lázaro wãmetigu cũ ya wĩ'i sope pu'topu dujimujãcũ niwĩ. Cũ upu nipe'tiro cãmi boacu niwĩ.

21 Cũ peje cuogu ba'aste'quere yapisĩ'rĩgũ seeba'acu niwĩ. Cũ ye cãmirẽ diayiaputa wa'a, ne'rẽcãrã niwã.

22 Ni'cã numu wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũ wẽrĩcã, Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã Abrahã nirõ añurõpu cũrẽ miacãrã niwã. Be'ro peje cuo'cu quẽ'rã wẽrĩa wa'acu niwĩ. Cũrẽ yaacãrã niwã.

23 Peje cuogu ña'arã Õ'acũ cũ bu'iri da'reno'cãrã tiropu wa'acu niwĩ. Topu cũ ï'amorõgũ, Abrahãrẽ yoaropu ï'acu niwĩ. Lázaro cũ me'rã nicu niwĩ.

24 Cũrẽ ï'agũ, a'tiro caricũcũ niwĩ: “Abrahã, yu'ure pajaña'cureya. Yu'u tiropu Lázarore o'óya. A'ti, cũ ya omopica me'rã acopu yoso, yu'u ñe'merõ yapare yusuasãjãcã weeato. Yu'u a'ti me'e pecame'epure uputu waro pi'etigu weesa'a”, nicu niwĩ.

25 Abrahã cũrẽ yu'ticu niwĩ: “Mu'u wãcũña. Mu'u catigu, añubutiaro nisetiwu. Ñ'rĩ Lázaro pe'ema ña'abutiaro wa'awu. Ni'cãrõacãrẽ cũ a'topu ejerisãjãse bocami. Mu'u pe'e pi'etigu wee'e.

26 Apeyema tja a'tiro ni'i. Æsãrẽ musã tiropu wa'ata basiowe'e. Decore pajiri copejo ni'i. Tojo weerã musã a'to a'tisĩ'rĩrã, ùsã pe'e quẽ'rã topu wa'asĩ'rĩcã, basiowe'e”, nicu niwĩ.

27 Cũ tojo nicã tu'ogu, peje cuogu a'tiro nicu niwĩ Abrahãrẽ: “To pũrĩcãrẽ a'tere weebosaya.

Lázarore yu'u pacu ya wi'ipu o'óya.

²⁸ Topure yu'u ni'cāmocurā acabijirāti'i. Topu wa'a, cū narē ucūgūsami. Tojo weecā, na tu'o, na quē'rā a'to yu'u pi'etiropure a'tisome", nicu niwī.

²⁹ Abrahā cūrē nicu niwī: "Na Moisé oja'quere, Ō'acū ye queti weremū'tārī masā oja'quere cūosama. Tere bu'e ējōpeoato", nicu niwī.

³⁰ Peje cūogu yu'ticu niwī: "Abrahā, tojota ni'i, nírō. Wērī'cupu wa'a wercā, ña'arō na nisetisere ducayubosama", nicu niwī.

³¹ Abrahā cūrē nicu niwī: "Moisé cū ní'quere, Ō'acū ye queti weremū'tārī masā na ní'quere ējōpeotirā, wērī'cupu masāa, weregū wa'acā quē'rārē, ējōpeotisama", nicu niwī.

17

*Āpērārē ña'arō weecā weeticā'ña nise ni'i
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)*

¹ Jesú cū bu'erārē a'tiro nicu niwī:

—Āpērārē ña'arō weecā weese ninu'cūrōsa'a, nírō pe'e. Tojo ninu'cūmirō, ña'arō weecā weegūnojōrē ña'abutiario wa'arosa'a.

² A'tiro weecā, cūrē nemorō añubosa'a. Ētāgā pajicja cū wāmūtapu du'teyoo, cūrē dia pajiri maapu doqueñocā, nemorō añubosa'a. Tojo weecā, cū maata wērīa wa'a, yu'ure ējōpeorānojōacārē dojorēnemotibosami.

³ A'tere añurō tu'oña'ña.

»Mu'u acaweregū mu'urē ña'arō weecā, cū tojo weesere wereya. Cū "Tojota weesu" ni bujaweti ducayucā, cūrē acobojoya.

4 Cũ sietetiri ni'cã nũmũ mũ'urẽ ña'arõ weecã, ticusetirita tja mũ'urẽ acobojoye sērĩgũ a'ticã, acobojoya, nicũ niwĩ.

“Ējõpeose c̄uorã, a'tiro weeta basio'o” Jesú cũ ní'que ní'i

5 Jesú bu'erã c̄urẽ a'tiro sērĩcãrã niwã:

—Ēsãrẽ ějõpeose o'onemoña, nicãrã niwã.

6 Na tojo nicã tũ'ogu, marĩ wiogu a'tiro yũ'ticũ niwĩ:

—Mostaza pe cã'caperoacã ni'i. Tojo nimirõ, yucũ pajicjũ pĩ'rĩsa'a. A'tiro weronojõ ějõpeose cã'rõacã nimicã, a'tigũ yucũgure a'tiro nimasĩbosa'a: “A'tore aupĩawã'cã, dia pajiri maa decopũ pĩ'rĩrõ wa'aya”, nimasĩsa'a. Mũsã ějõpeocãma, tigũ mũsã dutironojõta weebosa'a, nicũ niwĩ.

Āpẽrãrẽ weetamurã, a'tiro pe'e weeroũa'a nise ní'i

7 Jesú apeye quẽ'rãrẽ a'tiro queose o'onemocũ niwĩ:

—No'o mũsã wa'teropũ nigũ da'raco'tegure c̄uosami. Da'raco'tegũ oteacjũ cũ di'ta se'ecũuca be'ro o wecũare co'téca be'ro wĩ'ipũ dajasami. Cũ dajacã, mũsã ne a'tiro nitibosa'a: “Sãjãtia. Ba'agu a'tia”, nitibosa'a.

8 A'tiro pe'e nisa'a: “Ba'asere apoya. Yũ'u ba'ari cura yũ'u ɰasenojõrẽ miitiacjũ apoyubaque'oya. Yũ'ure ecáca be'ropũ ba'a, sĩ'rĩapa mũ'ũa”, nibosa'a.

9 Mũ'urẽ da'raco'tegũ weetamu'que wapa “Mũ'u añurõ weepũ” ¿c̄urẽ nisari? Nitisa'a.

10 A'te weronojō müsã quẽ'rã weeya. Nipe'tise Õ'acũ duti'quere weetu'ajarã, a'tiro niña: “Ësã da'raco'terã mejō nirã ni'i. Õ'acũ ãsãrẽ cũu'que dia'cũrẽ weearũ”, niña, nicu niwĩ Jesú.

Jesú diez cãmi boarãrẽ yu'rũo'que ni'i

11 Jesú Jerusalẽpu wa'agu, Samaria, tojo nicã Galilea wãmetise wa'teropu yu'rũacu niwĩ.

12 To wa'tero ni'cã macãpu cũ ejari cura umua diez cãmi boarã cũrẽ põtẽrĩcãrã niwã. Moisé duti'que cãmi boarãrẽ ãpẽrã wa'teropu nidutitico niwũ. Tojo weerã yoaropu tojanu'cã,

13 Jesure caricũcãrã niwã:

—Jesú, masãrẽ bu'egu, ãsãrẽ pajaña'cureya, nicãrã niwã.

14 Jesú narẽ ã'abocagu, a'tiro nicu niwĩ:

—Müsã pa'ia tiropu müsã upure ã'orã wa'aya, nicu niwĩ.

Na ma'apu wa'ari cura narẽ cãmi yatipe'tia wa'acaro niwũ.

15 Ni'cũ topu yatino'cã ã'agũ, Jesú tiro majãmitojaticu niwĩ. Õ'acũrẽ pũrõ e'catise o'ocu niwĩ.

16 Jesú tiro etagu, cũrẽ e'catise o'ogu, di'tapu paamu'rĩque'acu niwĩ. Cũ tojo weegũ Samariacjũ nicu niwĩ.

17 Jesú cũ ni'cũrẽta ã'agũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'u diez cãmi boarãrẽ yu'rũoapu. Æpẽrã waro ¿no'o wa'ati?

18 Ærĩ ni'cũ judío masũ nitigu dia'cũ Õ'acũrẽ e'catise o'ogu, yu'u tiropu tojatiapĩ, nicu niwĩ.

19 Tu'ajanu'cõ, Samariacjũrẽ nicu niwĩ:

—Mũ'u ějõpeotjĩagũ, yũ'rũono'apũ.
Wã'cãũ'cãña. Mũ'u ya wi'ipũ tojaagũsa'a,
nicũ niwĩ.

*Jesucristo a'ti turipũ wioġũ niatje a'tiro
wa'arosa'a nise ni'i
(Mt 24.23-28,36-41)*

20 Fariseo masã Jesure a'tiro sērĩtiña'cārã
niwã:

—Õ'acũ bese'cũ ġde'ro nicã a'ti turi wioġũ
sãjãġũsari? nicārã niwã.

Narẽ yũ'ticũ niwĩ:

—Bajuyoropũ ĩ'ose mejẽta ni'i.

21 A'tiro nino'ña marĩrõsa'a. “A'topũ ni'i.
Sõ'opũ ni'i”, nino'ña marĩrõsa'a. Õ'acũ bese'cũ
wioġũ nigũ mũsã wa'teropũ nitojami, nicũ niwĩ.

22 Be'ro Jesú cũ bu'erārẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsã be'ro a'tiro nirãsa'a. “Ësã Õ'acũ
macũ masũ weronojõ upũtigũ a'tiatje nũmũrĩrẽ
ĩ'asĩ'rĩsa'a”, nirãsa'a. No'o ni'cã nũmũnojořẽ
yũ'ũre ĩ'asĩ'rĩmirã, ne ĩ'asome.

23 Āpẽrã mũsãrẽ “Jesú a'titojami. A'to nimi,
sõ'o nimi”, nirãsama. Na tojo nicã, narẽ siru-
tuticã'ña.

24 Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ
a'tiri nũmũ mujĩpũ mũjãtiro pe'e, cũ sãjãarõ
pe'e quẽ'rã bũpo ya'babĩ'aro weronojõ nirõsa'a.

25 Yũ'u tojo weese dũporo upũtũ pi'etinĩġũsa'a.
A'tocaterocjãrã yũ'ũre uasome.

26 Yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ
a'tiri cura dũporocjũpũ Noé, cũ nĩcateropũ
wee'caro weronojõ weerãsama.

27 Titapure na ba'a, sī'rī, omocã du'te, na pō'rã numiarē numisocārã niwã. Tere Noé cū yucսսյօրս սայարի curapս weetսօcārã niwã. Be'ro dia miri, narē miope'ocã'caro niwũ.

28 Lot nícatero quē'rārē mejārõta weecārã niwã. Ba'a, sī'rī, duumajã, duamajã, otesere ote, wi'serire weecārã niwã.

29 Lot Sodomarē wijaca nսմսրē acoro weronojõ ti macãcjārārē pecame'e, tojo nicã asise peri bսրսբսjacaro niwũ. Narē wējēpe'ocã'caro niwũ.

30 Yս'ս Ō'acũ macũ masũ weronojõ upսtigս a'tiri curare mejārõta weerãsama.

31 »Ti nսմս nicã ni'cũ wi'i dսposãrī opa sirapս soo pesagսnojõ po'peapս cjasere sãjãa duretimgũ, diacũ wa'ato. Apĩ no'o wesepս tõ'ogũ cũ ya wi'ipս majãmitojaticã'to.

32 Lot nսmo ní'core wãcũña. Cõmarĩcã macãpս majãmiĩ'atõrõmigõ, moa tuturo dojonս'cãco niwõ.

33 Yս'սre ējõpeose me'rã ña'arõ yս'rusĩ'rĩtigս, yս'սre ējõpeodu'ugսnojõ pecame'epս bu'iri da're bajuriono'gũsami. Apĩ wējēsere uiti, yս'սre ējõpeonu'cũgũnojõ yս'ս me'rã catinu'cũgũsami.

34 »Mսsãrē weregutĩ. Tojo wa'atji ñami nicã, pսarã ni'cã camapս pesarã, ni'cũ yս'սre ējõpeogս miano'gũsami. Apĩ yս'սre ējõpeotigս tojagũsami.

35 Pսarã numia ni'cãrõ me'rã ojoca ãrũarã, ni'cõ yս'սre ējõpeogo miano'gõsamo. Apego yս'սre ējõpeotigo tojagõsamo.

36 Puarã ni'cārō me'rã wesepu nirã ni'cũ yu'ure ãjõpeogu miano'gũsami. Apĩ yu'ure ãjõpeotigu tojagũsami.

37 Jesú tojo nisere tu'orã, cũ bu'erã sērītiña'cārã niwã:

—Ĕsã wiogu, ¿no'opu wa'arosari a'te? nicārã niwã.

Cũ yu'ticu niwĩ:

—Apĩnojõ wa'icũ boacã, yuca maata masĩ, wĩjwã'cãsama. Tojo wa'acã ĩ'arã, “Apĩnojõ boapĩ”, ni masĩ'i. A'te weronjõ yu'u a'ticã, masã masĩrãsama, nicũ niwĩ.

18

Jesú wapewio me'rã queose o'o'que ni'i

1 Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro weeya nígu, queose me'rã werecu niwĩ. Narẽ du'ucũurõ marĩrõ, bujawetiro marĩrõ ñubueni'cũdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ.

2 A'tiro nicũ niwĩ:

—Ni'cã macãpu ni'cũ beseri masũ uamu Ō'acũrẽ ãjõpeotigu, ãpẽrãrẽ ne wãcũma'atigu nisami.

3 Ti macãpũreta tja ni'cõ numio wapewio nisamo. Co beseri masũ tiropu besedutigo wa'amujãmisamo. Core ĩ'atu'tigure bu'iri da'redutigo tojo weesamo.

4 Yoacã pejetiri beseri masũ core weeta-musĩ'rītisami. Be'ro a'tiro wãcũsami: “Yu'u Ō'acũrẽ ãjõpeowe'e, ãjõpeogu. Ne ãpẽrã quẽ'rãrẽ 'Na nima,' ni ãjõpeowe'e.

5 Tojo nimicã, a'tigo wapewio yu'ure na'irõ caribomo nígu, core weetamugũti. Yu'u

co caribocã uanemotisa'a majã. Yu'u core põtëotibosa'a majã", nisami, nicu niwĩ Jesú.

6 Be'ro tja marĩ wiogu Jesú werenemocu niwĩ:

—Beseri masũ ña'agũ wee'quere wãcũña. Cũ ña'agũ nimigũ, wapewio weetamuduti'quere weesami.

7 Tojo nicãma, ¿Õ'acũ to pũricãrẽ cũ bese'cãrãrẽ ñamirĩ, umucori cãrẽ sërĩnu'cũrãrẽ weetamutisari? ¿Na sërĩ'quere yoogosari?

8 Mũsarẽ wereguti. Ne yoogoro marĩrõ na sërĩsere yu'tisami. Cũ tojo yu'timicã, yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigu a'ti turipu apaturi a'tiri curare ¿masã ejõpeose cõorãsari yujupu? nicu niwĩ.

Jesú fariseo masũ me'rã, tojo nicã niyeru wapaseebosari masũ me'rã queose o'o'que ni'i

9 Jesú "A'tiro ni'i" nirãnojõrẽ masĩdutigu ap-eye queose me'rã werenemocu niwĩ. Na "Ãpẽrã yu'rũoro ùsã añurã ni'i", nisama. Tojo "Añurã ni'i" nĩrã, ãpẽrãrẽ tojo ï'acõ'asama. Nãnojõrẽ masĩdutigu a'te queosere o'ocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

10 —Puarã umua Õ'acũ wi'ipu ñubuerã sãjãacãrã niwã. Ni'cũ fariseo masũ nicu niwĩ. Apĩ pe'e romano masã wiogure niyeru wapaseebosari masũ nicu niwĩ.

11 Fariseo masũ nu'cũ ï'amorõ, Õ'acũrẽ ñubuegu, a'tiro nicu niwĩ: "Õ'acũ, yu'u ãpẽrã weronojõ ña'agũ niwe'e. Tojo weegu mũ'urẽ e'catise o'o'o. Na yajari masã, ña'arĩ masã numotimirã ãpẽrã numia me'rã a'metãrãbajaque'atirã weronojõ niwe'e. Ne

cã'rõ s'ĩi romano masã wioğure niyeru wapaseebosari masũ weronojõ niwe'e.

¹² Yũ'u ni'cã semanarẽ pua nũmu ba'atimigũ, be'ti ñubuenũ'cũ'u. Yũ'u cien apeyenojõ wapata'agu, diez yũ'u wapata'asere mũ'urẽ o'o'o", nicũ niwĩ.

¹³ Wapaseeri masũ pe'e ne sãjãarõpu tojanũ'cã, ñubuecu niwĩ. Ne cã'rõ Ʃ'muarõpu ï'amorõma'aticũ niwĩ. Cũ weronojõ o'ogu, yũ'u bu'iritisa'a nígũ, cũ cutirore paacu niwĩ. A'tiro nicũ niwĩ: "Õ'acũ, yũ'u ña'agũ nisa'a. Yũ'ure pajaña'ña", nicũ niwĩ.

¹⁴ Te queosere wéréca be'ro Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Mũsãrẽ wereguti. Wapaseeri masũ Õ'acũ me'rã añurõ apotojagupu cũ ya wi'ipu dajatojaacu niwĩ. Fariseo masũ pe'e tojo weeticũ niwĩ. A'tiro ni'ĩ. Cũ basu, "Yũ'u ãpẽrã yũ'ruoro ni'ĩ" ni tũ'oña'gũnojõ Õ'acũ cũrẽ mejõ nigũ tojacã weegusami. No'o "Yũ'u ãpẽrã yũ'ruoro ni'ĩ" ni tũ'oña'tigu pe'ere Õ'acũ ãpẽrã yũ'ruoro tojacã weegusami, nicũ niwĩ.

Jesú wĩ'marãrẽ ñapeo sãrĩbosa'que ni'ĩ

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Apeye quẽ'rãrẽ masã wĩ'marãrẽ Jesú tiropu ñapeodutirã miacãrã niwã. Tojo weecã ï'arã, narẽ miarãrẽ Jesú bu'erã tu'ticãrã niwã.

¹⁶ Na tojo nicã ï'agũ, Jesú cũ bu'erãrẽ pijiocu niwĩ:

—Wĩ'marãrẽ yũ'u tiro a'ticã du'uo'oya. Narẽ cã'mota'aticã'ña. Wĩ'marã marĩnojõrẽ añurõ ẽjõpeoma. ãpẽrã quẽ'rã wĩ'marã weronojõ

yu'ure ějōpeorã yu'u pacu wioġu nirōpu wa'arãsama.

17 Musãrē diacjũta nigũti. Ā'rã weronojō yu'ure ějōpeotigũnojo ne cã'rō yu'u pacu nirōpu wa'asome, nicu niwĩ.

*Ma'mu peje cuogu Jesú me'rã ucũ'que ni'i
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)*

18 Be'ro ni'cũ judío masã wioġu Jesure sērĩtiña'cu niwĩ:

—Mu'u masãrē bu'egu añugũ ni'i. ¿Yu'u ñe'enojō weegusari catinu'cũatjere bocasĩ'rĩgũ? nicu niwĩ.

19 Jesú cãrē nicu niwĩ:

—¿De'ro weegu yu'ure “Añugũ ni'i,” niti? ¿Mu'u tojo nisere tu'omasĩti? Ni'cũta añugũ nimi. Cũ Ō'acũ nimi.

20 Mu'u Ō'acũ dutise cũu'quere masĩsa'a. “Apĩ numorē a'metãrãticã'ña. Masãrē wějēcō'aticã'ña. Yajaticã'ña. Āpērã ye cjasere nisooticã'ña. Mu'u pacu, mu'u pacore ějōpeoya”, ni'i, nicu niwĩ.

21 Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesure nicu niwĩ:

—Yu'u wĩ'magũputa a'tere queoro weemuãjãtiwu.

22 Cũ tojo nicã tu'ogu, Jesú nicu niwĩ:

—Mu'urē apeyenojōacã du'sa'a yujuru. Mu'u cuosere duape'ocjũ wa'aya. Te dua'que wãpare pajasecuorãrē o'oya. Tojo weegu mu'u u'musepũre peje añuse cuogusa'a. Tu'ajanũ'cō, yu'ure sirutuya, nicu niwĩ.

23 Cũ tojo nicã tu'ogu, peje cuogu nitjãgũ cũ cuosere ma'iyu'rugũ, bujawetiyu'ruacu niwĩ.

24 Tojo weecã ĩ'agũ, Jesú nicu niwĩ:

—Peje cuorãrẽ Ô'acũ wiogu nirõpu u'musepu wa'acã, diasã ni'i.

25 Wa'icũ cameyo wãmetigu awiga yuta da pĩ'osõrõrĩ pepu sãjãã yu'rutẽrĩcã, diasã ni'i. Yu'u pacu wiogu nirõpu peje cuorã wa'acã pe'ema, totã nemorõ diasã'a, nicu niwĩ.

26 Cũ tojo nisere tu'orã, masã a'tiro nicãrã niwã:

—To pũrĩcãrẽ ɔnoanojõ pe'e Ô'acũ tiropu wa'amasĩrãsari?

27 Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Masã na basu weetutuase me'rã yu'rũmasĩtisama. Ô'acũ pũrĩcãrẽ basio'o. Cũma ne apeyenojõ weeta basiõtise marĩ'i.

28 Cũ tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Wiogu, ãsã pũrĩcã ãsã cuosere du'ucũu, mu'urẽ sirutuwu.

29 Tojo nicã tu'ogu, Jesú yu'ticu niwĩ:

—Diacjũta nigãti. No'o nigũnojo, yé quetire werese bu'iri cũ ya wi'ire, cũ pacusũmarẽ, cũ acawererãrẽ, cũ nũmorẽ, cũ põ'rãrẽ du'ucũuwã'cãgũnojo'rẽ a'tiro wa'arosa'a.

30 A'ti nucũcãpũre cũ cuo'que nemorõ bocanemoguĩsami. Be'ropu quẽ'rãrẽ Ô'acũ me'rã ninu'cũgũsami, nicu niwĩ.

*Jesú cũ wẽrĩatjere apaturi werenemo'que ni'i
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)*

31 Jesú cũ bu'erã docere na se'sarore pijio, narẽ nicu niwĩ:

—Ni'cãrõacã marĩ Jerusalẽpu wa'arã wee'e. Topu nipe'tise Ô'acũ ye queti ojamu'tãrĩ masã

na yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigure ojayu'que wa'arosa'a.

³² Na yu'ure ape di'tacjārã wiorārẽ o'o, yabi bujicã'a, ña'arõ ucũ, u'seco e'opeorāsama.

³³ Yu'ure tārã, be'ro wějērāsama. Na tojo weemicã, i'tia nãmũ be'ro masãgũsa'a, nicũ niwĩ.

³⁴ Cũ bu'erã a'tiro nisere ne tu'omasĩticārã niwã. Õ'acũ narẽ tere tu'omasĩcã weeticũ niwĩ. Tojo weerã cũ tojo nisere tu'omasĩticārã niwã.

*Jesú ni'cũ caperi bajuno'tigu Jericócjũrẽ
yu'rũo'que ni'i*

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesú Jericó pu'to nirĩ cura ni'cũ caperi bajuno'tigu ma'a sumutopũ niyeru sērĩdujicũ niwĩ.

³⁶ Cũ pãjārã masã wa'acã tu'oña'gũ, to nirārẽ “¿De'ro wa'ati?” ni sērĩtiña'cũ niwĩ.

³⁷ Na yu'ticārã niwã:

—Jesú Nazarecjũ yu'rũagu weemi, nicārã niwã.

³⁸ Na tojo nicã tu'ogu, caricũmajãcũ niwĩ:

—Jesú, Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicũ niwĩ.

³⁹ Tojo nicã tu'orã, cũ pu'to yu'rũarã “Caricũticã'ña”, ni tu'ticārã nimiwã. Na tojo nicãta, cũ pe'e nemopecã'cũ niwĩ:

—Davi pãrãmi nituriagu, yu'ure pajaña'ña, nicũ niwĩ.

⁴⁰ Tojo nicã tu'ogu, Jesú tojanu'cã, ãpērārẽ cũ tiropũ miitiduticũ niwĩ. Cũ pu'to ejacã, cūrẽ sērĩtiña'cũ niwĩ.

⁴¹ —¿De'ro yu'u weecã ñasari? nicũ niwĩ.

Caperi bajuno'tigu yu'ticu niwĩ:

—Wioḡu, yu'ure caperi bajucã uasa'a.

42 Jesú cūrē nicu niwĩ:

—Jau. Ī'agũsa'a. Mu'u yu'ure ějõpeoapu. Tojo weegu yu'ruono'toja'a, nicu niwĩ.

43 Cũ tojo nirĩ curata cũ caperire ĩ'acu niwĩ. Be'ro Jesure sirutu, Ō'acūrē e'catise o'ocu niwĩ. Nipe'tirã cūrē tojo wa'acã ĩ'a'cãrã quẽ'rã Ō'acūrē e'catise o'ocãrã niwã.

19

Jesú Zaqueore ĩ'aboca'que ni'i

1 Jesú caperi ĩ'atigure yu'ruóca be'ro Jericópu sãjãa yu'ruwã'cãcu niwĩ.

2 Topu ni'cũ peje cuogu nicu niwĩ. Cũ Zaqueo wãmetigu romano masã wioḡure wapaseebosari masã wioḡu nicu niwĩ.

3 Cũ Jesure ĩ'asĩ'rĩcu nimiwĩ. Cũ u'muatiguacã nitjĩagũ, pãjãrã masã niyucã, ĩ'aticu niwĩ.

4 Tojo weegu Jesure ĩ'asĩ'rĩgũ, cũ yu'ruatjopu omawã'cãcu niwĩ. Omawã'cã, ni'cũ yucu sicómoro wãmeticjupu mujãpejacu niwĩ.

5 Jesú cũ docapu yu'ruagu, cūrē ĩ'amorõ, a'tiro nicu niwĩ:

—Zaqueo, quero dijabatibaque'oya. Ni'cãcãrē mu'u ya wi'ipu tojánígũti, nicu niwĩ.

6 Tojo weegu Zaqueo sojaro me'rã dijati, Jesure e'catise me'rã põtêrĩgũ wa'acu niwĩ.

7 Jesú tojo weesere ĩ'arã, nipe'tirã a'tiro uc-jacãrã niwã:

—Jesú ni'cũ ña'arõ weesebucu ya wi'ipu wa'ami, nicãrã niwã.

8 Be'ro cū ya wi'ipɯ Zaqueo wā'cānɯ'cā, marī wiogɯre a'tiro nicɯ niwī:

—Yu'u wiogɯ, tɯ'oya. Pajasecuorārē yu'u cuosere deco me'rā ducawaaguti. No'o yu'u āpērārē nisoose me'rā yajāca be'ro nicā, ba'paritisetiri narē yu'u yaja'que nemorō wiaguti, nicɯ niwī.

9 Jesú tere tɯ'ogɯ, cūrē a'tiro nicɯ niwī:

—Ni'cācā me'rā mɯ'ɯ, mɯ'ɯ ya wi'icjārā ña'arō wee'quere yu'rɯono'o. Mɯ'ɯ quē'rā āpērā yu'ure ējōpeorā weronojōta Abrahā pārāmerā nituriagɯ ni'i.

10 Yu'ɯ Ō'acū macū masū weronojō uputigu bajuduti'cārā mɯ'ɯ weronojō nirārē a'ma, yu'rɯogɯ a'tigu weewɯ, nicɯ niwī.

Jesú masārē niyeru kujiri me'rā queose o'o'que ni'i

(Mt 25.14-30)

11 Jesú Zaqueore ucūcā, masā tɯ'ocārā niwā. Cū Jerusalē pu'topɯ nicā ī'arā, “Maata Jesú wiogɯ sājāgúsamī”, wācūcārā nimiwā.

12 Na tojo wācūsere masīgū, ni'cā queose me'rā narē werecɯ niwī. A'tiro nicɯ niwī:

—Ni'cū masū cū wiogɯ sājāti dɯporo yoaro ape di'tapɯ wa'a wa'asami. Cūrē wiogɯ sōrōca be'ropɯ dajatojaasami tja.

13 Cū wa'ase dɯporo diez cūrē da'raco'terārē pijiosami. Narē nánucū niyeru pajiro wapatiri kujire o'osami. Ti kujire o'ogɯ, a'tiro nisami: “Téé yu'ɯ dajari curapɯ a'ti cuji me'rā apeyenojō duu, dua wapata'aya”, nisami.

14 Wiogũ sājācju ya di'tacjārā waro pe'e cūrē uatisama. Tojo weerā āpērā masārē a'tiro nidutio'osama. “Cūrē ūsā wiogũ sājārōuatisa'a”, nisama.

15 Na tojo nimicā, wiogũ sōrōno'sami. Be'ro cū ya di'tapũ dajatojatasami. Topũ tojatagũ, cū niyeru kujiri o'o'cārārē pijiosami. “¿Niyeru no'ocā'rō wapata'apari nánucū?” ni masīsī'rīgũ tojo weesami.

16 Cū tiropũ etamũ'tāgũ, a'tiro nisami: “Wiogũ, mũ'u o'óca cuji nemorō apeye diez kujiri wapata'anemoapũ”, nisami.

17 Wiogũ cūrē yũ'tisami: “Añurō weepā. Mũ'u da'raco'tegũ añugũ ni'i. Yũ'u cārōacā cūu'que me'rā mũ'u queoro weepā. Tojo weegũ mũ'urē diez macārī wiogũ sōrōgũti”, nisami.

18 Be'ro apī cū tiropũ wa'asami tja: “Wiogũ, mũ'u niyeru o'óca cuji me'rā apeye ni'cāmocuse kujiri wapata'anemoapũ”, nisami.

19 Cū quērārē a'tiro yũ'tisami: “Mũ'urē ni'cāmocuse macārī wiogũ sōrōgũti”, nisami.

20 Be'ro apī a'ti, cūrē nisami: “Wiogũ, mũ'u ya niyeru cuji a'ti cuji ni'i. Su'tiro casero me'rā oma nũrōcā'wũ.

21 Mũ'u tutuaro da'radutiri masũ niwũ. Tojo weegũ mũ'urē uiwũ. Āpērā na da'rase me'rā wapata'awũ. Mũ'u otetimigũ, dũcatino'wũ”, nisami.

22 Tere tũ'ogũ, wiogũ cūrē nisami: “Mũ'u da'raco'teri masũ queoro weetiwũ. Mũ'u ucūse me'rā mũ'u ña'arō wee'quere beseno'toja'a. Mũ'u yũ'u da'rase tutuasere masīapā. Yũ'u āpērā da'rase wapa wapata'asere, yũ'u otetimigũ

ducatino'sere masīapã.

²³ Masīmigũ, to pūrīcārē ¿de'ro weegu yé niyerure niyeru nārōrī wi'ipũ bucuanemodutigũ cūtiati? Yũ'ũ mũ'ũ cūucã, dajagu, ti wi'ipũ cūñarō mũjã'que me'rã ñe'eboapã", nisami.

²⁴ Be'ro topũ nirārē a'tiro nisami: "Ni'cã cuji cūogũre ě'ma, apĩ diez cūogũ pe'ere o'oya", nisami.

²⁵ Cũ tojo nicã, na a'tiro nisama: "Wiogũ, cũ diez kujirĩ cūotojami", nisama.

²⁶ Tere tũ'ogũ, wiogũ "Musārē wereguti. No'o peje cūogũre nemorō o'ono'rōsa'a. Apĩ moogũ pe'ere cũ cūomi'queacãpureta ě'mape'ocã'no'gũsami", nisami.

²⁷ "Apeyema yũ'ure wiogũ sãjãcã uati'cārārē a'topũ miitia. Miiti, yũ'ũ ĩ'orōpũ wējēña", nisami, ni queose werecũ niwĩ Jesú. Tere nígũ, u'mũsepũ mũjãca be'ro apaturi a'tigũ, masārē besegusa'a nígũ, tojo nicũ niwĩ.

Jesú Jerusalēpũ sãjãa'que ni'i

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Jesú queose me'rã masārē wérēca be'ro Jerusalēpũ wa'acũ niwĩ.

²⁹ Topũ wa'agu, Betfagé, Betania wãmetise macārĩpũ ejase dũporo cũ bu'erã puarārē a'tiro ni o'ócũ niwĩ. Te macārĩ ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropũ nicaro niwũ.

³⁰ Cũ bu'erārē nicũ niwĩ:

—Si macã marĩ põtēorō nirĩ macãpũ wa'aya. Topũ ejarã, mũsã ni'cũ burro wĩ'magũ du'tenu'cõ'cũre bocaekarãsa'a. Cũ ne ni'cãti pesano'ña marĩgũ nigũsami. Cũrē pãa, miitia.

31 No'o ni'cũ musārē “¿De'ro weerã pãati?” nicã, “Ësã wioꝝu ɥami”, niña, nicu niwĩ.

32 Na cũ duti'caronojõta weecãrã niwã. Topu ejarã, cũ ní'caronojõta wa'acaro niwũ.

33 Na cũ burrore pãarĩ cura cũ wiorã narē sērĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weerã cãrē pãati? nicãrã niwã.

34 Na yu'ticãrã niwã:

—Ësã wioꝝu ɥami, nicãrã niwã.

35 Be'ro cãrē Jesú tiro miacãrã niwã. Burro bu'ipure na ye su'ti bu'icjasere tuweepecãrã niwã. Tojo wéeca be'ro Jesure cũ bu'ipu mi-ipeocãrã niwã.

36 Jesú cũ pesawã'cãrĩ cura masã cãrē ějõpeorã, na ye su'ti bu'icjasere ma'apu sēeocũucãrã niwã.

37 Jesú ũrũgũ Olivo wãmeticju tiropu di-jari cura a'tiro weecãrã niwã. Nipe'tirã cũ bu'esere siruturã, e'catise me'rã caricũnu'cãcãrã niwã. Jesú weeĩ'ocã ĩ'a'quere wãcũrã, Õ'acũrē e'catipeorã, caricũcãrã niwã.

38 A'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ o'ó'cu marĩ wioꝝure añurõ wa'ato. Ɖ'musepure e'catise niyu'rũato. Nipe'tirã Õ'acũrē “Añubutiami” ni e'catise o'oato, nicãrã niwã.

39 Na caricũcã tũ'orã, ni'cãrãrã fariseo masã topu nirã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

—Masãrē bu'egu, ã'rã mu'urē siruturãrē di'tamarĩdutiya, nicãrã niwã.

40 Na tojo nicã, Jesú yu'ticu niwĩ:

—Na di'tamarĩcãma, Õ'acũ yu'ure e'catise o'odutigu a'te ùtãperire caricũcã weebosami, nicu niwĩ.

⁴¹ Jesú Jerusalẽ tiropu ejagu, ti macãrẽ ĩ'agũ, uticu niwĩ.

⁴² A'tiro nicu niwĩ:

—Jerusalẽcjãrã, Õ'acũ musãrẽ yu'rũosĩ'rĩmiami. Cã'rõ ni'cãcãrẽ cũ yu'rũosere tu'omasĩcã, añuboapã. Musã pe'e yu'ure uawe'e. Tojo weerã yu'rũono'some. Musã yu'rũono'bo'quere du'utoja'a.

⁴³ Be'ro pi'etise numũrĩ a'tirosa'a. Te numũrĩrẽ musãrẽ ĩ'atu'tirã a'ti macãcjãrãrẽ wijadutitirã ni'cã sã'rĩrõjo weebi'ato'orãsama. Na be'toanu'cã, nipe'tise pã'rẽrĩpu cã'mota'arãsama.

⁴⁴ Nipe'tise musã yere cõ'adijope'orãsama. Musãrẽ, musã põ'rãrẽ wẽjẽpe'orãsama. A'ti macã cjase wi'seri mutõdijono'rõsa'a. Yu'u Õ'acũ macũ musãrẽ yu'rũogu a'ticã uatiwu. Te ye bu'iri tojo wa'arosa'a, nicu niwĩ Jesú.

*Jesú Õ'acũ wi'ipu duarãrẽ cõ'awĩrõ'que ni'i
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵ Jesú Jerusalẽpu ejagu, Õ'acũ wi'ipu sãjãacu niwĩ. Topu Õ'acũrẽ ùjũamorõpeoatjere duarãrẽ cõ'awĩrõcu niwĩ.

⁴⁶ Narẽ cõ'awĩrõgũ, a'tiro nicu niwĩ:

—Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:
“Ya wi'i 'Ñubueri wi'i ni'i', nino'ca wi'i ni'i.”
Musã pe'e queoro weetiapã. Yajarã ya wi'ire weronjõ tojacã weepã, nicu niwĩ Jesú.

⁴⁷ Nipe'tise n̄m̄urĩ Jesú masārē Ō'acũ wi'ip̄u bu'ec̄u niwĩ. Cũ tojo weecã, pa'ia wiorã, ãp̄erã Moisé oja'quere bu'eri masã, ti macã wiorã quẽ'rã “Cũrẽ ¿de'ro wee wẽjẽrõuati?” nicãrã niwã.

⁴⁸ Masã Jesú weresere tũ'otu'sayu'rũacãrã niwã. Tojo weerã wiorã pe'e cũrẽ de'ro weemasĩticãrã niwã. Masã ũsã me'rã uabosama nĩrã, wẽjẽmasĩticãrã niwã.

20

Jesure “¿Noa dutiro me'rã weesetiti?” nĩ'que nĩ'i

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Ape n̄m̄u Jesú Ō'acũ wi'ip̄u masārē bu'éḡu, cũ masārē yũ'rũose quetire werec̄u niwĩ. Top̄u pa'ia wiorã, ãp̄erã Moisé oja'quere bu'eri masã, judío masã bũcũrã me'rã Jesú tiro wa'acãrã niwã.

² Cũrẽ s̄ẽrĩtiña'cãrã niwã:

—Wereya. ¿De'ronojõ dutise me'rã m̄u'u weesere tojo weeti? ¿Noa m̄u'urẽ tojo weedutigũ dutise o'oati? nicãrã niwã.

³ Tojo nicã tũ'oḡu, Jesú narẽ nic̄u niwĩ:

—Yũ'u quẽ'rã m̄usārē s̄ẽrĩtiña'megũti. Yũ'tiapa.

⁴ ¿Noa Juãrẽ wãmeyedutigũ o'ópari? ¿Ō'acũ o masã o'ópari? nic̄u niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã tũ'orã, na se'saro a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿De'ro marĩ yũ'tirãsari? Marĩ “Ō'acũ o'óc̄u niwĩ” nicãma, “To pũrĩcãrẽ ¿de'ro weerã Juãrẽ ãjõpeotiri?” nigũsami.

6 Marĩ “Masã cūrē o'ócārã niwã” nicã quē'rārē, nipe'tirã masã marĩrē ũtãperi me'rã doquewējērāsama. Na a'tiro ějōpeoma. “Juã Õ'acũ ye quetire weremũ'tārĩ masũ niwĩ”, ni ějōpeoma, nicārã niwã.

7 Tojo weerã a'tiro yũ'ticārã niwã:

—Masĩtisa'a. Noa Juārē wãmeyedutigũ o'óro o'ópã, nicārã niwã.

8 Tojo nicã tũ'ogũ, Jesú narē nicũ niwĩ:

—Yũ'u quē'rã musārē “A'te dutiro me'rã a'tere tojo wee'e”, ni werewe'e, nicũ niwĩ.

*Da'raco'terã queoro weeti'que ni'i
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)*

9 Be'ro Jesú masārē a'tiro queose o'ocũ niwĩ:

—Ni'cũ masũ cũ ya di'tapũ ũ'se otesami. Tu'ajanũ'cõ, ãpērārē ti wesere co'tedutigũ cũusami. Narē cũ ya di'tare da'rased wapa “Tocã'rõ yũ'ũre ũ'se wiapa”, niwã'cãsami. Be'ro ape di'tapũ yoacã nigũ wa'asami.

10 Ő'se ducatiritero nirĩ cura ni'cũ cūrē da'raco'tegũre ũ'se nirõpũ ĩ'adutigũ o'ósami. Cūrē o'ógũ, “Yé di'ta da'rarārē yé ũ'sere sērĩgũ wa'aya”, nisami. Cũ topũ ejacã, ti wese da'rarã cūrē ñe'e, paasama. Ne cã'rõ o'otimirã, cūrē o'ótõrõsama.

11 Be'ro ti wese wiogũ apĩ cūrē da'raco'tegũre o'ósami tja. Cũ quē'rārē ña'arõ bujicã'a, ũpũtu paa, ñe'enojõ marĩgũ tojatacã weesama.

12 Be'ro ti wese wiogũ apĩrē o'ónemosami tja. Da'raco'terã cũ quē'rārē mejãrõta weesama. Cūrē cãmida're, ti wese sumutopũ cõ'acã'sama.

13 »Be'ro majã ti wese wiogu “¿De'ro weegusari yu'u?” nisami. “Yu'u macũ uputu maigũrẽ o'oguti. Apetero weerã cãrẽ wiopesase me'rã ã'abosama”, nimisami.

14 Wiogu macũ topu etacã ã'arã, na a'merĩ nisama: “Ã'rĩta nimi be'ropu a'ti wesere ñe'eacju. Ma, cãrẽ wẽjẽrã. Be'ro a'ti wese marĩ ya wese tojarosa'a”, nisama.

15 Tojo weerã cãrẽ ñe'e, ti wese sumutopu miaa, cãrẽ wẽjẽcõ'asama, ni wercu niwĩ Jesú.

Be'ro Jesú masãrẽ sãrĩtiña'cu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ti wese wiogu ¿de'ro weegusari narẽ?

16 A'tiro weegusami. Cũ a'ti, cũ ye di'ta da'rarãrẽ wẽjẽcõ'ape'ogusami. Be'ro ãpẽrãrẽ ti di'tare o'ogusami, nicu niwĩ.

Jesú tojo nicã tu'orã, a'tiro nicãrã niwã:

—Õ'acũ tojo wa'asere cã'mota'ato, nicãrã niwã.

17 Be'ro Jesú narẽ ã'a, nicu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ ¿de'ro nisĩ'rĩrõ weeti Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nise? A'tiro ni'i:

Ëtã pjĩrĩ me'rã wi'i yeeri masã ni'cã pjĩ na uatica pjĩrẽ cõ'arãsama.

Na cõ'aca pjĩ me'rã ãpẽrã pe'e añurõ tutuari wi'i yeenu'cãmujãsama, niwũ.

18 No'o tiga bu'ipu burupejagunojõ matõdijono'gũsami. No'o tiga pe'e cũ bu'ipu doquepejacãma, añuse po'capu wa'agusami, nicu niwĩ. Tojo nígu, cãrẽ uatirã be'ropu bu'iri da'reno'rãsama nígu, tojo nicu niwĩ.

Jesure bu'iri bocasĩ'rĩrã weesoose me'rã na sēritiña'que ni'i

(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.13-17)

¹⁹ Pa'ia wiorã, ãpērã Moisé oja'quere bu'eri masã cū tojo nirĩ curata Jesure ñe'esĩ'rĩcãrã nimiwã. Te queose me'rã Jesú ũsãrēta ucũgũ weesami nĩrã, tũ'omasĩcãrã niwã. Tojo weerã cūrē ñe'esĩ'rĩmirã, masãrē uirã, weemasĩticãrã niwã.

²⁰ Æpērã ĩ'adu'tiri masãrē nisooodutio'ocãrã niwã. Na Jesure mejēcã nicã tũ'osĩ'rĩcãrã niwã. “Te me'rã ‘Bu'iri cūomi’ ni, wiogupure weresãta basiorosa'a”, nicãrã niwã. Wiogu Jesure bu'iri da'reri wi'ipũ sōrōcã uarã, tojo weecãrã nimiwã. Añurã, diacjũ ucũrã weronojō nisoocãrã niwã.

²¹ Tojo weerã Jesú tiro wa'a, sēritiña'cãrã niwã:

—Masãrē bu'egũ, mũ'ũ diacjũ ucũsere ũsã masĩi. Masãrē diacjũ cjasere bu'e'e. Æpērã “Wiorã nima” nirō marĩrō nipe'tirãrē ni'cãrōnojō ĩ'a'a. Ō'acũ ye cjasere diacjũ bu'eme'rĩcã'a.

²² ũsãrē wereya. Romano masã wiogure cū niyeru wapasesere wapayecã, marĩrē dutise ¿añuti, o ña'a nitine? ni sēritiña'cãrã niwã.

²³ Jesú pe'e na ña'arō weesi'rĩse me'rã sēritiña'cã ĩ'amasĩcã'cũ niwĩ. Tojo weegu a'tiro nicũ niwĩ:

²⁴ —Ni'cã cuji niyeru cuji miitia. ¿Noa queose, noa wãme wã'ñati? nicũ niwĩ.

Na a'tiro yũ'ticãrã niwã:

—César, romano masã wiogu queose, cū wãme wã'ña'a, nicãrã niwã.

25 Tojo nicã tu'ogu, Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—To pũrĩcãrẽ romano masã wiogu wapayedutisenojõrẽ cũrẽ o'oya. Õ'acũ ye pe'ema cũrẽ o'oya. Cũ weedutisere weeya, nicu niwĩ.

26 Jesure masã tu'oropu mejẽcã ucũcã weemasĩticãrã niwã. Cũ pe'e cũ ucũse me'rã, cũ yu'tise me'rã mejõ ì'amarĩamujãcã weecu niwĩ. Masã cũ tojo weecã, di'tamarĩamujãcãrã niwã.

Masã wẽrĩca be'ro masãsere Jesure sãrĩtiña'que ni'i

(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Be'ro ãpẽrã pa'ia saduceo masã Jesú tiro wa'acãrã niwã. Na “Wẽrĩ'cãrã masãsome”, ni ãjõpeosama. Tojo weerã Jesure a'tiro nicãrã niwã:

28 —Masãrẽ bu'egu, Moisé a'tiro dutise cũucu niwĩ: “Ni'cũ nũmotigu põ'rãtitimigũ wẽrĩcã, cũ acabiji cũ nũmo ní'core nũorẽato. Be'ro cũ co me'rã ne waro põ'rãtimu'tãgũrẽ cũ ma'mi wẽrĩ'cure põ'rãtibosato”, nicu niwĩ Moisé.

29 Ni'cũ põ'rã sietere tojota wa'acaro niwũ. Masã ma'mi nũmoti, põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ.

30 Be'rocjũ quẽ'rã co wapewiore nũorẽcu niwĩ. Cũ quẽ'rã põ'rã marĩgũ mejãrõta boadijacu niwĩ.

31 Tojo wa'acã ì'agũ, na be'rocjũ nũorẽcu niwĩ tja. Cũ quẽ'rã põ'rãtitimigũ wẽrĩa wa'acu niwĩ. Nipe'tirã cũ be'rocjãrã quẽ'rã tojo dia'cũ nũorẽ, põ'rãtitimirã wẽrĩdijape'tia wa'acãrã niwã.

32 Be'ro majã na nũmo quẽ'rã wẽrĩa wa'aco niwõ.

³³ To pūrīcārē wērī'cārā masācā, ¿ni'í numo waro tojabutiagosari? Na nipe'tirāputa core numoticārā niwā, nicārā niwā.

³⁴ Na tojo nicā tu'ogu, Jesú narē yu'ticu niwī:

—A'ti umucopure uma, numia numoti, marāputima. Ape turipu tojo weesetitima.

³⁵ Ña'arō wee'quere acobocono'cārā, wērīca be'ro masā'cārā u'musepu numoti, marāputisome.

³⁶ Na wērīca be'ro masā'cārā nitjārā, Ō'acū pō'rā nima. Tojo nicā Ō'acūrē wereco'terā u'musepu nirā weronojō nirāsama. Tojo weerā wērīsome majā.

³⁷ Moiséputa a'te cjasere ojacu niwī. Ō'acū yucusiti, újūrī sitipu cūrē wērī'cārā masāsere í'ocu niwī. Topure Ō'acū a'tiro nicu niwī: “Yu'u Ō'acū ni'i. Mu'u ñecūsumua Abrahā, Isaa, Jacob wioqu ni'i”, nicu niwī. Tojo nígu, “Na yu'u tiropu catima” nígu, tojo nicu niwī.

³⁸ Ō'acū catirā wioqu nimi. Wērībajuduti'cārā marīma. Cúma nipe'tirā catinu'cūpe'ticā'ma, nicu niwī.

³⁹ Cū tojo nicā tu'orā, ni'cārērā Moisé oja'quere bu'eri masā Jesure a'tiro nicārā niwā:

—Masārē bu'egu, mu'u diacjū waro ucū'u, nicārā niwā.

⁴⁰ Be'ro cūrē apeye sērītiña'sī'rīrā, ui nicārā niwā.

*Jesú masārē “Cristo na nígu ¿noa macū niti?”
ni sērītiña'que ni'i*

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesú masārē nicu niwī:

—¿De'ro weerätirã masã Cristo Õ'acũ bese'cure “Davi pãrãmi nimi”, niti?

⁴² Davita Salmo wãmetiri pũrĩpu a'tiro ojacu niwĩ:

Õ'acũ u'musepu nigú cũ macũrẽ, yu'ure yu'rũoacjũre a'tiro nicu niwĩ:

“Yu'u tiro wiogu dujiri cũmurõpu dujigusa'a.

⁴³ Mu'u to dujicã, mu'urẽ ĩ'atu'timi'cãrãrẽ do-caque'acã weeguti”, nicu niwĩ Õ'acũ, ni ojacu niwĩ Davi.

⁴⁴ Davi basuta Õ'acũ bese'cu Cristore “Yu'u wiogu nimi”, nicu niwĩ. Tojo weegu cũ pãrãmi se'saro nirõnojõ o'ogu, cũ wiogu nicu niwĩ, nicu niwĩ Jesú.

Jesú Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'ti'que ni'i

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Nipe'tirã masã tu'oropu Jesú cũ bu'erãrẽ a'tiro ni werecu niwĩ:

⁴⁶ —Musã Moisé oja'quere bu'eri masãrẽ tu'omasĩña. Masã ĩ'ato nĩrã su'ti yoase paca me'rã sãña, ñubuesijatũ'sama. Tojo nicã macã decopu wiopesase me'rã añuduticã uasama. Na nerẽse wi'seripu wiorã na dujiwũase cũmurĩpu dujisĩ'rĩsama. Na ba'awũaropu quẽ'rãrẽ mejãrõta nisĩ'rĩsama.

⁴⁷ Wapewia numia ye wi'serire ã'masama. Na ña'arõ wee'quere wãcũdutitirã yoacã ñubueta'sasama. Náta ãpẽrã yu'rũoro bu'iri da'reyu'rũnu'cãno'rãsama, nicu niwĩ Jesú.

21

Wapewio pajasecɯogo Õ'acũrẽ o'o'que ni'i
(Mr 12.41-44)

¹ Jesú Õ'acũ wi'ipɯ nígũ, niyeru o'orã sãawɯase acaripɯ pajiro niyeru cɯorãrẽ sãacã ã'acũ niwĩ.

² Tojo nicã ni'cõ wapewio pajasecɯogore ni'cã acaropɯ pua cuji niyeru wapamarĩse kujirire sãacã ã'acũ niwĩ.

³ Tere ã'agũ, Jesú a'tiro nicũ niwĩ:

—Diacjũta mɯsãrẽ wereguti. Õ'acũ ã'orõpɯ a'tigo wapewio pajasecɯogo nipe'tirã yu'rɯoro o'oyu'rɯnu'cãmo.

⁴ Æpẽrã pe'e narẽ dɯ'sasere o'oma. Co pe'e pajasecɯogo nimigõ, co cɯomi'que, co ba'acatibo'queacãrẽ o'ope'ocã'mo, nicũ niwĩ.

Jesú “Õ'acũ wi'i cõ'ano'rõsa'a” ní'que ni'i
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Ni'cãrẽrã cũ bu'erã Jesure Õ'acũ wi'i cjasere ucũcãrã niwã.

—A'ti wi'i ã'tãpaga paca añuse me'rã wéeca wi'i añubutiari wi'i ni'i, nicãrã niwã. Tojo nicã ti wi'ipɯ cjase ma'masu'ase masã o'o'quere ucũcãrã niwã.

Jesú tojo nisere tu'ogɯ, a'tiro nicũ niwĩ:

⁶ —Mɯsã a'to ã'ase mutõdijono'rõsa'a. Ne ni'cã ã'tãgã apegã bu'ipɯ yeeturiamujã'que tojasome, nicũ niwĩ.

A'ti ɯmɯco pe'tise dɯporo Jesú a'tiro wa'arosa'a ní'que ni'i

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Be'ro cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ĕsārē bu'egu, ¿de'ro nicā mʉ'u ní'que wa'arosari? ¿Ñe'enojō me'rā ĩ'ogūsari a'te tojo wa'atjere? nicārā niwā.

⁸ Jesú narē yu'ticu niwī:

—Āpērā mʉsārē nisoori nírā, tu'omasīña. Pājārā “Yu'u Ō'acū tutuaro me'rā wee'e; Ō'acū bese'cu Cristo ni'i”, nirāsama. Tojo nicā “Jesu-cristo cū a'tiatji nʉmʉ nitoja'a”, nirāsama. Na tojo nicā, tu'oticā'ña.

⁹ Mʉsā a'mewējēse quetire tu'orā, ʉcuaticā'ña. A'teta wa'amʉ'tārōsa'a. Tojo nimirō, a'ti ʉmʉco pe'tiatjo du'sa'a yujupu.

¹⁰ Be'ro narē ninemocu niwī:

—Ni'cā curuacjārā ape curuacjārā me'rā a'mequērāsama. Tojo nicā ni'cā di'tacjārā ape di'tacjārā me'rā a'mewējērāsama.

¹¹ Peje apesepure ʉputu di'ta narāsāse wa'arosa'a. Tojo nicā ʉjaboase, dutitise wa'arosa'a. ʉ'mʉsepure wiose paca bajarosa'a.

¹² »A'te tojo wa'ase duporo āpērā mʉsārē bu'iri ñe'erāsama. Ña'arō weerāsama. Mʉsārē mʉsā nerēse wi'seripu beserāsama. Bese, bu'iri sōrōrāsama. Yu'ure ējōpeose bu'iri wiorā tiorpu mʉsārē miarāsama.

¹³ Na tojo weecā mʉsā, yé cjasere wererāsa'a.

¹⁴ “Wiorārē a'tiro nirāti”, ni wācūque'tiyuticā'ña.

¹⁵ Yu'u pe'e mʉsārē ucūmasiatjere o'oguti. Mʉsārē ĩ'atu'tirā ne ni'cū pōtēosome. Na “Tojo niwe'e”, ni ye'sumasīsome.

¹⁶ Mʉsā pacʉsumʉaputa mʉsārē wiorāpore weresārāsama. Mʉsā ni'cū pō'rā nimirā, mʉsā

acawererã quẽ'rã, musã me'rãcjãrã mejãrõta
weerãsama. Musã ni'cãrẽrãrẽ wẽjẽrãsama.

17 Yũ'ure ẽjõpeose bu'iri nipe'tirocjãrã musãrẽ
ĩ'atu'tirãsama.

18 Tojo weemicã, musãrẽ ne mejẽcã
wa'ama'asome.

19 Yũ'ure ẽjõpeodu'utirã, yũ'rãwetirãsa'a.
Yũ'u pacu tiropu catinu'cũrãsa'a.

20 »Musã Jerusalẽrẽ surara ti macã sumuto
be'toanu'cãcã ĩ'arã, masĩna. “Ti macã maata
cõ'ano'rõsa'a”, niña.

21 Tojo wa'acã ĩ'arã, Judea di'tapu nirã
ũrũpagupu du'tiaya. Macãpu nirã aperopu
wa'aya. No'o weseripu nirã macãpũre
majãmitojatiticã'ña.

22 Te numũrĩ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu
ní'caronojõta wa'arosa'a. Bu'iri da'rese numũrĩ
nirõsa'a.

23 Tojo wa'ase numũrĩ numia
nijĩpacosãnumiarẽ, tojo nicã põ'rã mi'rĩrã
cuorãrẽ bujaweose numũrĩ nirõsa'a. Na
ũmuñarõ wa'amasĩsome. A'ti di'tapũre uputu
pi'etise nirõsa'a. Õ'acũ masãrẽ uputu waro
bu'iri da'regusami.

24 Æpẽrã a'mewẽjẽrõpu wẽjẽno'rãsama.
Æpẽrãrẽ nipe'tiro di'tapu bu'iri ñe'e miarãsama.
Ape di'tacjãrã judío masã nitirã Jerusalẽrẽ
mutõdijorãsama. Mutõdijo, ti macã wiorã
sãjãrãsama. Õ'acũ judío masã nitirãrẽ
“Tocã'rõ tojo weerãsama” ní'caro ejatuario tojo
weerãsama, nicu niwĩ Jesú.

Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ ¿de'ro

wee a'tigusari? nise ni'i

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Jesú cã bu'erãrẽ a'tiro ninemocũ niwĩ:

—A'ti umuco pe'tiati dũporo mujĩpũ umucocjũrẽ, ñamicjũrẽ, ñocõarẽ peje mejẽcã bajuse wa'arosa'a. A'ti di'tapũre nipe'tise di'tacjãrã dia pajiri maa bususe, pã'cõrĩrẽ tu'orã, ¿ñe'enojõ nisari? nĩrã, ucuarãsama.

²⁶ Masã a'ti di'tapũre wa'atjere wãcũrã, upũtu uirã, tu'omasĩse pe'tirãsama. Nipe'tirã umuarõpũ nirã narãsãcã weeno'rãsama.

²⁷ Tojo wa'ari cura yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigũ o'mecururipũ tutuaro me'rã asistedijaticã, masã ĩ'arãsama.

²⁸ Te peje wa'anũ'cãrĩ curare wãcũtutua e'catiya. U'muarõpũ ĩ'amorõrã weronojõ co'teya. Maata masã yũ'rũono'rãsa'a, nicũ niwĩ Jesú.

²⁹⁻³⁰ Apeye queose o'onemocũ niwĩ tja:

—Otese higuerağũ wãmeticjũ o no'o nicjũ yucũğũ pũrĩ ñasãwijicã, “Cũ'ma dũporo ni'ĩ”, nisa'a.

³¹ A'te weronojõ yũ'ũ todũporo ní'que peje wa'acã, “Cã'rõacã Jesú a'ti di'ta wiogũ sãjãtjo dũ'sasa'a”, nirãsa'a.

³² »Diacjũ musãrẽ wereguti. A'te peje tojo wa'ari curare nirã wẽrĩsome. Tojo wa'asere ĩ'ape'ocã'rãsama.

³³ A'ti umuco, a'ti di'ta pe'tidijarosa'a. Yũ'ũ ucũse, yũ'ũ bu'ese pũrĩcã ninu'cũcã'rõsa'a. Nipe'tise yũ'ũ ní'que queoro wa'arosa'a.

³⁴ »Yũ'ũ a'tiatjĩ numurẽ musã ne masĩtisa'a. Tojo weerã masã basu añurõ co'teya. Ña'arõ

weesere weepori nírã, weeticã'ña. Que'aticã'ña. A'ti ɯmɯco cjasere wãcũque'titicã'ña. Tojo weerã mɯsã wãcũña marĩrõ yu'u a'tiati nɯmɯ nicã, ña'arã bocaejajano'some.

³⁵ Wa'icurãrẽ wãcũña marĩrõ sã'rĩsãa bi'anɯ'cõrõ weronojõ mɯsãrẽ wa'aticã'to. Ti nɯmɯrẽ nipe'tirã nipe'tirocjãrã tõ'orãsama. Tojo weerã tu'omasĩña.

³⁶ Mɯsã añurõ apoyuya. Te pi'etiatje ɯsãrẽ yu'rɯweticã weeya nírã, ñubueni'cũcã'ña. Tojo nicã yu'u Õ'acũ macũ tiropɯ uiro marĩrõ põtẽrĩajã ñubueya, nicɯ niwĩ Jesú.

³⁷ Jesú ɯmɯcorinɯcũ Õ'acũ wi'ipɯ bu'emɯjãcɯ niwĩ. Ñami ẽjãcã pe'ere ɯrũgã Olivo wãmeticjɯpɯ nibo'reamɯjãcɯ niwĩ.

³⁸ Masã nipe'tirã Õ'acũ wi'ipɯ bo'reacãcure cũ bu'esere tu'orã wa'amɯjãcãrã niwã.

22

Jesure ñe'erãtirã na apoyu'que ni'i

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹ Cã'rõ Pascua bosenuɯ wa'atjo du'sacaro niwũ. Ti bosenuɯrẽ pã bucuase me'rã morẽti'quere ba'acãrã niwã. Ti bosenuɯ judío masã na ñecũsumɯa Egiptopɯ ní'cãrã wija'quere wãcũrĩ bosenuɯ nicaro niwũ.

² Titare pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã “¿De'ro wee Jesure wẽjẽrõɯamitito?” nicãrã niwã. Tojo nimirã, masãrẽ ui nicãrã niwã.

³ Na tojo nícatore Juda na “Iscariote” nino'gũpũre wãtĩ sãjãacu niwĩ. Cũ doce Jesú bu'erã me'rãcjũ nicu nimiwĩ.

⁴ Juda pa'ia wiorã, tojo nicã Õ'acũ wi'i co'terã wiorã tiropu wa'acu niwĩ. Na tiropu ejagu, Jesure o'eatje cjasere ucũcu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nisere tu'orã, uputu e'caticãrã niwã.

—Mu'u tojo weecã, niyeru wapayerãti, nicãrã niwã.

⁶ Cũ “Jau, cũrẽ musãrẽ ĩ'ogũti”, nicu niwĩ. Be'ro, “¿De'ro nicã yu'ure Jesure wiorãpũre masã marĩĩ cura o'oroamitito?” ni wãcũcu niwĩ.

Jesú cã bu'erã me'rã cã ba'atuo'que ni'i

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Be'ro masã na pã bucuase me'rã morẽti'quere ba'ari bosenuu nicaro niwũ. Ti nuuu nicã, ni'cũ oveja wĩ'magũrẽ na Pascua bosenuu ba'acjũre wẽjẽsama.

⁸ Titare Jesú Pedro, Juãrẽ a'tiro ni o'ócũ niwĩ:

—Marĩ Pascua bosenuu ba'atjere apoyurã wa'aya, nicu niwĩ.

⁹ Na cũrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿No'opu ũsã apoyucã uasari? nicãrã niwã.

¹⁰ Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã macãpu wa'aya. Topu sãjãarã, ni'cũ masũ acoga tuupeogũre bocaiejapejarãsa'a. Cũrẽ sirutu, cã no'o wa'aro sãjãña.

¹¹ Ti wi'i wiogũre niña: “Ũsãrẽ bu'egu a'tiro niami: ‘¿No'opu nisari yu'u bu'erã me'rã Pascua bosenuu ba'atji tucũ?’ niami”, niña.

12 Musã tojo nicã, u'muarõca tucũ apoyúca tucũjopure ï'ogũsami. Topu marĩ ba'atjere apoyuya, nicu niwĩ.

13 Be'ro Pedro, Juã macãpu wa'acãrã niwã. Jesú narẽ ní'caronojõta nipe'tisere bocacãrã niwã. Topu na ba'atjere apoyucãrã niwã.

14 Be'ro Jesú cã besecũú'cãrã me'rã ba'arãtirã ejanujãcãrã niwã.

15 Na dujipe'tica be'ro Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Yu'u musã me'rã a'te Pascua ba'asere yu'u wẽrise duporo uputu ba'atuosĩ'rĩ'i.

16 Musãrẽ ni'cãrõacã a'tiro nigãti. Ne apaturi a'tiro weenemosome. Weegusa'a tja nipe'tise yu'u wiogu sãjãtu'ajaca be'ropu, nicu niwĩ.

17 Tojo nica be'ro sĩ'rĩrĩ pare mii, cã pacu Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Be'ro cã bu'erãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Sĩ'rĩña. A'merĩ ducawaa, sĩ'rĩña.

18 Musãrẽ nigãti. A'te u'seducaco vino ni'cãrõacã marĩ sĩ'rĩrĩã weronojõ weenemosome. Be'ro yu'u pacu yu'ure wiogu sõrõca be'ro musã me'rã apaturi ma'ma vinorẽ sĩ'rĩnemogũsa'a tja, nicu niwĩ.

19 Be'ro pãgãrẽ mii, Õ'acũrẽ e'catise o'ocu niwĩ. Tu'ajanu'cõ, ducawaa, cã bu'erãrẽ o'ogu, a'tiro nicu niwĩ:

—A'te yu'u upu ni'i. Musã ye niatjere wẽribosaguti. A'tiro yu'u ni'cãrõacã wee'caronojõ weenu'cũcã'ña. Tere wéerã, yu'u musãrẽ wẽribosasere wãcũña, nicu niwĩ.

20 Na ba'aca be'ro sĩ'rĩrĩ pa me'rã quẽ'rãrẽ mejãrõta weecu niwĩ. Cã bu'erãrẽ tãagũ, a'tiro nicu niwĩ:

—A'ti pa, yé dí me'rã Õ'acũ masãrẽ apeye ma'ma “A'tiro weeguti” ní'quere cũugũsami. Yũ'u wẽrĩgũ, dí o'maburose me'rã musã ña'arõ wee'quere wẽrĩ wapayebosaguti.

²¹ »Tojo nimicã, yũ'ure wiorãpũre o'oacju yũ'u me'rã a'to dujimi.

²² Cũ yũ'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upũtigure o'ocã, Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu nĩrõnojõta wa'aro wee'e. Tojo wa'amirõ, yũ'ure wiorãpũre o'ogũma ña'abutiario wa'arosa'a, nicũ niwĩ.

²³ Tojo nicã tũ'orã, cũ bu'erã na basu a'merĩ sẽritiña'cãrã niwã:

—¿Noa nisariba cãrẽ wiorãpũre tojo weeacju? nicãrã niwã.

Jesú bu'erã “¿Ni'inojõ ãpẽrã yũ'rũoro niyũ'rũnu'cãgũsari?” ní'que ni'i

²⁴ Be'ro Jesú bu'erã upũtu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—Marĩ wa'terore ¿noa nĩrõsariba marĩ yũ'rũoro niacju? nicãrã niwã.

²⁵ Tere tũ'ogu, Jesú narẽ a'tiro nicũ niwĩ:

—A'ti nucũcãrẽ dutirã ti di'tare miiwapa wa'asama. Ti di'tacjãrã na dutino'rã pe'ere “Masãrẽ weetamurã nima”, nisama.

²⁶ Musã na wiorã weronojõ weeticã'ña. A'tiro pe'e weeya. Æpẽrã yũ'rũoro niyũ'rũnu'cãgũ, mejõ nigũ weronojõ weeya. Æpẽrãrẽ dutigu dutino'gũ weronojõ weeya.

²⁷ Musã tũ'oña'cã, ¿ni'inojõ pe'e apĩ yũ'rũoro niyũ'rũnu'cãsari? ¿Ba'adujigu o cãrẽ ba'ase ecagu pe'e? Ba'adujigu pe'e apĩ yũ'rũoro

niyu'rɛnu'cāmi. Yu'u pūrīcā musā wa'teropu nígũ, musā dutino'gũ weronojō ni'i.

²⁸ »Musā yu'u me'rā ninu'cūcā'wɛ. Yu'ure mejēcā wa'acā, musā quē'rā tu'oña'tamuwũ.

²⁹ Tojo weegu yu'u quē'rā yu'u pacu yu'ure o'o'caronojōta musārē musā dutiatjere o'oguti.

³⁰ A'tiro wéerā, musā yu'u wiogu nirōpu ba'a, s'īrīdujirāsa'a. Tojo weerā āpērā doce cururi Israe cururicjārārē dutirāsa'a, nicu niwī.

Jesú Pedrore “Mɛ'u yu'ure ‘Masīwe'e' nigũsa'a” ní'que ni'i

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Marī wiogu Jesú cū bu'erārē a'tiro nicu niwī:

—Simó, tu'oya. Wātī musārē ¿no'ocā'rō wācūtutuamitina? nígũ, Ō'acūrē sērīcu niami. Ni'cū masũ trigo perire su'awee, te caserire cō'arō weronojō musā ějōpeosere du'uato nígũ dojoresī'rīmi.

³² Cū tojo weecā ĩ'agũ, yu'u pe'e ějōpeodu'ubutiatricā'to nígũ, Ō'acūrē mu'urē sērībosapu. Be'ro mu'u apaturi ějōpeogu tja, mu'u acawererā yu'ure ějōpeorārē wācūtutuacā weeya, nicu niwī.

³³ Cū tojo nicā tu'ogu, Pedro yu'ticu niwī:

—Yu'u wiogu, yu'u quē'rā mu'urē bu'iri da'reri wi'ipɛ miacā, wa'aguti. Mɛ'u wērīcā quē'rārē, wērīmasī'i, nicu niwī.

³⁴ Jesú cūrē nicu niwī:

—Pedro, mu'urē a'tiro nigũti. Ni'cācā ñami cārē'quē uuati duporo i'tiati yu'ure “Cūrē masīwe'e,” nigũsa'a, nicu niwī.

Jesú wērĩati dũporo cũ bu'erãrẽ were'que ni'i

³⁵ Be'ro Jesú a'tiro sērĩtiña'cu niwĩ:

—Musãrẽ yu'cu ajuri moorã, niyeru sãarõ moorã, sapatu moorã o'ócaterore ¿apeyenojõ du'sari? nicu niwĩ.

Na cūrẽ yu'ticãrã niwã:

—Ne du'satiwũ, nicãrã niwã.

³⁶ Be'ro narẽ nicu niwĩ:

—Ni'cãrõacãma a'tiro weeya. No'o ajuro cuogũ miaña. Niyeru sãarõ quẽ'rãrẽ miaña. No'o di'pjĩ moogũ pũrĩcã cũ yaro su'tiro bu'icjãrõrẽ dua, di'pjĩrẽ duuya.

³⁷ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu yu'ure ojayu'que queoro wa'arosa'a. A'tiro ojano'caro niwũ: “Cũ quẽ'rã ña'agũ weronojõ ña'arã wa'teropure ña'agũ nimi', nino'gũsami”, niwũ. Nipe'tise yu'ure oja'que queoro wa'arota wee'e, nicu niwĩ.

³⁸ Tojo nicã tu'orã, cũ bu'erã cūrẽ nicãrã niwã:

—Wiogu, ùsã puã di'pjĩ cuo'o.

Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Añurõsa'a, nicu niwĩ.

Jesú Getsemaní wãmetiropũ cũ pacure ñubue'que ni'i

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Be'ro Jesú cũ ba'adujica tucũpũre wijaa wa'acu niwĩ. Wijaa, cũ weesetironojõpũma Olivo wãmeticju ùrũgũpu wa'acu niwĩ. Cũ bu'erã cūrẽ sirutuãrã niwã.

⁴⁰ Topũ etagu, cũ bu'erãrẽ nicu niwĩ:

—Wãtĩ musãrẽ niqesãticã'to nĩrã Õ'acũrẽ sērĩña, nicu niwĩ.

41 Be'ro Jesú na dɔporo yoacureropu wa'acu niwĩ. Topu ñubuegutigu ejaque'acu niwĩ.

42 Ñubuegu, a'tiro nicu niwĩ:

—Pacu, mu'u uacã, yu'ure a'te ña'arõ yu'ruatje wa'aticã'to. Yu'u tojo nimicã, yu'u uaro weeticã'ña. Mu'u uaro pe'e wa'ato, nicu niwĩ.

43 Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musecũ cã tiropu bajuacu niwĩ. Bajua, cũrẽ wãcũtutuacã weecu niwĩ.

44 Cũ ña'arõ ejeripõ'rãtigu nemorõ tutuaro ñubuemuãacu niwĩ. Cũ asituuase pacase díperi paca weronojõ acosurudijacaro niwũ.

45 Cũ ñubueca be'ro wã'cãnu'cã, cũ bu'erã tiropu wa'acu niwĩ. Na bujaweti'cãrã niyucã, cãrĩ'cãrãpũre bocaajacu niwĩ.

46 Narẽ nicu niwĩ:

—¿De'ro weerã tocã'rõ cãrĩti? Wã'cãnu'cãña. Wãtĩ musãrẽ niquesãticã'to nĩrã Õ'acũrẽ sãrĩña, nicu niwĩ.

Jesure ñe'ewã'cã'que ni'i

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesú cã bu'erãrẽ ucũrĩ cura pãjãrã masã cã tiropu etacãrã niwã. Juda Jesú bu'erã doce me'rãcũ nĩ'cu na dɔporo u'mutãwã'cãcu niwĩ. Jesú tirocure wa'a, cũrẽ mi'micu niwĩ.

48 Jesú cã tojo weecã, nicu niwĩ:

—¿Juda, mu'u mi'mise me'rã yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upãtigũre yu'ure ĩ'atu'tirãrẽ ĩ'ogũ weeti? nicu niwĩ.

49 Jesú bu'erã cũrẽ ñe'eatjere masĩrã, sãrĩtiña'cãrã niwã:

—Ĕsã wiogu, ¿di'pjĩrĩ me'rã narẽ cã'mota'arãsari? nicãrã niwã.

⁵⁰ Tojo nica be'ro ni'cũ Jesú bu'egu pa'ia wiogure da'raco'tegure diacjũca o'meperore dutepã'rẽcu niwĩ.

⁵¹ Tojo weecã ĩ'agũ, Jesú nicu niwĩ:

—Weeticã'ña. Tocã'rõta weeya, nicu niwĩ.

Be'ro Jesú dute'caropure ñapeo, yu'ruocu niwĩ.

⁵² Tu'ajanu'cõ, pa'ia wiorãrẽ, Õ'acũ wi'ipu co'terãrẽ, tojo nicã judío masã bu'curãrẽ cũrẽ ñe'erã wa'arãrẽ a'tiro nicu niwĩ:

—¿Musã yajari masũrẽ ñe'erã a'tirã weronojõ yu'ure di'pjĩrĩ, yucupagu me'rã ñe'erã a'titi?

⁵³ Nipe'tise numũrĩ yu'u Õ'acũ wi'ipu musã me'rã bu'edujiwu. Tojo weemicã, musã yu'ure ñe'etiwu. Ni'cãrõacã musã yu'ure ña'arõ weesere weeritero eja'a. Wãtĩ na'itĩ'arõpu nigũ musãrẽ cũ uaro weedutimi. Tojo weero tojo wa'a'a, nicu niwĩ Jesú.

Pedro Jesure “Masĩwe'e” nĩ'que ni'i

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Be'ro Jesure ñe'e, pa'ia wiogu ya wi'ipu miacãrã niwã. Pedro yoacurero cũrẽ sirutucu niwĩ.

⁵⁵ Jesure na miarĩ wi'i sope pu'topu pecame'e wĩjãcãrã niwã. Ti me'e sumutopu sõ'madujiburocãrã niwã. Pedro quẽ'rã na wa'teropu sõ'madujicu niwĩ.

⁵⁶ Tojo weeri cura ni'cõ ti wi'i da'raco'tego Pedro topu sõ'madujicã ã'agõ, uputu ã'anu'cũbajaque'aco niwõ. A'tiro nico niwõ:

—Ã'rĩ quẽ'rã sã'i me'rã sija'cũta nimi, nico niwõ.

⁵⁷ Pedro core nisoogu, a'tiro nicu niwĩ:

—Cũrẽ masĩtisa'a, nicu niwĩ.

⁵⁸ Be'roacã tja apĩ cũrẽ ã'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Mu'u quẽ'rã Jesú me'rãcjũ ni'i, nicu niwĩ.

Pedro cũrẽ nisoocu niwĩ tja:

—Niwe'e. Yu'u cũrẽ ne masĩtisa'a, nicu niwĩ.

⁵⁹ Be'ro ni'cã hora be'ro apĩ tu'tibocurese me'rã cũrẽ nicu niwĩ:

—Nirõta ã'rĩ quẽ'rã Jesú me'rã niwĩ. Cũ quẽ'rã Galileacjũta nimiba, nicu niwĩ.

⁶⁰ Tojo nicã tu'ogu, Pedro nicu niwĩ:

—Ñe'enojõrẽ ucũgũ ucũsa'a. Tu'otisa'a, nicu niwĩ.

Pedro ucũpe'otimicã, cã ucũrĩ cura cãrẽ'quẽ uucu niwĩ.

⁶¹ Tojo weecã, Jesú cũrẽ majãmiĩ'aburocu niwĩ. Toputa Pedro Jesú cũrẽ ní'quere wãcũcu niwĩ. Jesú cũrẽ a'tiro nicu niwĩ: "Ni'cãcã ñami cãrẽ'quẽ uuati duporo mu'u i'tiati yu'ure 'Cũrẽ masĩwe'e', nigũsa'a", nicu niwĩ.

⁶² Tere wãcũboca wijaa, Pedro uputu utiwã'cã wa'acu niwĩ.

Jesure na bujicã'pe'que ni'i

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Surara Jesure co'teri masã cũrẽ ña'arõ bujicã'a, paacãrã niwã.

⁶⁴ Cũrẽ paa, caperire du'tebi'apecãrã niwã. Tojo wee, cũrẽ nicãrã niwã:

—Níboçaya. ¿Noa mu'urẽ paati? nicãrã niwã.

⁶⁵ Peje apeye ninemo, cãrẽ bujicã'cãrã niwã.

Jesure wiorã tiropu na mia'que ni'i

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Ape numu bo'reacã judío masã buçurã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã nerẽcãrã niwã. Be'ro Jesure na tiropu miacãrã niwã. Cãrẽ sãrĩtiña'cãrã niwã:

⁶⁷ —Wereya. ¿Mu'u Õ'acũ bese'cu Cristota niti? nicãrã niwã.

Cũ narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u musãrẽ “Cũta ni'i” nicã, ãjõpeosome.

⁶⁸ Yu'u musãrẽ apeyenojõ sãrĩtiña'cã, ne yu'tima'asome.

⁶⁹ Be'rocure yu'u Õ'acũ macũ masũ weronojõ upatigu Õ'acũ tutuayu'rugu pu'topu dujigusa'a, nicu niwĩ.

⁷⁰ Tojo nicã tu'orã, nipe'tirã sãrĩtiña'cãrã niwã:

—¿To pũrĩcãrẽ mu'u Õ'acũ macũ niti? nicãrã niwã.

Jesú narẽ yu'ticu niwĩ:

—Musã nĩrõnojõta cãta ni'i, nicu niwĩ.

⁷¹ Cũ tojo nicã tu'orã, na a'tiro nicãrã niwã:

—Ãpẽrã cãrẽ weresãrã a'manemorõ uatisa'a. Marĩ basuta cũ ucũsere tu'otoja'a, nicãrã niwã.

23

Jesú romano masã wiogu Pilato tiropu ni'que ni'i

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Be'ro nipe'tirã wiorã wã'cãnu'cã, Jesure Pilato tiropu miacãrã niwã.

² Topu ejarã weresãrã, a'tiro nicãrã niwã:

—Ã'rĩ ùsã yarã masãrẽ dojorẽgũ weemi. A'tiro nimi. “Romano masã wiogu warore marĩ wapayewuasenojõrẽ wapayeticã'rõua'a”, nimi. Apeye quẽ'rãrẽ “Yũ'ũ Õ'acũ bese'cũ Cristo ni'i”, nimujãmi. Tojo nígũ, “Wiogu ni'i” nisĩ'rĩgũ, tojo nimi, nicãrã niwã.

³ Tere tu'ogu, Pilato Jesure sêrĩtiña'cũ niwĩ:

—¿Mũ'uta niti judío masã wiogu? nicũ niwĩ.
Jesú cãrẽ yu'ticũ niwĩ:

—Mũ'ũ nírdõnojõta cũta ni'i, nicũ niwĩ.

⁴ Tojo nicã tu'ogu, Pilato pa'ia wiorãrẽ, masã topu nirã nipe'tirãrẽ nicũ niwĩ:

—Ne cã'rõ ã'rĩrẽ bu'iri bocatisa'a, nicũ niwĩ.

⁵ Na pe'e tojo nimicã, tutuaro me'rã ninemocãrã niwã:

—Cũ nipe'tirã Judeacjãrãrẽ cũ bu'ese me'rã dojorẽcusiagu weemi. Ne waro Galileapu tojo weenu'cãcũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ a'ti macãpu nimi majã, nicãrã niwã.

Jesure Herode tiropu mia'que ni'i

⁶ Pilato “Jesú Galileacjũ niapu” nicã tu'ogu, ãpêrãrẽ “¿Nirõta cũ Galileacjũ niti?” ni sêrĩtiña'cũ niwĩ.

⁷ Na “Cũta nimi”, nicãrã niwã. Tere tu'ogu, Herode tiropu cãrẽ o'ócũ niwĩ. Herode Galilea di'ta wiogu nicũ niwĩ. Titare cũ quẽ'rã Jerusalêpũta nicũ niwĩ.

⁸ Herode toduporopu Jesú Õ'acũ tutuaro me'rã weeĩ'omi nisere tu'ocũ niwĩ. Tere tu'ogu, yoacã Jesure i'asĩ'rĩcũ nimiwĩ. Cũ weeĩ'ocã i'asĩ'rĩcũ

niwĩ. Tojo weegu Jesure ĩ'agũ, pũrõ e'caticu niwĩ.

⁹ Jesure peje sērĩtiña'cu nimiwĩ. Cũ pe'e ne cã'rõ yu'titicu niwĩ.

¹⁰ Cũ Herode tiropure nicã, pa'ia wiorã, Moisé oja'quere bu'eri masã nicãrã niwã. Na uputu tutuaro me'rã Jesure weresãrã weecãrã niwã.

¹¹ Be'ro Herode cũ yarã surara me'rã Jesure yabi bujicã'cãrã niwã. Cũrẽ bujicã'rãtirã, wiorã sãñase su'ti añusere sãapecãrã niwã. Tojo weetoja, Herode Pilato tiropu o'ócũ niwĩ tja.

¹² Titare Pilato Herode me'rã toduporopure a'merĩ ĩ'atimi'cãrã na a'mesũ'acãrã niwã.

Pilato Jesure wējēduti'que ni'i

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Be'ro Pilato pa'ia wiorãrẽ, judío masã wiorãrẽ, nipe'tirã masãrẽ neocũucu niwĩ.

¹⁴ Narẽ a'tiro nicu niwĩ:

—Musã ã'rĩrẽ “Masãrẽ dojorēcusiagu weemi”, ni'i. Tojo nĩrã, yu'ũ tiropu miiticãrã niapu. Yu'ũ musã ĩ'orõputa cũrẽ sērĩtiña'mi'i. Musã ĩ'acãta musã weresãsere ne cã'rõ bu'iri bocatisa'a.

¹⁵ Herode quẽ'rã bocaticu niami. Tojo weegu apaturi cũrẽ yu'ũ tiro o'ócũ niami tja. Musã masĩ'i, cũrẽ wējẽrõua'a nisere bu'iri moomi.

¹⁶ Tojo weegu cũrẽ tãrãdutitoja, du'uwĩrõgũti, nicu niwĩ Pilato.

¹⁷ Pilato Pascua bosenumunucũrẽ masã e'caticã uagu, ni'cũ bu'iri da'rerĩ wi'ipũ nigũrẽ du'uwĩrõmujãcu niwĩ.

¹⁸ Tojo weerã nipe'tirã ni'cãrõ me'rã car-icũcãrã niwã:

—Jesure wějěcō'aña. Barrabá pe'ere du'uwĩrõña, nicārã niwã.

¹⁹ Cũ Barrabá Jerusalěcjārã wiorārē yu'rũnũ'cã, narē cō'asĩ'rĩcũ niwĩ. Te bu'iri, tojo nicã cũ masārē wějě'que bu'iri bi'adũpono'cũ niwĩ.

²⁰ Pilato Jesú pe'ere du'uwĩrõsĩ'rĩcũ nimiwĩ. Tojo weegu masārē apaturi ucũnemocũ niwĩ tja.

²¹ Cũ tojo nicã tu'orã, nemorõ caricũcārã niwã:
—Curusapũ cūrē paabi'pe wějěña, nicārã niwã.

²² Be'ro i'tiati niboro Pilato ninemocũ niwĩ:

—¿De'ro weegu tojo weebosari? Ā'rĩ ne cã'rõ ña'arõ weeticũ niami. Ne cūrē wějěrõua'a nisere bu'iri bocatisa'a. Cūrē tārãdutitoja, du'uwĩrõgũti, nicũ nimiwĩ.

²³ Tojo nicã tu'orã, masã du'ucũurõ marĩrõ ƣpũtũ caricũrã, cūrē curusapũ paabi'pe wějěduticārã niwã. Na tojo weeyurã, na ƣa'quere bocacārã niwã.

²⁴ Tojo weegu Pilato na dutisere weecũ niwĩ.

²⁵ Masã du'uwĩrõdutigũre bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cũre du'uwĩrõcũ niwĩ. Cũ wiorārē macãpũ yu'rũnũ'cãtjĩagũ, masārē wějětjĩagũ, ti wi'ipũ dujicũ niwĩ. Jesú pe'ema na ƣa'caronojõta narē wiacã'cũ niwĩ. Mũsã ƣaro weeya ní'gũ, tojo weecũ niwĩ.

*Jesure curusapũ paabi'pe wějě'que ni'i
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)*

²⁶ Jesure curusapũ wějěrã wa'arã na miarĩ cura ni'cũ masũ Simó wãmetigũ Cirene wãmetiri macãcjũ cãpũpũ ní'cũ tojatigũ

weecu niwĩ. Cũrẽ Jesú ya curusare cũ be'ro wuasirutuduticãrã niwã.

²⁷ Jesure pãjãrã masã sirutucãrã niwã. Numia bujawetirã, uti caricũsirutucãrã niwã.

²⁸ Jesú narẽ majãmiĩ'a, a'tiro nicu niwĩ:

—Jerusalẽcjãrã numia, yu'ure utiticã'ña. Musã basu, tojo nicã musã põ'rã ye niatje pe'ere utiya.

²⁹ Be'ro musã ña'abutiario yu'rurãsa'a. Te numurĩrẽ musã a'tiro nirãsa'a: “Põ'rã marĩcã, añuyu'rua'a. Ne ni'cãti põ'rãtiña'tirã, ne ni'cãti mi'oña'tirã e'catisama”, nirãsa'a.

³⁰ Titare tojo wa'acã, masã wẽrĩsĩ'rĩrã, a'tiro nirãsama: “Ërũpagu ũsã bu'ipu burupeja, wẽjẽña.” Opa bu'pare a'tiro nirãsama: “Ësãrẽ ña'arõ weesere cã'mota'aya”, nirãsama.

³¹ Yu'cu masũ añugũ, bu'iri moogãrẽ ña'arõ weecã, bu'iri cuorã ña'arã pe'ema totã nemorõ ña'arõ weerãsama, nicu niwĩ Jesú.

³² Æpẽrãrẽ puarã ña'arõ weeri masãrẽ Jesú me'rã wẽjẽrãtirã miacãrã niwã.

³³ Be'ro “Masã boaweeca dupoa” wãmetiropu ejacãrã niwã. Topu Jesure curusapu paabi'penũ'cõcãrã niwã. Tojo nicã puarã ña'arõ weeri masãrẽ ni'cũ diacjũ pe'e, apĩrẽ cũpe pe'e nu'cõcãrã niwã.

³⁴ Jesú cũ pacu Õ'acũrẽ na curusapu paabi'penũ'cõca be'ro a'tiro nicu niwĩ:

—Pacu, ã'rãrẽ acobojoya. Na yu'ure tojo weesere tu'omasĩtima, nicu niwĩ.

Surara cũ ye su'ti nimi'quere nĩbocape wap-ata'a'cãrãrẽ ducawaacãrã niwã.

35 Masã topu ï'anu'cũcãrã niwã. Wiorãputa bujicã'sãjãrã, Jesure a'tiro nicãrã niwã:

— ãpẽrãmarĩcãrẽ yu'rũowĩ. Diacjũta Õ'acũ bese'cu Cristo ni'i nígũ, ni'cãrõacã cũ basu yu'rũoato, nicãrã niwã.

36 Surara quẽ'rã cũ pu'to wa'a, bujicã'cãrã niwã. Cũrẽ vino pi'ase me'rã morẽ'quere tĩarã,

37 a'tiro nicãrã niwã:

— Mũ'u judío masã wiogu ni'i nígũ, mũ'u basuta yu'rũoya, nicãrã niwã.

38 Cũ dupoa bu'ipu ni'cã pji õ'ocãrã niwã. A'tiro ojano'caro niwũ: “ ã'rĩ judío masã wiogu nimi”, nicaro niwũ.

39 Ni'cũ masũ ña'arõ wee'cu Jesú me'rã curusapu wã'ñagũ Jesure tu'ticu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ:

— ¿ Mũ'u Õ'acũ bese'cu Cristo niweti? Mũ'u basu yu'rũoya. Æsã quẽ'rãrẽ yu'rũoya, nicu niwĩ.

40 Tojo nicã tu'ogu, apĩ topu cũ me'rã wã'ñagũ cũ me'rãcjũrẽ tu'tigu, a'tiro nicu niwĩ:

— ¿ Mũ'u Õ'acũrẽ uiweti tojo nígũ? Marĩ ni'cãrõnojõ curusapu wẽjẽdutivo'cãrã ni'i.

41 Marĩ pũrĩcã queoro marĩ ña'arõ wee'quere pi'eti wapayerã wee'e. Cũ pũrĩcã ne ña'arõ weeticu nimiwĩ, nicu niwĩ.

42 Be'ro Jesure nicu niwĩ:

— Jesú, mũ'u wiogu sãjãgũ, yu'ure wãcũapa, nicu niwĩ.

43 Jesú cãrẽ yu'ticu niwĩ:

— Mũ'urẽ diacjũta nigũti. Ni'cãcãta yu'u me'rã yu'u wa'atjo yu'u pacu tiro Paraíso wãmetiropu nigũsa'a, nicu niwĩ Jesú.

Jesú cã wẽrĩ'que ni'i

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30; Heb 6.19-20; 10.19-20)

⁴⁴⁻⁴⁵ Jesú curusapũ wẽrĩrĩ cura dajaritero nicã mujĩpũ ɯmɯcocjũ asiticũ niwĩ. Nipe'tiro ti di'tapũ na'itĩ'a wa'acaro niwũ. Téé ñamica'a tres nicãpũ na'itĩ'atɯocaro niwũ. Tojo wa'ari cura Õ'acũ wi'ipũ pa'ia sãjãarõpũ cã'mota'ayooca casero deco me'rã tũ'rũyojacaro niwũ.

⁴⁶ Be'ro Jesú caricũcũ niwĩ:

—Pacũ, ya ejeripõ'rãrẽ mũ'urẽ wia'a, nicũ niwĩ.

Tojo nitojaguta, wẽrĩa wa'acũ niwĩ.

⁴⁷ Surara wiogũ romano masũ a'te tojo wa'acã ĩ'agũ, Õ'acũrẽ añurõ wãcũgũ, a'tiro nicũ niwĩ:

—Diacjũta ã'rĩ ne bu'iri moogũ nimiapĩ, nicũ niwĩ.

⁴⁸ Nipe'tirã topũ nirã Jesú wẽrĩcã ĩ'arã, na ye wi'seripũ tojaarã, pũrõ bũjawetirã, na cutirore paawã'cãcãrã niwã.

⁴⁹ Nipe'tirã Jesú me'rãcjãrã pe'e, tojo nicã numia Galileapũ cũrẽ sirutu'cãrã yoaropũ tojo wa'asere ĩ'anũ'cũbajaque'acãrã niwã.

Jesure na yaa'que ni'i

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Topũre ni'cũ Judea di'tacjũ Arimatea wãmetiri macãcjũ José wãmetigũ nicũ niwĩ. Cũ añugũ queoro weeri masũ nicũ niwĩ. Õ'acũ bese'cũ wiogũ sãjãtjere co'tecũ niwĩ. Cũ quẽ'rã judío masã wiorã me'rãcjũ wiogũ nicũ niwĩ. Tojo nimigũ, cũ me'rãcjãrã Jesure wẽjẽsere tũ'saticũ niwĩ.

52 Jesú wě́rica be'ro Pilato tiro Jesú ya upure sḗrīgũ wa'acũ niwĩ.

53 Cũrē sḗrĩtoja, curusapũ nigũrē miidi-joo, su'tiro añurĩ casero me'rã omacũ niwĩ. Tu'ajanũ'cõ, ni'cã tuti ṹtãgãpũ na se'éca tutipũ, ne ni'cũrē yaano'ña marĩrĩ tutipũ cũuocũ niwĩ.

54 Cũ tojo weeri nũmũ na soose dũporo apoyuri nũmũ nicaro niwũ. Na sooatjo cã'rõacã dũ'sacaro niwũ.

55 Numia Jesure Galileapũ sirutunũ'cã'cãrã Joseré sirutuwa'cãcãrã niwã. Sirutuwa'cã, Jesure yáaca tutire ĩ'acãrã niwã. “José ¿de'ro wee Jesú upure cũumiticũ?” ni ĩ'acãrã niwã.

56 Na ĩ'áca be'ro wĩ'seripũ dajarã, Ʃ'mũtise cũ upure wa'reatjere apoyucãrã niwã. Tu'ajanũ'cõ, Moisé duti'caronojõta sauru na soowũari nũmũrē soocãrã niwã.

24

Jesú cã masã'que ni'i

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Ma'ma semana sãjãnu'cãrĩ nũmũ soorinũmũ nicã numia apaturi Jesure yaa'caropũ bo'reacã waro wa'acãrã niwã. Na Ʃ'mũtise na apo'quere miarã weecãrã niwã.

2 Na topũ ejarã, ti tuti bi'acaga ṹtãgãjore aperopũ cũñacã ĩ'acãrã niwã.

3 Tere ĩ'arã, diacjũ sãjãacãrã niwã. Topũ sãjãejarã, ne marĩ wiogu Jesú ya upure bocaticãrã niwã.

4 Tojo weerã “¿De'ro wa'apari cũrē?” ni wãcũcãrã niwã. Na tojo wãcũrĩ cura wãcũña

marĩrõ pũarã umua su'ti asistese sãña'cãrã na tiropũ bajuanũ'cãcãrã niwã.

⁵ Na uputũ ucua, di'tapũ paamu'rĩque'acãrã niwã. Na tojo weecã, umua narẽ nicãrã niwã:

—¿De'ro weerã musã boa'cãrã nirõnojõpũre catigure a'mati?

⁶ A'tore marĩmi. Cũ masãtojami. Musãrẽ Galileapũ nígũ cũ ucũ'quere wãcũña.

⁷ A'tiro niwĩ: “Yũ'ũ Õ'acũ macũ masũ weronojõ uputigũ masã ña'arãpũre o'ono'gũsa'a. Na curusapũ yũ'ũre wẽjẽrãsama. I'tia nũmũ be'ro masãgũsa'a”, nimiwĩba, ni werecãrã niwã.

⁸ Na tojo nicãputa, Jesú cũ ucũ'quere wãcũbocacãrã niwã.

⁹ Na masãpepũ ní'cãrã tojatarã, Jesú bu'erã oncere nipe'tise na ï'a'quere werecãrã niwã. Tojo nicã ãpẽrã Jesure ãjõpeorã nipe'tirãrẽ werecãrã niwã.

¹⁰ Jesú besecũú'cãrãrẽ queti mia'cãrã a'ticũrã numia nicãrã niwã: María Magdalena, Juana, apego María Santiago paco, tojo nicã ãpẽrã numia nicãrã niwã.

¹¹ Na tojo weremicã, Jesú besecũú'cãrã na weresere ãjõpeoticãrã niwã. Na nima'asere weronojõ tũ'ocãrã niwã.

¹² Na tojo weemicã, Pedro pe'e masãpepũ ï'agũ wa'agũ, omawã'cãcũ niwĩ. Ti tutipũ ejagũ, mu'rĩque'a, Jesure oma'que caserire sumutopũ tuupe'epeo'que dia'cũrẽ ï'acũ niwĩ. Be'ro tojo wa'a'quere ï'amaña, ¿de'ro wa'apariba? nígũ, cũ ya wi'ipũ tojaa wa'acũ niwĩ.

*Emaús wāmetiri macã wa'ari ma'apɯ Jesú
pɯarãrẽ bajua'que ni'i
(Mr 16.12-13)*

¹³ Jesú cū masāca nɯmɯrẽta pɯarã cūrẽ
ējõpeorã na ya macã Emaús wāmetiri macãpɯ
ma'apɯ wa'arã weecārã niwã. Jerusalẽrẽ wi-
jawã'cãcã, Emaúpɯ ejatjo pɯa hora wa'aro
nicaro niwã.

¹⁴ Na topɯ wa'arã, nipe'tise Jesure wa'a'quere
ucūwã'cãcārã niwã.

¹⁵ Tere ucūrĩ cura Jesú na tiropɯ eja, na me'rã
sijawã'cãcɯ niwĩ.

¹⁶ Cūrẽ ĩ'amirã, ĩ'amasĩticārã niwã. Ō'acū narẽ
ĩ'amasĩcã cã'mota'acɯ niwĩ.

¹⁷ Jesú narẽ sērĩtiña'cɯ niwĩ:

—¿Mɯsã ñe'enojõrẽ ucūwã'cārã weeti? nicɯ
niwĩ. Cū tojo nicã, na pūrõ bɯjawetirã, to-
janɯ'cãcārã niwã.

¹⁸ Ni'cū Cleofas wāmetigɯ yɯ'ticɯ niwĩ:

—Nipe'tirã a'te nɯmɯrĩ Jerusalẽpɯ wa'a'quere
masĩpe'ticã'sama. ¿Mɯ'ɯ ni'cūta ti macãpɯ
cãjĩmigũ, tojo wa'asere masĩtico'teati? nicɯ
niwĩ.

¹⁹ Cū tojo nicã, Jesú narẽ nicɯ niwĩ:

—¿De'ro wa'ati? nicɯ niwĩ.

Cūrẽ nicārã niwã:

—Jesú Nazarecjūrẽ wa'a'quere ucūrã weepɯ.
Cū Ō'acū ye queti weremɯ'tãrĩ masũ niwĩ. Cū
Ō'acū ĩ'orõpɯ, masã ĩ'orõpɯre cū weese, cū
ucūse me'rã tutuayɯ'rɯamiwĩ.

²⁰ Pa'ia wiorã, tojo nicã marĩ wiorã cūrẽ
romano masãrẽ curusapɯ paabi'pe wējẽdutirã
o'owã.

21 Cūrē “Romano masã dutisere cõ'agũ, Israe curuacjārã wiogu sãjãgũsami”, ni wãcũmiwũ. Apeyema cūrē wějẽca be'ro i'tia numu wa'a'a.

22 Ni'cãrẽrã numia ũsã me'rãcjārã na werese me'rã ũsãrẽ ucucã weeama. Ni'cãcã bo'reacã cūrẽ yaa'caropu ejacãrã niama.

23 Na cũ upure bocaticãrã niama. ũsãrẽ a'tiro niama. “ũsã quẽ'ese weronojõ Õ'acūrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ ĩ'apũ. ‘Jesú catimi’, niama”, ni quetiwereama ũsãrẽ.

24 Na tojo wérẽca be'ro ãpẽrã ũsã me'rãcjārã cūrẽ yaa'caropu ĩ'arã ejacãrã niama. Na numia ni'caronojõta ĩ'acãrã niama. Jesú pe'ema ĩ'aticãrã niama, nicãrã niwã.

25 Tojo nisere tu'ogu, Jesú narẽ nicu niwĩ:

—Musã tu'omasĩwe'e. ¿No'ocã'rõ yoacã musã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã oja'quere ějõpeotirã ninu'cũrãsarĩ?

26 “Õ'acũ bese'cu Cristo cũ wiogu sãjãse duporo pi'etigusami”, ni ojacãrã niwã, nicu niwĩ.

27 Be'ro nipe'tise Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cũ ye cjase ucũsere werecu niwĩ. Moisé cũ oja'que me'rã werenu'cãcu niwĩ. Téé Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que me'rã yapatida'reocu niwĩ.

28 Be'ro na wa'aro Emaúpu ejacã, Jesú ti macãpu yu'ruagutigu weronojõ weecu niwĩ.

29 Cũ tojo weecã ĩ'arã, cūrẽ na me'rã tojadu-ticãrã niwã. A'tiro nicãrã niwã:

—ũsã me'rã tojayá. Na'ique'a wa'aro wee'e. Ñami ějãrõ wee'e, nicãrã niwã.

Tojo weegu na me'rã tojagu, wi'ipɔ sãjãacu niwĩ.

³⁰ Be'ro na me'rã ba'adujigu pãgãrẽ mi, Õ'acũrẽ e'catise o'ocɔ niwĩ. Tu'ajanɔ'cõ, dɔcawaa, narẽ o'ocɔ niwĩ.

³¹ Cũ tojo weecã ã'arã, na “Jesúta nimi”, ni ã'amasĩcãrã niwã. Na tojo ã'amasĩcãta, cũ bajudutia wa'acɔ niwĩ.

³² Cũ bajudutica be'ro na a'merĩ nicãrã niwã:

—Marĩ ma'apɔ a'tirã, cũ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere bu'ecã, añurõ waro tu'oña'sɔ, nicãrã niwã.

³³ Tojo nĩrãta, maata Jerusalẽpɔ majãmitojaa wa'acãrã niwã. Topɔ tojatarã, Jesú cũ bu'erã oncere, ãpẽrã na me'rãcjãrã me'rã nerẽ'cãrãrẽ bocaejacãrã niwã.

³⁴ Topɔ nerẽ'cãrã narẽ a'tiro nicãrã niwã:

—Nirõta marĩ wiogɔ Jesú wẽrĩ'cɔpɔ nimigũ, masãcɔ niami. Simó Pedro cũrẽ ã'acɔ niami, nicãrã niwã.

³⁵ Be'ro na pɔarã Emaús wa'ari ma'apɔ wa'a'quere, tojo nicã Jesú cũ pã dɔcawaacã, de'ro wee na ã'amasĩ'quere werecãrã niwã.

Jesú cũ bu'erãrẽ bajua'que ni'i

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Na ma'apɔ ã'a'quere wereri cura Jesú na decopɔ bajuacɔ niwĩ. Narẽ añudutigɔ, a'tiro nicɔ niwĩ:

—Musãrẽ musã ye ejeripõ'rãrĩpɔ ejerisãjãse niato, nicɔ niwĩ.

³⁷ Cũrẽ ã'amaña, ɔputɔ uicãrã niwã. Na “Wẽrĩ'cɔ wãtĩ nisami”, nicãrã nimiwã.

³⁸ Cũ narẽ nicɔ niwĩ:

—¿De'ro weerã yu'ure uiti? Musã ¿de'ro weerã diacũ wãcũweti?

39 Ī'aña yu'u omocãrĩ, yu'u du'pocãrĩrẽ. Yu'uta ni'i. Yu'ure ñe'eña'rã a'tia. Wẽrĩ'cu wãtĩ musã yu'ure ni'cãrõacã ĩ'arõ weronojõ upõtitiimi, nicu niwĩ.

40 Tojo nica be'ro cũ omocãrĩrẽ, cũ du'pocãrĩrẽ, na paabi'pe'que cãmire ĩ'ocu niwĩ.

41 Na e'cati ĩ'amarĩatjĩarã, ějõpeoticãrã niwã yujupu. Tojo weegu narẽ nicu niwĩ:

—¿A'tore ba'ase marĩti? nicu niwĩ.

42 Cũ tojo nicã tu'orã, wa'i sũsõ'cure cũrẽ o'ocãrã niwã.

43 Tere ñe'e, na ĩ'orõpu ba'acu niwĩ.

44 Be'ro narẽ nicu niwĩ:

—A'te yu'ure wa'a'quere toduporo musã me'rã nígũ, weremiwũ: “Nipe'tise Moisé yu'ure oja'que, Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã na oja'que queoro wa'arosa'a”, nimiwũ. “Tojo nicã Salmo wãmetiri pũrĩpu na oja'caronojõta yu'ure wa'arosa'a”, niwũ, nicu niwĩ.

45 Be'ro tere narẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩ cjasere tu'omasĩcã weecu niwĩ.

46 Narẽ Jesú a'tiro nicu niwĩ:

—Yu'ure a'tiro ojano'wũ: “Cristo Õ'acũ bese'cu wẽrĩgũsami. I'tia numu cũ wẽrĩca be'ro masãgũsami.

47 Cũ ye queti masãrẽ wẽrĩbosasere nipe'tirocjãrãrẽ wereno'rõsa'a. Jerusalẽpu me'rã weredu'pocãtino'rõsa'a. A'tiro nirãsama: ‘Musã ña'arõ wee'quere bujaweti ducayucã, Õ'acũ acobojogusami’ ”, ni ojano'wũ.

48 »Mūsāta tojo wa'a'quere ī'atjīarā, “Jesure diacjūta wa'awu”, nímāsī'i.

49 Yū'u pacu mūsārē “Espíritu Santure o'óguti”, niwī. Cū ní'caronojōta yū'u mūsārē o'óguti. Espiritu Santu mūsāpūre dijatagu, u'muse cjase tutuasere o'ogusamī. Tojo weerā Jerusalēpu cū dijaticā, yucueniña yujupu, nicu niwī.

Jesú u'musepu mājāa'que ni'i
(Mr 16.19-20)

50 Be'ro Jesús Jerusalē sumuto Betaniapu narē miacu niwī. Topu eja, cū omocārī sīomorō, narē “Yū'u pacu mūsārē añurō weeato”, nicu niwī.

51 Tojo nígūta, yoacurero mājāa, u'musepu miimājāa wa'ano'cu niwī.

52 Te be'ro cūrē e'catipeorātirā, ejaque'acārā niwā. Be'ro pūrō e'catise me'rā Jerusalēpure tojaacārā niwā.

53 Na Ō'acūrē e'catise o'orā, Ō'acū wi'ipu wa'anu'cūcā'cārā niwā.

Teófilo, mū'urē tocā'rōta oja'a.

Luca

**Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 31 Aug 2023

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086